BANQUE LIBANO-FRANÇAISE SAL
AGENCE DORA
met **temporairement** à la disposition de son honorable clientèle les numéros suivants de téléphone cellulaire:
Tel: (03)600221-(03)657790-(03)777782

ԱԶԴԱԿ
ՕՐԱԹԵՐԹ

AZTAG QUOTIDIEN POLITIQUE ET LITTERAIRE أزتاك جريدة يومية سياسية وأدبية - المديرة المسؤولة: إيڤا دَرويشيان

1000 Լ.Ո. 71ՐԴ ՏԱՐԻ, ԹԻՒ 201 (19501) ՈՒՐԲԱԹ, 1 ՆՈՅԵՄԲԵՐ 1996 10 ԷՋ

Pas besoin d'aller en Perse
tapirama
NOUVEL ARRIVAGE DE LA PLUS GRANDE COLLECTION DE TAPIS PERSANS
Crédit sur 10 mois sans intérêt à partir de 30$ par mois
Tapis: Persan - Chinois - Européen - Moquettes - Papiers peints
Ouvert les Dimanches toute la journée

ՆՈՐ ԿԱՌԱՎԱՐՈՒԹԵԱՆ «ՍՊԻՏԱԿ ԾՈՒԽ»Ը Կ'ՈՒՇԱՆԱՅ

- ՔԼԻՆԹԸՆԷՆ ՆԱՄԱԿ՝ ՀԸՐԱՒԻՐ

Նոր կառավարութեան կազմութեան նպատակով աշխատանքները երկկ եւս մնացին փակ դուռներու ետին եւ անորոշ մնաց թէ սպիտակ ծուխին համար որքա՞ն պէտք է սպասել տակաւին:

Կառավարութեան կազմութեան ուշացման պատճառներուն մասին տեղեկութիւնները չեն անցնիր մամլոյ մեկնաբանութեանց սահմանէն անդին, թէեւ հոն կան ճշմարտանման հաստատումներ. այդ հաստատումներուն չարքին, ամէնէն չօշափելի - նաեւ ընդհանուր խորագիրը - այն է, որ Նոր դահլիճի կազմին չուրջ իշխանութեան երեք պետերուն միջեւ համախոհութեան եզերու որոշումը ժամանակի կը կարօտի, նաեւ՝ Դամասկոսի ուղղութեամբ նոր շարժումի մը:

ՆԱՄԱԿ՝ ՔԼԻՆԹԸՆԷՆ

«Սպիտակ ծուխ»ի սպասող լիրանանեան ներքին բեմը երկկ նաեւ ականատես եղաւ ուշագրաւ շարժումի մը. արդարեւ, Միացեալ Նահանգներու դեսպան Ռիչըրտ Ճոնգ երկկ Պէյրութ վերադարձաւ Ուաշինկթընէն եւ նախագահ Իլիաս Հրաուիի նամակ մը բերաւ նախագահ Պիլ Քլինթընէն: Ճոնգ այցելութիւն մը տուաւ նաեւ վարչապետ Հարիրիի:

Ճոնգ ըսաւ, որ նամակը կը վերաբերի Լիբանանի օժանդակութեանց համար միջազգային խորհրդաժողովին, որ տեղի պիտի ունենայ Դեկտեմբերի կիսուն, Ուաշինկթընի մէջ: Ճոնգ այս առիթով նաեւ ողջունեց Միջին Արեւելքի մէջ ամերիկեան նախաձեռնութենէն անկախ տեղի ունեցող խաղաղարար նախաձեռնութիւններ, սակայն նաեւ նկատել տուաւ, որ Ռոսի առաքելութիւնը կը մնայ յուսատու:

ԱԿՆԱՐԿ

ԱՅՆՊԷՍ՝ ԻՆՉՊԷՍ ՀԱՄԱՅՆԱՎԱՐՆԵՐՈՒ ՕՐՈՎ

Հայաստանի քաղաքական հոսանքներու վարիչներուն ներքագոյն յայտարարութեանց եւ մամլոյ մեկնաբանութեանց հետեւողներ դժուարութիւն պիտի չունենան նկատելու, որ 10 Նոյեմբերին նախատեսուած շրջանային ընտրութիւնները չեն խանդավառեր ղեկավարներն ու ժողովուրդը, որոնց մօտ աւելի տիրապետող է այդ ընտրութիւնները առնուազն յետաձգելու եւ ընտրական օրէնքներն ու դրութիւնը վերատեսութեան ենթարկելու պահանջը:

Ինչո՞ւ այս տրամադրութիւնը: Արդեօք ան՞ր համար, որ նախագահական ընտրութիւնները հազիւ 1.5 ամիս առաջ էին եւ ընտրական մեքենաները պատրաստ չեն յառաջիկայ ընտրութեանց, թէ՞ որովհետեւ նոյն օրերուն վերջ կը գտնէ Լ. Տէր Պետրոսեանի նախագահութեան առաջին շրջանը, Սահմանադրական Դատարանը պէտք է միեւնոյն վճռէ 22 Սեպտեմբերի ընտրութեանց ճակատագիրը եւ ի հարկին որոշէ նախագահական նոր ընտրութիւններ կատարել, արդարութիւնը տեղ հասցնելու համար:

Թերեւս երկու ազդակներն ալ բաժին ունին տեղական ընտրութիւններու յետաձգման պահանջին հիմնաւորման մէջ, *սակայն էական պատճառը այժմու դրութեամբ. որեւէ ձեւի ընտրութեան նկատմամբ ժողովուրդի եւ քաղաքական հոսանքներուն հաւատքին կորուստն է:*

Այս տրամադրութիւնը կը բացակայի իշխանաւորներուն կուսակցութեան եւ անոր գծած կաղապարներուն հիմամբ գործող եւ իշխանաւորներուն դաշնակիցը (իմանալ իմամճիկը) նկատուող կուսակցութեանց համար, հասկնալի բայց ոչ յարգելի պատճառներով:

Ընտրութիւններու նկատմամբ Հայաստանի քաղաքական հոսանքներուն եւ առհասարակ ժողովուրդին մօտ հաւատքի ու վստահութեան կորուստը ունի 2 անմիջական պատճառ. առաջինը կը կոչուի 5 Յուլիս 1995, երկրորդը՝ 22 Սեպտեմբեր 1996: Առաջինին՝ ժողովուրդը քուէարկեց իր նախասիրած պատգամաւորներուն, *սակայն իշխանաւորները որոշեցին թէ ո՛վ պիտի մտնէ խորհրդարան.* արդիւնքը յստակ է. Հ. Հ. Շ. եւ իր դաշնակիցները ունեցան աթոռներուն աւելի քան 90 առ հարիւրը, իսկ ընդդիմադիրներուն «զիջեցան» քանի մը աթոռ, ցոյց տալու համար, որ Հայաստան իբրեւ թէ ժողովրդավար երկիր է: Երկրորդին՝ նախագահական ընտրութիւններուն արդիւնքը յստակ է. *ժողովուրդը չընտրեց Լ. Տէր Պետրոսեանը, սակայն իշխանաւորները վճռեցին, որ ան է յաղթականը:* Արդ, այս պայմաններուն մէջ քուէարկողը ալ ինչո՞ւ պիտի մտածէ ընտրութեան մասնակցելու մասին, երբ այժմէն իսկ կը զգայ, կը տեսնէ, թէ իր քուէն չէ որոշողը, այլ՝ իշխանաւորները, ճիշդ այնպէս, ինչպէս որ էր կացութիւնը... համայնավար իշխանութիւններու օրերուն:

Իշխանութիւնները բնականաբար պիտի ուզեն, որ ընտրութիւնները չյետաձգուին եւ տեղի ունենան իրենց պատրաստած տարազներով: Ականջ պատճառ ունին ատոր համար: Նախագահական վերջին ընտրութիւնները ուժգին ապտակ մըն էին

Ս. ՄԱՀՍԷՐԷՃԵԱՆ

2

Ի ԲԵՐԱՆՈՑ ՔՈՒՄՄԷ ...

ԹՈՒՐՔԻԱՆ ԿԱՐԵԼԻ ՉԷ ՈՐԵՒԷ ՁԵՒՈՎ ՊԱՇՏՊԱՆԵԼ

ԿԸ ԽՈՍՏՈՎԱՆԻ ԹՈՒՐՔԻՈՅ ԿԱՌԱՎԱՐՈՒԹԵԱՆ ՊԱՇՏՊԱՆ ՓԱՍՏԱԲԱՆԸ

ԱՆԳԱՐԱ, 31 (ՌԷՈՒԹԸՐ).- Եւրոպական մարդկային իրաւանց ատեաններու մէջ Թուրքիան պաշտպանող փաստաբանը Հինգշաբթի օր յայտարարեց, թէ հրաժարած է իր պաշտօնեն, որովհետեւ Անգարայի մարդկային իրաւանց խախուտ մարզը անպաշտպանելի դարձած է:

Թուրքիա միշտ կը խոստանայ, սակայն բնաւ իր խոստումները չի յարգեր, ըսած է Պաքիր Զաղլար, աւելցնելով, որ ներկայ պայմաններուն մէջ Թուրքիան պաշտպանելը անկարելի է իրեն համար, հետեւաբար հրաժարած է:

Զաղլար 4 տարիէ ի վեր թրքական կառավարութեան փաստաբանն է մարդկային իրաւանց եւրոպական խորհուրդին մօտ, որ եւրոպական խորհուրդին օրինական մարմիններէն մեկն է: Ան անցեալ շաբաթավերջին որոշած է հրաժարիլ:

Փաստաբանը յայտնեց, թէ ներկայիս Թուրքիոյ խորհուրդին ներկայացուցած են օրինական 112 պարագաներ, ներառեալ հարաւ-արեւելեան Թուրքիայէն ներկայացուած 61 հարցեր:

Եթէ Թուրքիա դատապարտուի, անիկա հաւանաբար բազմահարիւր միլիոն տոլարի վնասուց հատուցում պէտք է վճարէ զոհերուն, ըսաւ Զաղլար, աւելցնելով, որ Թուրքիոյ պիտճէն անբաւարար է ասոր համար:

Ան դիտել տուաւ, որ մարդկային իրաւանց եւրոպական խորհուրդը Անգարայի դէմ դատական յաւելեալ հարցերու համբաւ հարթած է, տալով այն որոշումը, թէ հարաւ-արեւելեան Թուրքիայէն դատեր ներկայացնողները այդ կրնան ընել առանց նախապէս տեղական օրինական խողովակներէ անցնելու:

Խորհուրդին կարծիքով, այս մարդիկը չեն կրնար տեղական դատարաններու դիմել նկատի առած շրջանին մէջ վայրագութիւնը եւ Թուրքիոյ մէջ խաղաղութեան պակասը, ըսաւ Զաղլար:

Փաստաբանը նախատեսեց, որ Թուրքիա կրնայ Եւրոպայի կողմէ շարք մը որոշումներ եւ տուգանքներ դիմագրաւել, տրուած ըլլալով, որ

2

ԻՄՐԱՅԷԼԻ ԴՐԱՑԻՆԵՐԸՆ

ՓՐԻՄԱՔՈՎ «ԿԱՐԵՒՈՐ ԼՈՒՐԵՐ» ԿԸ ՓՈԽԱՆՑԷ ԼԵԻԻ

ԵՐՈՒՍԱՂԷՄ, 31 (ՌԷՈՒԹԸՐ).- Իսրայէլի արտաքին գործոց նախարար Տէյվիտ Լեւի Հինգշաբթի օր յայտարարեց, թէ իր ուշս պաշտօնակիցէն Եւգենի Փրիմաքովն «կարեւոր տեղեկութիւններ» քաղած է արար դրացիներուն մասին, սակայն չմանրամասնեց, թէ ո՛ր դրացիին կ'երթար իր ակնարկութիւնը: Փրիմաքով Իսրայէլ հասած էր այցելելէ ետք Սուրիա, Լիբանան եւ Եգիպտոս:

Հարցումի մը, թէ Դամասկոսի հետ Իսրայէլի յարաբերութիւնը մեղմացած է, աւելցնելով, որ Իսրայէլ պատրաստ է «Այդ ուղղութեամբ կ'աշխատինք»:

Մանաթէ, որ Լիբանանի մէջ սուրիական ուժերու սեպտեմբերեան կարգ մը շարժումները պատճառաբանելով, Իսրայէլ անցեալ շարաթներուն մեծ ուժ եւ գինամթերք կեդրոնացուցած էր Կոլանի մէջ, ինչ որ պատճառ դարձած էր Սուրիա-Իսրայէլ յարաբերութեան բարձրացման: Սուրիա (նաեւ Եասէր Արաֆաթ եւ Եգիպտոս) Իսրայէլը գգուշացուցած էին չրրջան մը առաջին էջին վրայ լոյս տեսաւ իր նկարը, ուր ան դուրս կ'ելլէր ընդդիմադիր դեկավար Շիմոն Փերէսի բնակարանէն:

«Մաարիւ» օրաթերթը կը գրէ, որ գօրավար Օրէն Շահոր վերջին երկու ամիսներուն երեք անգամ տեսակցութիւն ունեցած է Փերէսի եւ աշխատաւորական նախկին նախարար Եոսի Պէյլինի հետ:

Ազակոդմեաններ անմիջապէս քննադատութեան թիրախ դարձուցին Շահորը, գիտել տալով, որ թերեւս ան գաղտնի տեղեկութիւններ կը փոխանցէ Փերէսի՝ առանց կառավարութեան լուրին:

Պենիամին Նեթանիահուի գրասենեակը յայտարարեց, որ վարչապետը տեղեակ չէր այս հանդիպումներէն եւ թէ՝ անպայման պիտի հակադարձուի այս երեւոյթին:

Իսրայէլացիք թէեւ երկու մեծ թեւերու բաժնուած են, եւ անոնք յաճախ իրարու տարակարծիք են, «Ետիոթ Ահարոնոթ»ի կազմակերպած հարցախոյզի մը արդիւնքը ցոյց

2

ՇԱՀՈՐ - ՓԵՐԷՍ ԳԱՂՏՆԻ ՏԵՍԱԿՑՈՒԹԵԱՆ ՇՈՒՐՋ ՓՈԹՈՐԻԿ

ԵՐՈՒՍԱՂԷՄ, 31 (ՌԷՈՒԹԸՐ).- Պաղեստինցիներուն հետ խաղաղութեան բանակցութիւնները վարող իսրայէլացի բարձրաստիճան գինուորական մը քաղաքական փոթորիկ պատճառեց երբ օրաթերթի մը առաջին էջին վրայ

ՆԵԹԱՆԻԱՀՈՒ ՊԱՏԵՐԱԶՄԻ ԿԸ ՏԱՆԻ ՇՐՋԱՆԸ

Կ'ԸՍԷ ԱՐԱԼԻՏԻ

ԳԱՀԻՐԷ, 31 (ՌԷՈՒԹԸՐ).- Պաղեստինեան իշխանութեան նախագահ Եասէր Արաֆաթ, Հինգշաբթի օր հրապարակած յայտարարութեան մը մէջ, կ'ըսէ, որ Իսրայէլ ամէն ինչ կրնայ ընել եւ մինչեւ իսկ պատերազմ մը պատճառել չրջանին մէջ, որպէսզի գործադրութեան չդնէ արարներուն հետ ստորագրուած խաղաղութեան համաձայնագիրները:

Արաֆաթ, որ հարցազրոյց մը կ'ունենար «Հայաթ» օրաթերթին հետ, կ'ըսէ, որ Պենիամին Նեթանիահու կը փորձէ փախուստ տալ խաղաղութեան պարտաւորութիւններէն, ինչպէս նաեւ կը փորձէ չգործադրել համաձայնագիրները: Եթէ Նեթանիահու յաջողի ամրողջ չրրջանը կրնայ պայթիլ:

ՈՐՈՎՀԵՏԵՒ ՎԵՐՋԻՆ ՅՈՅՍԸ ՍԱՀՄԱՆԱԴՐԱԿԱՆ ԴԱՏԱՐԱՆՆ Է

Ա.Մ.Դ.ԱՇԻՆՔԸ ՅՈՒՇԱԳԻՐ ԿԸ ՅՂԷ ՕՏԱՐ ԴԵՍՊԱՆՆԵՐՈՒՆ

Հայաստանի նախագահական ընտրութիւններու եւ անոր յաջորդող դէպքերու լոյսին տակ, Ազգային Համաձայնութեան Դաշինքը երէկ յատուկ յուշագիր մը ուղղեց միջազգային կազմակերպութիւններու եւ Հայաստանի մէջ գործող օտար դիւանագէտներուն:

Յուշագիրին մէջ կը նշուի, որ Հայաստանի մէջ ժողովրդավարութիւնը դարձեալ նահանջ արձանագրեց Սեպտեմբեր 22ի նախագահական ընտրութիւններու պատճառով: Անիկա կը նշէ, որ այս ընթացքը սկսած էր հայաստանեան ընդդիմադիր ապդեցիկ կուսակցութիւններէն՝ Հ.Յ.Դ.ի գործունէութեան ապօրինի կասեցումով, եւ հացականի տակ կ'առնէ ժողովուրդին կամքը արտայայտելու եւ կարծիքը յարգելու ժողովրդավարական սկզբունքները, իսկ ժողովուրդին արդար պահանջներուն կը պատասխանուի բռնութեամբ:

Յուշագիրը կը հաստատէ, որ Հայաստանի մէջ կարելի էր շրջանի ամէնէն ժողովրդավար կարգերը հաստատել, մինչդեռ այսօր այդ հիմքերը էապէս սասանած են իշխանութեան կողմէ: Յուշագիրը համոզում կը յայտնէ, որ Միջազգային Ընտանիքը բարոյապէս կրնայ նպաստել երկրին մէջ ժողովրդավարութեան վերականգնումին: Յուշագիրը կը նկատէ, որ ներկայ կացութեան մէջ օրինականութեան հաստատման միակ ելքը Սահմանադրական Դատարանի միջոցով արդարութիւնը վերականգնելու ուղին է:

Յուշագիրը ստորագրած են Վազգէն Մանուկեան (Ա.Ժ.Մ.), Պարոյր Հայրիկեան (Ա.Ի.Մ.), Արամ Աբրահամեան (Հայաստան-Արցախ), Արամ Սարգսեան (Հ.Դ.Կ.), ընկ. Ռուբէն Յակոբեան (Հ.Յ.Դ.) եւ Հրանդ Խաչատրեան (Ս.Ի.Մ.):

Միւս կողմէ, կը տեղեկացուի, որ Ազգային Համաձայնութեան Դաշինքի նախագահութեան թեկնածու Վազգէն Մանուկեանի կողմէ Սահմանադրական Դատարան ներկայացուած ծանօթ դիմումին քննարկման գծով, դատարանը կը պատրաստուի դիմումին ընդառաջելու... Երեքշաբթի, Հոկտեմբեր 29ին Կեդրոնական Ընտրական Յանձնախումբը խաչատուր Պետկիրճեանը, Տիգրան Մուկուչեանը եւ Վլատիմիր Նալպարեանը նշանակած է իբրեւ իր ներկայացուցիչները՝ յիշեալ դատաքննութեան համար:

ՄՈՍԿՈՒԱՅԻ ԲԱՆԱԿՑՈՒԹՒՒՆՆԵՐՈՒՆ

ԱՋՐՊԷՅՃԱՆ ՓՈՐՁԱԾ Է ՍԱԿԱՐԿԵԼ ՀԱՅԱՊԱՏԿԱՆ ՀՈՂԵՐՈՒ ՀԱՇԻՒՈՅ

Ագրպէյճան կարծր եւ անգիջող դիրքորոշում ունեցած է Մոսկուայի մէջ տեղի ունեցած Ղարաբաղի հարցին քննարկման Ե. Ա. Գ. կազմակերպութեան Մինսկի ժողովին ընթացքին, յայտնեց «Ագատութիւն» ռատիոկայանի թղթակիցը, իր տեղեկութիւնները քաղելով «վրաստահելի աղբիւրէ» մը: Ցիշեալ ժողովին, որ տեղի ունեցաւ Հոկտեմբեր 28էն 30, Ագրպէյճան պահանջած է որ հաւասարապէս ապահովուի բոլոր կողմերու անվտանգութիւնը: Թղթակիցը կը յայտնէ, որ Հայաստան եւ Ղարաբաղ համակարծիք եղած են, այն հարցին չուրջ, թէ նախ պէտք է խօսուի Լ. Ղ. Հանրապետութեան անվտանգութեան ապահովման մասին: Բանակցող կողմերը քննած են գաղթականներու հարցը: Անոնք տարակարծիք եղած են, այն հարցին չուրջ, թէ ո՛ւր պէտք է վերաբնակին գաղթականները: Ագերիները առաջարկած են, որ հայկական կողմը յանձնէ Շուշին, որուն փոխարէն, իրենք պատրաստ են յանձնելու Շահումեանը, բայց այս առաջարկը չէ ընդունուած Ղարաբաղի պատուիրակութեան կողմէ, որ պատասխանած է, թէ պատրաստ է արտօնել ագերիներու Շուշի վերադարձը միայն այն պարագային, երբ հիւսիսային Ղարաբաղի չրջաններէ հայ գաղթականներուն թոյլատրուի վերադառնալ իրենց տուները: Տարակարծութեան մէկ այլ կէտը եղած է Լաչինի անցքին հարցը: Ղարաբաղեան կողմը պատրաստակամութիւն յայտնած է անցքը երկար ժամանակի վրայ վարձու առնելու եւ պահելու իր հսկողութեան տակ, կամ՝ գայն փոխանակել ագերիական այլ չրջաններով: Ընդհանրապէս փոխանակումներու մասին յստակ մօտեցումներ չեն եղած: Ըստ թղթակիցին, Մինսկի Խմբակը կոչ ուղղած է կողմերուն, որ քննարկեն գինադուլի համաձայնագիրին մէջ առկախ մնացող վիճայարոյց խնդիրներուն հնութիւնը, իսկ, Ռուսիոյ արտաքին գործոց նախարարութիւնը ժողովի մասնակիցները հրաւիրած է չինիչ գաղափարներով ներկայանալու բանակցութիւններու յաջորդ հանգրուանին, Նոյեմբեր 18ին, Հելսինքի մէջ:

ԸՆՏՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐՈՒ ՀԱՐՑ

«Իթար-Թասս» գործակալութեան համաձայն, բանակցութիւններու ընթացքին մտահոգութիւն յայտնուած է ԼՂՀ նախագահական ընտրութիւններու մասին, որոնք, ըստ ժողովի կարգ մը մասնակիցներու, կրնան բացասական ազդեցութիւն ձգել բանակցութիւններուն վրայ:

Այս գծով, ԼՂՀ նախագահի մամլոյ ծառայութիւնը հրապարակած է հաղորդագրութիւն մը, ուր գարմանքով կը նշուի, թէ Մինսկի Խմբակի վերջին ժողովին

8

«ՆԱՀԱՐ»Ի ՀՐԱՏԱՐԱԿԱԾ ՉՐՊԱՐՏՈՒԹԵԱՆՑ ՊԱՏԱՍԽԱՆ

«Նահար» թերթը երէկ հրատարակեց Հ. Յ. Դաշնակցութեան Լիբանանի կեդրոնական կոմիտէի տեղեկատուական գրասենեակին եւ նախարար մեթր Շահէ Պարսումեանի կողմէ իրեն յղուած գրաւոր յայտարարութիւնները, իրրեւ պատասխան՝ «Նահար»ի մէջ 2 օր առաջ հրատարակուած «քարիւղի մաֆիան եւ թափօններու գայթակղութիւնը» յօդուածին, որ բազմաթիւ անճիշդ տեղեկութիւններ եւ վերլուծումներ կը բովանդակէր նախարար Պարսումեանի գործունէութեան եւ անոր առնչուած այլ հարցերու մասին:

Իր պատասխանին մէջ, նախարար Շ. Պարսումեան նախ կը շեշտէ, որ վերոյիշեալ յօդուածը կը բովանդակէ բազմաթիւ սխալներ, ինչպէս նաեւ իր անձին դէմ ուղղուած միտումնաւոր անարգանք:

«Այսպիսի յօդուածի մը այս օրերուն հրատարակումը կը նպատակադրէ վնաս պատճառել իմ անձիս, հիմնուելով սխալ տուեալներու վրայ», կը նշէ նախարարը: «Այս յօդուածը արդիւնք քաղաքական միտումի, ի չահ անոնց, որոնք վնասներ կրեցին քարիւղի եւ ճարտարարուեստի նախարարութեան մէջ իմ որդեգրած ուղղութենէս, որ կը բխէր հանրութեան ծառայելու նախանձախնդրութենէն», կ'աւելցնէ ան:

Անդրադառնալով «Նահար»ի յօդուածին մէջ չշոշափուած վաւերանիւթերու սակերու բարձրացման հարցին, մեթր Շ. Պարսումեան դիտել կու տայ, որ հակառակ միջազգային չուկային վրայ սակերու բարձրացումին, նախարարութիւնը համապատասխան քայլերու դիմած է միայն ծայրայեղ եւ ստիպողական պարագաներու, երբ նկատած է որ երկիրը կ'ուղղուի դէպի քաղաքացիներու չահերուն վնասող վաւելանիւթի տապնաց:

Նախարարը նաեւ կը շեշտէ, որ վաւելանիւթերու սակերու փոփոխութեան պարագային, ինք որոշումներ տուած է վարչապետ Ռաֆիք Հարիրիի եւ էներժետական հարցերու պետական նախարար Ֆուատ Սինիորայի հետ խորհրդակցելէ ետք միայն: «Վարչապետը եւ նախարարը հեռու չեն պահուած խորհրդակցութիւններէն, ինչպէս կ'ըսուի յօդուածին մէջ», կը նշէ մեթր Շ. Պարսումեան: Ան անհիմն կը համարէ յօդուածին այն միտքը, ըստ որուն, վաւելանիւթերու սակի բարձրացում տեղի ունեցած է, մինչ միջազգային չուկային վրայ արձանագրուած է նուազում: «Նահար» իր մօտ ունի այն բոլոր փաստաթուղթերը, որոնք ցոյց կու տան, որ Լիբանանի մէջ սակերու բարձրացում կատարուած է միջազգային չուկայի վրայ արձանագրուած փոփոխութիւններուն գուգահեռարար», կ'աւելցնէ նախարարը:

Վերջապէս, անդրադառնալով երեսփոխանական թեկնածու չներկայանալու հարցին, մեթր Շ. Պարսումեան կը յիշեցնէ, որ ատիկա արդիւնք էր Հ. Յ. Դաշնակցութեան կուսակցական որոշումին, որուն իմաստը բացատրուած է կուսակցութեան կողմէ հրապարակուած հաղորդագրութեամբ: Նախարարը կ'աւելցնէ, որ յօդուածին մէջ կատարուած միւս բոլոր ենթադրութիւնները կը հերքուին այն միակ փաստով, որ վարչապետ Ռաֆիք Հարիրիի հետ երեսփոխանական խորհրդակցութիւններու ընթացքին, Հայկական Պլոքը եւ Դաշնակցութիւնը իր անուններ առաջարկեց իրրեւ նոր կառավարութեան մէջ նախարարութեան թեկնածու:

Մեթր Շ. Պարսումեանի երեսփոխանական թեկնածու չներկայանալուն եւ նոր կառավարութեան մէջ անոր թեկնածութիւնը ներկայացնելու վերաբերեալ Հ. Յ. Դաշնակցութեան Լիբանանի կեդրոնական կոմիտէի տեղեկատուական գրասենեակը կատարեց նոյնիմաստ ճշդումներ, շեշտելով, որ երեսփոխանական թեկնածութեան կծով Պարսումեանի վերաբերեալ տրուած որոշումը ոչ մէկ կապ ունի «քարիւղի քարթէլին եւ անոր գործարքներուն հետ՝ ինչպէս նշուած է յօդուածին մէջ»:

ԹՐԻՓՈԼիի ՄԷՋ

ՖՐԱՆՍԱԿԱՆ ՄՇԱԿՈՒԹԱՅԻՆ ԿԵԴՐՈՆԻ ԲԱՑՈՒՄ

Ֆրանսացի նախարար տիկին Մարժի Ստոր երէկ Թրիփոլիի մէջ բացումը կատարեց Ֆրանսական մշակոյթի նոր կեդրոնին: Բացման հանդիսութեան ներկայ եղան Հիւսիսի չրջանէն երեսփոխաններ, վարչական ու գիւղական պատասխանատուներ: Ստոր իր երկրի կառավարութեան մէջ պատասխանատու է Ֆրանսայի եւ Ֆրանսախօս երկիրներու յարաբերութիւններուն:

Իր արտասանած խօսքին մէջ, Ֆրանսայի նախարարը յայտարարեց, որ նախագահ Ժաք Շիրաք ամէն չանք ի գործ կը դնէ, որպէսզի Լիբանան վերահաստատէ իր հոգային ամբողջականութիւնն ու գերիշխանութիւնը՝ համաձայն միջազգային որոշումներուն: «Մենք նաեւ նախանձախնդիր ենք, որ Լիբանան չրջանին մէջ պահպանէ իր մշակութային առանձնայատուկ դիրքը», չեշտեց ան:

Նախքան մշակութային կեդրոնի բացումը, Ստոր ծաղկեպսակ գետեղեց Թրիփոլիի նահատակի գիւնուորներու յուշակոթողին:

ՊԵՔԱԱՅԻ ՄԷՋ

ՄԻՋ-ԿՈՒՍԱԿՑԱԿԱՆ ԺՈՂՈՎ

«Հըզպալլա»ի, Ղոմմիներու, Փաղանգաւորներու, Ընկերվարական Յառաջդիմականներու եւ այլ կուսակցութիւններու Պեքաայի պատասխանատուները երէկ կումարեցին ժողով մը, քննարկելու համար չրջանի ընկերային, տնտեսական, կրթական եւ այլ հարցերը:

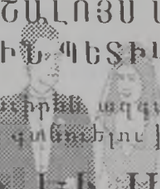
Ժողովականները պահանջեցին, որ պետութիւնը պատիժի ենթարկէ բոլոր անոնք, որոնք մասնակից են Գերմանիայէն թափօններու Լիբանան ներածումին, ինչպէս նաեւ պետական վարչամեքենայի մէջ ի յայտ եկած նիւթական կեղծարարութիւններուն:

Անոնք նաեւ դէմ արտայայտուեցան Մեթնի չրջանին մէջ փակուած քարահանքերը Պեքաա փոխադրելու գաղափարին:

Կուսակցութիւններու պատասխանատուները դիտել տուին, որ Պեքաայի երկրագործական բերքը կարելի չէ եղած արտածել «գլխաւորարար կառավարութեան անհոգութեան պատճառով»:

ՀԱՐՍԱՆԵԿԱՆ ՀՐԱՒԷՐ

ՏԻԿԻՆ ԱՐՇԱԼՈՅՍ ՄԱՆՃԻԿԵԱՆ
ՏԷՐ ԵՒ ՏԻԿԻՆ ՊԵՏՔԻ ԳԱՅՍԷՐԵԱՆ

Սիրով կը հրաւիրեն ազգականներն ու բարեկամները ներկայ գտնուելու իրենց զաւակներուն

ԱՐՈՅԻ ԵՒ ՍԻՒԶԱՆԻ
Ս. ՊՍԱՍ-ԽՈՐՀՈՒՐԴԻՆ

Որ տեղի պիտի ունենայ Շաբաթ, 2 Նոյեմբեր 1996, երեկոյեան ժամը 3.30ին, Սիտնիի Սուրբ Յարութիւն եկեղեցւոյ մէջ:

Կնքահայրութեամբ՝
ՏԻԱՐ ՌՈՒԲԷՆ ՄԱՆՃԻԿԵԱՆԻ

Կնքամայրութեամբ՝
ՕՐ. ՃՈՒԼԻ ԱԼԱՃԱՃԵԱՆԻ:

Հեռ. հասցէ.- 21- EDWARD St.
WILLONGHBY W. S. W. 2068
AUSTRALIA

L'HORIZON ՊԱՆԴՈԿԸ ԿԸ ՅԱՅՏԱՐԱՐԷ

Variétés

SUPER NIGHT CLUBի ԲԱՑՈՒՄԸ

Ամէն գիշեր արուեստի գեղեցիկ ցուցադրութիւն աշխարհահռչակ արուեստագէտներու կողմէ:

1 Նոյեմբեր 1996էն սկսեալ, Ժունիէ, Մաամըլթէյնի ճամբուն վրայ: Հեռ. (09) 832321, 916619:

ՆՈՐ ԿԱԶՄԱՎԱՐՈՒԹԵԱՆ ՇՈՒՐՋ
ՀԱՄԱՁԱՅՆԵԼՈՒ ՀԱՄԱՐ

ԵԹԻՄ ԱՐԱԳ ՇԱՐԺԵԼՈՒ ԿՈՉ Կ'ԸՆԷ «ԵՒԵԱԿ»ԻՆ

Պէյրութի նորընտիր երեսփոխան Հիւսէյն Եթիմ մտքէն եկաւ, որ հանրապետութեան նախագահ, խորհրդարանի նախագահ եւ վարչապետ չուտով համաձայնութիւն գոյացնեն նոր կառավարութեան կազմին ու անոր յայտարարման թուականին չուրջ: «Երեք դեկավարներուն անհրաժեշտ իմաստութիւնն ու կարողութիւնը յաղթահարելու բոլոր դժուարութիւնները», ըսաւ Եթիմ:

Երեսփոխանը դիտել տուաւ, որ կառավարութեան կազմութեան ձգձգումը փափաքելի չէ, որովհետեւ Լիբանան կանգնած է լուծման կարօտ բազմաթիւ մարտահրաւէրներու առջեւ, ներքին թէ արտաքին ճակատներուն վրայ:

Եթիմ ըսաւ, որ նախընտրելի պիտի ըլլար կառավարութիւնը կազմել երեսփոխաններէ, սակայն եթէ պէտք գգացուի արտախորհրդարանական դէմքերու, պէտք չէ տատամսիլ այդ քայլին դիմելու:

3 ՊԱՂԵՍՏԻՆՑԻՆԵՐՈՒ ԴԷՄ ՄԱՀԱՊԱՏԻԺԻ ՊԱՀԱՆՋ

Քննիչ դատաւոր Սայիտ Մերկա երէկ մահապատիժ պահանջեց 3 պաղեստինցիներու դէմ, որոնք ամրաստանուած են ՊԱԿի բարձրաստիճան պատասխանատուներէն Եունէս Աուատի սպանութիւնը կազմակերպած ըլլալու յանգանքով: Ամբաստանեալները կը պատկանին Ֆաթհ Յեղափոխական Խորհուրդ կազմակերպութեան:

Մերկա նաեւ պահանջեց ապահովութեան ծառայութիւններէն, որ բացայայտեն Աուատը սպաննած մարդուն ինքնութիւնը. ան ամբաստանագիրին մէջ կը յիշուի Սամի Համտան անունով: Նշենք, որ լիբանանեան քրէական օրէնքին համաձայն, ոեւէ մէկը դատի ենթարկելու համար, պէտք է յստակ ըլլայ անոր իսկական ինքնութիւնը:

Յիշեցնենք, որ Աուատ սպաննուած էր 1993ի Ապրիլին, Թալլէթ Խայյաթի մէջ, իր բնակարանը ուղղուելու պահուն: Այդ օրերուն, սպանութիւնը բացատրուած էր Ֆաթհի եւ Յեղափոխական Խորհուրդին միջեւ ծագած տարակարծութիւններով: Մանօթէ է, որ Խորհուրդի ղեկավարն էր Ապու Նիտալ:

ՄՐՐԻ ՆԱԽԱԳԱՀՈՒԹԵԱՄ՝

ՆՈՐ ՈՂՈՂՈՒՄՆԵՐ ԱՐԳԻԼԵԼՈՒ ՆՊԱՏԱԿՈՎ ԺՈՂՈՎ

Փոխ վարչապետ եւ ներքին գործոց նախարար Միշէլ Մրր երէկ նախագահեց ժողովի մը, որ յատկացուցած էր տեղատարափներու հետեւանք ողողումներուն եւ անոնցմէ ծագող դժուարութիւններու լուծման աշխատանքներուն: Ժողովին ներկայ եղան պէյրութի նահանգապետ Նիքոլա Սապա եւ Վերաշինութեան Բարգաւաճման Խորհուրդի նախագահ Նեպիլ Ժրսրր: Մանօթէ է, որ Վարչապետ Ռաֆիք Հարիրի երկու օր առաջ ուղղակիօրէն մեղադրած էր այս երկուքը, ողողումներու առաջքը առնելու անոնց ոչ գոհացուցիչ աշխատանքին համար:

Մրր հաղորդեց, որ երթեւեկին հսկող ծառայութեան պիտի տրամադրուի 200 աշխատաւորներ, որոնք պատրաստ վիճակի մէջ պիտի րլլան ողողումներու դէմ անհրաժեշտ քայլերուն դիմելու: Անոնց տրամադրութեան տակ պիտի դրուին նաեւ քաղաքային պաշտպանութեան ինքնաշարժները:

Մրր ժողովէն ետք այցելեց վարչապետարան եւ Հարիրիի փոխանցեց ժողովին արդիւնքները: Միւս կողմէ, ան հերքեց այն ենթադրութիւնները, ըստ որոնց նոր կառավարութեան կազմութիւնը յետաձգուած է անորոշ ժամանակով: «Վարչապետը պահանջած է նախարարներէն, որ ներկայանան իրենց, գրասենեակները, վարելու համար րնթացիկ գործերը ասիկա չի նշանակեր սակայն, որ նոր կառավարութեան կազմութիւնը պիտի յետաձգուի», ըսաւ ան:

ՊՈՅԻ ՄԷՋ ԼԻԲԱՆԱՆՑԻԻ ՄԸ ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆԸ ԿՈՂՈՊՏՈՒԱԾ

Միերա Լիոնի մէջ Լիբանանի դեսպան Մոհամէտ Զիպ յայտարարեց, որ այդ երկրին Պօ քաղաքին մէջ տեղի ունեցած գինեայ բախումները որեւէ լիբանանցիի սպանութեան պատճառ չեն դարձած, ինչպէս հաղորդուած էր կարգ մը լրատու աղբիւրներու կողմէ:

Նախագահ Իլիաս Հրբաուի եւ արտաքին գործոց նախարարութեան հետ հաղորդակցութեան մէջ մտնելով, դեսպանը ըսաւ, որ գինեայ բախումներու ստեղծած չփոթէն օգտուելով, անկարգ տարրեր կողոպտած են Պոյի մէջ գտնուող լիբանանցիի մը վաճառատունը, ինչպէս նաեւ քարկոծած են կարգ մը այլ վաճառատուներ:

Հաղորդուեցաւ, որ Լիբանանի դեսպանը այսօր տեսակցութիւն պիտի ունենայ Միերա Լիոնի պետական պատասխանատուներուն հետ, որպէսզի անոնք երաշխաւորեն լիբանանցիներուն ապահովութիւնը:

ՓՐԻՄԱՔՈՎ «ԿԱՐԵՒՈՐ ԼՈՒՐԵՐ»...

Քերէսի միջեւ տեղի ունեցած տեսակցութիւններով ստեղծուած փոթորիկին լուսանկքին վրայ:

Փրիմաքով, իր կարգին, ողջունեց Լիւիի այն խօսքերը, թէ Իսրայէլ յանձնառու կը մնայ արաբներուն հետ կնքուած համաձայնագիրներուն: Ան Զորեքշաբթի օր Գահիրէն կգուչացման կուչ ուղղած էր Իսրայէլի, ըսելով, որ Իսրայէլ կրդիմագրաւէ վայրագութեան նոր ալիք մը, եթէ ան փորձէ վերստին բանակցութեան սեղան բերել արդէն իսկ գոյացած համաձայնագիրները: Մանօթէ է, որ Նեթանիահու կը փորձէ վերստին բանակցութեան դնել Հեպրոնի մասին պաղեստինցիներուն հետ աշխատաւորականներու օրով գոյացած համաձայագիրը, պատճառաբանելով, որ 400 հրեայ բնակիչները անապահով կը գգան Հեպրոնի մէջ:

ԱՅՆՊԷՍ՝ ԻՆՉՊԷՍ...

վարչախումբին, որ յանկարծ սթափեցաւ եւ տեսաւ, որ հողը սաւած - գացած է ոտքին տակէն, ժողովուրդը իր խօսքը ըսած է եւ իրեն կը մնայ փորձել խեղդել ամօր ձայները:

Ուրեմն, կը մնայ մէկ միջոց. զօրաշարժի ենթարկել վարչամեքենան, շրջաններու մէջ սարքել այնպիսի ընտրութիւններ, որոնք տեղական վարչութեանց մէջ դիրքաւորեն այժմու խորհրդարանին մանրանկարը եղող ներկայացուցիչներ, որպեսզի սարդոստայնը ըլլայ ամբողջական ու համատարած: Անկէ ետք, կեդրոնական եւ շրջանային իշխանութեանց միջեւ համակարգումը կը դառնայ ամբողջական, այսինքն՝ փոքրամասնութեան մը կողմէ բռնատիրութեան ամրագրումը կը դառնայ աւելի կատարեալ, ճիշդ այնպէս՝ ինչպէս որ էր... համայնավար իշխանութեան օրերուն: Իսկ հիմնական տարբերութիւնը այն է, որ նորակազմ *մաֆիան* կը դառնայ լծակները ձեռքին կեդրոնացնողը:

Համայնավար բռնատիրութեան եւ ամօր կողմէ սարքուած ընտրութիւններուն վախճանը այսօր ծանօթ է բոլորին: Հայ ժողովուրդը ընդմիշտ չի հանդուրժեր նման համակարգ:

ԻՍՐԱՅԷԼԱՑԻՔ ԴԱՐՁԵԱԼ...

տուաւ, որ անոնց 79 առ հարիւրը կը գոհայ, որ Ռապինի բացակայութիւնը ժխտական ազդեցութիւն ձգած է հրէական պետութեան վրայ:

Երուսաղէմի մտաւորական դէմքերէն փիլիսոփայ Յաւիտ Հարմման կ'ըսէ, որ երբ Ռապին Եասէր Արաֆաթի ձեռքը թօթուեց՝ իսրայէլացիները տակաւին կասկածով կը հետեւէին խաղաղութեան քաղաքականութեան, սակայն Ռապին վստահութիւն ներշնչեց իրենց եւ Իսրայէլը դրաւ քաղաքական նոր ճամբու մը վրայ: Հարթման կ'աւելցնէ, որ Ռապին փարատեց իսրայէլացիներուն անապահովութեան եւ կասկածի զգացումները՝ պաղեստինցիներուն հանդէպ, դառնալով Իսրայէլի ապահովութեան երաշխիք: Իսրայէլացիները սկսան մտածել, որ եթէ Ռապին այո՛ կ'ըսէ խաղաղութեան, իրենք ո՞վ են ո՛չ ըսելու համար եւ այս ձեւով անոնք Ռապինի վստահեցան իրենց ապահովութիւնը, կ'ըսէ անոր բանբերը Եդած Ուրի Տրոմի: Այսօր, Պենիամին Նեթանիահուի վարած քաղաքականութիւնը վերակենդանացուցած է իսրայէլացիներուն ապահովութեան մտահոգութիւնները:

ԹՈՒՐՔԻԱՆ ԿԱՐԵԼԻ ՉԷ...

իսրհուրդը վճռած է նարաւ-արեւելեան Թուրքիոյ կապուած ճարցերը աւելի արագօրէն իրենց աւարտին հասցնել:

Թուրքիոյ մարդկային իրաւանց մարզը նեղզնեղած աւելի կը քննադատուի Եւրոպայի եւ մարդկային իրաւանց միջազգային կազմակերպութիւններու կողմէ, որոնք տանջանքներու, առանց դատավարութեան սպանութիւններու եւ անհետացումներու պարագաներ կը նշեն:

Եւրոպական Խորհուրդը անցեալ շաբաթ որոշեց Թուրքիոյ ճարիւր միլիոնաւոր տոլարի օժանդակութիւնները սառեցնել, իսկ անցեալ ամսեսկիզբին, *«Էմնըսթի Ինթըրնէշընըլ»* աշխարհի տարածքին արշաւի մը ձեռնարկած էր. Թուրքիոյ մէջ մարդկային իրաւանց ոտնակոխումները լուսարձակի տակ առնելու համար:

«ԱԶԴԱԿ»Ի ՖՈՆՏԻՆ

●Յակոբ Գոճաճեանի մահուան առիթով, (Հալէպ) փոխիան ծաղկեպսակի.
Տէր եւ տիկին Գէորգ Էպէեան եւ զաւակունք 10.000 լ.ո.

ՀԱՄԱԶԳԱՅԻՆԻ ՀԱՅԱԳԻՏԱԿԱՆ ԲԱՐԶՐԱԳՈՅՆ ՀԻՄՆԱՐԿԻ ՖՈՆՏԻՆ

●Վազգէն Էթիեմեզեանի յիշատակին,
Համազգայինի Հայագիտական Բարձրագոյն Հիմնարկի ուսանողներ, շրջանաւարտներ եւ ուսուցչական կազմ 700.000 լ.ո.

ՇՆՈՐՀԱԿԱԼԻՔ

Էթիեմեզեան ընտանիք շնորհակալութիւն կը յայտնէ բոլոր անոնց, որոնք անձամբ, ծաղկեպսակով եւ թղթակցութեամբ մասնակից եղան իրենց հարազատին՝ ՎԱԶԳԷՆ ԷԹԻԵՄԵԶԵԱՆի մահուան առիթով:

ՄԱՀԱԶԴ

Տիկին Էլիզ Փանոսեան եւ զաւակք՝ Գայէ
Տիկին Վիքթորիա Փանոսեան եւ դուստրք՝ Շուշիկ
Տ. Կոմիտաս քհն. Փանոսեան եւ զաւակունք
Տէր եւ տիկին Վիգէն Փանոսեան եւ զաւակունք
Տէր եւ տիկին Սարգիս Փանոսեան եւ զաւակունք
Տէր եւ տիկին Յովհաննէս Փանոսեան եւ զաւակունք
Տէր եւ տիկին Գարրիէլ Փանոսեան եւ զաւակունք
եւ համայն ազգականներ կը գուժեն իրենց ամուսնոյն, հօր, զաւկին, եղբօր եւ հարազատին՝

ՏԻԳՐԱՆ ՎԱՀԱՆ ՓԱՆՈՍԵԱՆԻ

(Ծնեալ՝ Մուսա Լեռ, 1934ին)

անակնկալ մահը, որ պատահեցաւ Հինգշաբթի, 31 Հոկտեմբեր 1996, ժամը 21.30ին, իր բնակարանին մէջ, Այնճար:

Յուղարկաւորութեան արարողութիւնը տեղի պիտի ունենայ այսօր՝ Ուրբաթ, 1 Նոյեմբեր, կէսօրէ ետք ժամը 3ին, Այնճարի Ս. Պօղոս եկեղեցւոյ մէջ, ուրկէ հանգուցեալին մարմինը պիտի փոխադրուի Այնճարի Ազգային գերեզմանատունը:

●Ներկայս ընդունիլ իբրեւ մահազդ:

ԳՈՒՐԳՈՒՐԱՆՔ ՄԱՅՐԵՆԻՒՆ

ՀԱՅՈՒՈՅՆ ԵՒ ՏԵՂԻՈՅՆ

Այսօր օրաթերթի մը մէջ կարդացի *հաշուոյն* բառը՝ *ւ*-ով գրուած: Անշուշտ ոչ առաջին անգամն է, որ այսպէս կը գրուի ան, ոչ ալ, դժբախտաբար, վերջին անգամն է: Հեռաձայնեցի խմբագրութեան: Շատ երիտասարդ ձայն մը պատասխանեց:

- Կը ներէք, պարո՛ն, ձեր թերթին մէջ հանդիպեցայ *հաշուոյն* ձեւին, որ սխալ է պէտք է ըլլայ *հաշուոյն*: Կը բարեհաճի՞ք փոխանցել առ որ անկ է:

- Ո՞վ կ'ըլլայիք:

- Պատահական ընթերցող մըն եմ:

- Ուրեմն պէտք է գիտնաք, որ այս բառը երկու ձեւով ալ կը՞ գրուի:

- Ինչպէ՞ս ա՞, - չկրցայ զսպել գայթակղութիւնս:

- Այս բառը երկու ձեւով ալ կը գրուի, եւ մենք որդեգրած ենք *հաշուոյն*-ը:

«Իրենք որդեգրած էին *հաշուոյն*-ը». ի՛նչ օրինակելի բարեխղճութիւն: Եւ ըսել, որ օր մը առաջ նոյն թերթին մէջ կարդացեր էի *հաշուոյն*, իսկ երեք օր առաջ, նոյն թերթի նոյն յօդուածին մէջ՝ թէ *հաշուոյն*, թէ *հաշուոյն*:

- Բայց դուք իրաւունք չունիք *հաշուոյն*-ը որդեգրելու, քանի որ սխալ է:

- Կը ներէք. այնքան տարիէ ի վեր հայերէնն կը գրեմ, եւ ոչ ոք նման դիտողութիւն ըրած է:

Այնքան տարիէ ի վեր... արդեօք քանի՞ տարիէ ի վեր, երբ այնքան երիտասարդ եւ այնքան սորվելիք ունի տակաւին:

* * *

Ու-ով վերջացող բառերը, որոնք մեծ թիւ չեն կազմեր, ինչպէս *անիւ, արծիւ, թիւ, հագիւ, հաշիւ, կոիւ, պատիւ*, իրենց *իւ*-ը կը վերածեն *ու*-ի, երբ կ'ածանցուին կամ կը բարդուին. օրինակ՝ *թիւ-թուական, հաշիւ-հաշուապահ, պատիւ-պատուաբեր* եւ այլն: Աշխարհաբարի մէջ այս բոլորը կը հոլովուին պարզապէս *ի*ն մը առնելով իրենց ետեւը. օրինակ՝ *անիւ-անիւին, թիւ-թիւին, հաշիւ-հաշիւին, պատիւ-պատիւին* եւ այլն: Բայց ասոնցմէ երկուքը *հաշիւ* եւ *պատիւ*. աշխարհաբարի մէջ հազուագիւտ գործածութեամբ կը հոլովուին գրաբարեան ձեւով, ուր *իւ*-ը նոյնպէս *ու* կը դառնայ, եւ կու տան *հաշուոյ/ն/* եւ *պատուոյ/ն/*: Ազատ ենք կամ գրեթէ ազատ ենք գրելու *հաշիւին* կամ *հաշուոյն*, *պատիւին* կամ *պատուոյն*, բայց երբեք *հաշուոյն* եւ *պատուոյն*:

Միւս կողմէ՝ ունինք *տեղւոյն*-ը, որ պէտք է գրել *ւ*-ով եւ ոչ թէ *ու*-ով. ինչո՞ւ: *Տեղւոյն* բառին սկզբնաձեւը գրաբարի մէջ *տեղի* էր (եւ ոչ թէ *տեղ*, ինչպէս աշխարհաբարի մէջ է). իսկ գրաբարի մէջ բառավերջի *ի*-ձայնաւորը սեռական հոլովի մէջ կը վերածուէր *ւ*-ի. օրինակ՝ *տեղի.տեղւոջ, այգի-այգւոջ. գինի-գինւոյ. եկեղեցի-եկեղեցւոյ. որդի-որդւոյ* եւ այլն: Այս բոլորը ժամանակավրէպ են ինծի. միայն *տեղի* բառը *տեղւոյն* ձեւով կը շարունակէ գրաբարին կեանքի կարգ մը կապակցութիւններու մէջ. ինչպէս՝ *տեղւոյն վրայ. տեղւոյն բնակիչները. տեղւոյս հայերը* եւ այլն:

Ուրեմն, սիրելի հայրենակից, խմբագիր, ուսուցիչ ու հայերէնագէտ. ուզես չուզես տուած բացատրութիւններս, ուզես մոռցիր. բայց տեղ մը յանուն միօրինակութեան եւ հայերէնի տարրական կանոններու յարգումին, արձանագրէ ոսկեայ կամ երկաթեայ տառերով, փոյթ չէ, միայն արձանագրէ ու չիշէ՝

իւ → *ու* (*հաշիւ-հաշուոյն, պատիւ-պատուոյն*),

ի → *ւ* (*տեղ-տեղի-տեղւոյն, բարի-բարւոք*):

ՔԱՑԻ ԵՒ Ի ԲԱՑ ԱՌԵԱԼ

Այս երկուքը նմանիշ են. հաւասարապէս ցոյց կու տան առարկայի մը բացառումը, դուրս ձգուիլը, չմասնակցութիւնը եւ այլն. օրինակ՝ «Բոլոր թռչունները ծուածին են *բացի չղջիկէն*». կամ՝ «Բոլոր թռչունները ծուածին են *ի բաց առեալ չղջիկը*». այս երկու նախադասութիւնները կ'արտայայտեն բացարձակապէս նոյն միտքը: Սակայն, ինչպէս կը նկատէք, *բացի* բառին հետ առարկային անունը կը դրուի բացառական հոլով, իսկ *ի բաց առեալ* բառին հետ առարկային անունը կը դրուի ուղղական հոլով. ուրեմն՝

- բացի ինձմէ, քեզմէ, իրմէ, ձօրմէս, ոչխարէն, ծառէն, մատիտէն...

- ի բաց առեալ ես, դուն, ինք, հայրս, ոչխարը, ծառը, մատիտը...:

Օրինակ՝ Բոլոր ծառերը այրեցան *բացի ընշենիէն:* Բոլոր ծառեր այրեցան *ի բաց առեալ ընշենին:*

Բոլոր ընկերներս եկան *բացի Վաչէէն:* Բոլոր ընկերներս եկան *ի բաց առեալ Վաչէն:*

Ամէն կերակուր կը սիրեմ *բացի ոսպապուրէն:* Ամէն կերակուր կը սիրեմ *ի բաց առեալ ոսպապուրը:*

Յատկանշական է, որ *բացի* բառը կարելի է գործածել նախադասութեան սկիզբէն ալ, մինչդեռ *ի բաց առեալ*-ը կարելի չէ վայելչօրէն գործածել նախադասութեան սկիզբը:

Օրինակ՝ *Բացի ընշենիէն* բոլոր ծառերը այրեցան: Սակայն յարմար չէ ըսել՝ *Ի բաց առեալ ընշենին* բոլոր ծառերը այրեցան:

Եւ վերջապէս նկատենք, որ նման կապակցութիւններէ ետք կամ առաջ պէտք չէ ստորակէտ կամ բութ դրուի. թոյլատրելի չէ գրել՝ *Բացի ընշենիէն*, բոլոր ծառերը այրեցան: Բոլոր ծառերը այրեցան՝ *բացի ընշենիէն*: Բոլոր ծառերը այրեցան, *ի բաց առեալ ընշենին* (կամ... այրեցան՝ *ի բաց առեալ ընշենին*):

Արձանագրենք, ուրեմն՝ այս եւս

- բացի = բացառական հոլով (բացի ընշենիէն),
- ի բաց առեալ = ուղղական հոլով (ի բաց առեալ ընշենին):

Աւելցնենք, որ թոյլատրելի չէ իբրեւ մէկ բառ գրել *բաց* եւ *առեալ*. սխալ է՝ *ի բացառեալ*. ճիշդը՝ *ի բաց առեալ*:

Անշուշտ ուրիշ բան է *բացառութիւնը*, զոր, յանկարծ, չեզլեցինք ու գրեցինք՝ *բաց առութիւն*. այլ *բացառութիւն*:

ԱՐՄԵՆԱԿ ԵՂԻԱՅԵԱՆ

4

ՋԵԿՈՒՅԱԿԱՆ ՀԱՒԱՔ ՅՈՒՆԱՍՏԱՆԻ ՄԷՋ

«Հայաստանի եւ Արցախի վերջին իրադարձութիւնները» նիւթով եւ Հ. Յ. Դ. Գոհիլնոյ, Աբէլեի եւ Ֆիլեսի կոմիտէներու կազմակերպութեամբ, Գոհիլնոյ «Զաւարեան» կեդրոնի փակ մարզադաշտի մէջ ցնծագին հաւաք մը տեղի ունեցաւ, որուն ընթացքին խօսք առին Հ. Յ. Դ. Բիւրոյի ներկայացուցիչ ընկեր Բենիս Թոնոյեան, Հայաստանի Հ. Յ. Դ. Գերագոյն Մարմինի նախագահ եւ նախկին պատգամաւոր ընկեր Յովիկ Աղազարեան, Արցախի Գերագոյն Խորհուրդի նախագահի նախկին պաշտօնակատար ընկեր Դէորգի Պետրոսեան եւ Հայ–Ռուսական Համագործակցութեան Ճոնսի ներկայացուցիչ եւ Ազգային Ժողովի նախկին երեսփոխան ընկեր Սէյրան Պաղտասարեան:

Ջեկուցական հաւաքին ներկայ գտնուեցան Յունիսատանի թեմակալ առաջնորդ Սահակ արք. Այվազեան, Ազգային Վարչութիւնը եւ թաղային խորհուրդները, Գոհիլնոյ հոգեւոր հովիւ Նորայր Ծ. վրդ. Աշըգեան, հայ կաթողիկէ ներկայացուցիչ Եղիա վրդ. Գերմակեան, Հ. Կ. Խաչի, Համազգայինի, Հ.Մ.Ը.Մ.Ի Երջ. վարչութիւնները իրենց մասնաճիւղերով, Հ. Յ. Դ. երիտասարդական եւ պատանեկան միութիւնները եւ մեծ թիւով ժողովուրդ:

Ջեկուցական հաւաքի բացումը Հ. Յ. Դ. Յունիսատանի Պատասխանատու Մարմնի անունով կատարեց ընկեր Շահան Յարանեան, որ հրաւիրեց ընկ. Բենիս Թոնոյեանը ներկայացնելու իր խօսքը:

Հ. Յ. Դ. Բիւրոյի ներկայացուցիչը իր բացման խօսքին մէջ հաղորդեց, թէ Բիւրոյի մակարդակով եւ մամուլի ճամբով վերջին շրջանի մէջ տարբեր ներու Հայ ժողովուրդը իրագեկ դարձաւ Հայաստանի ներկայ իշխանութիւններուն եւ Հայ Յեղափոխական Դաշնակցութեան միջեւ գործակցութիւն ստեղծելու անկարելիութեան պատճառներուն: Գոյութիւն ունեցող հայաստանեան թէ սփիւռքեան համապարփակ հակասութիւններով հանդերձ եւ Հայ ժողովուրդի ազգային իրաւունքներու առաջադրութեամբ ու գիտակցութեամբ, Հ. Յ. Դ. ամէն առիթով գործակցութեան ձեռ երկարեց, սակայն գործակցութեան բոլոր նիգերը դրական արձագանգի չարժանացան:

Հ. Յ. Դաշնակցութիւնը ամէն բան առաջ կը պահանջէր հայրենիքէն ներս առողջ ժողովրդավարական դրութիւններու ստեղծում, բան մը, որ գոյութիւն չունի եւ հեռագնահ ապրի կ'ապագութեան: Ամէն առիթով, երբ Հ. Յ. Դ. այս առաջարկներով կը դիմէր, խուլ ականջներու կը հանդիպէր: Հայաստանեան անցնող 3 րնտրութիւններուն ընթացքին եւ մանաւանդ վերջին ընտրութեան պարագային ապրի մեր յստակացաւ Հայ ժողովուրդի եւ օտար պետութիւններու աչքին, որ այս իշխանութիւնները որոշած են ամէն գնով մնալ իշխանութեան գլուխը առանց հիմնախնդիրներ ունենալու Ղարաբաղեան հարցի լուծման մէջ:

Ապա խօսք առաւ ընկեր Յովիկ Աղազարեան՝ իրրեւ Հ. Յ. Դ. Հայաստանի Գերագոյն Մարմնի նախագահ եւ հայաստանեան իրադարձութիւններու վերջին տարիներու ականատես, պարզեց այն բոլոր գործընթացները, որոնք տեղի կ'ունենային երկի եւ տեղի կ'ունենան նաեւ այսօր մեր հայրենիքին մէջ: Իրրեւ վկայ, ականատես ու մասնակից՝ կատարեց ազգային ու բաղմահարկան գնահատումներ: Այդ գնահատումներուն կը հետեւէին դիտել տուաւ, որ Հ. Յ. Դաշնակցութիւնը դէմ էր, որ Լեւոն Տէր Պետրոսեան նախագահական պաշտօնին ամրանայ: Դաշնակցութեան այս դիտաւորութիւնը ճամբայ կ'ելլէր այն մտահոգութենէն, որ տուեալ անձի ազգային, բաղմահարկան, ընկերային, տնտեսական ու *համբային* բաղմահարկութիւնը չէր բնոյթ Հայ ժողովուրդի իրական շահերէն: Հակառակ այս իրողութեան, Հայաստանի նախագահական առաջին ընտրութիւնները իշխանութեան գլուխ բերին Լեւոն Տէր Պետրոսեանը: Հ. Յ. Դաշնակցութիւնը ընդունեց ամէն ընտրութիւնը եւ, շատ մը պարագաներու համաձայն չըլլալով հանդերձ ամէն կերպ ջանքեր ըրաւ նախագահական բոլոր հրամանագիրներուն ու օրէնքները, հակառակ որ ուղղակի կերպով հակադրուէր գործադրուած շարք մը րնտրանքներուն, որոնց կարգին կարելի է նշել սեփականաշնորհման տարբերակները, որոնք իսկութեան մէջ կը բալանքին հայրենիքը: Հ. Յ. Դ.ն կը հակադրուէր մանաւանդ բրմական հարցին ուղղութեամբ իշխանութիւններու մօտեցումներուն, որոնք յառաջ կը հշէին պլեհանական տարբերակներ, մանաւանդ կը միտէին խախտել հաղորդականութեամբ մը նիզ յառաջացնել ու բաժանել Հայաստանի ու Սփիւռքի ժողովուրդները:

Հ. Յ. Դաշնակցութիւնը Հայաստանի մէջ կասեցուած վիճակի մէջ է. մեր թերթերը գոյութիւն չունին, որպէսզի Դաշնակցութեան խօսքը եւ գաղափարները տարածեն ժողովուրդին մէջ:

Նախագահական րնտրութիւններուն Հ. Յ. Դաշնակցութիւնը թեկնածու չունեցաւ, սակայն գործակցեցաւ ընդդիմադիր այլ կուսակցութիւններու հետ. միացեալ ճակատի նախագահական թեկնածու առաջադրուեցաւ Վազգէն Մանուկեան: Ընդդիմադրութեան գործակցութեան սահմանները ունէին բիւրեղացան րնտրութիւնները 12 օր առաջ, երբ Ա.Ժ.Մ.ի, Ա.Ի.Մ.ի, Դեմոկրատական Կուսակցութեան, Արցախ–Հայաստան Կազմակերպութեան եւ Հայ Յեղափոխական Դաշնակցութեան միջեւ ներքին համաձայնագիր սատրագրուեցաւ: Իշխանութիւնները յանկարծակիի եկան. անոնք չէին կրնար պատկերացնել, որ այս կարճ ժամանակամիջոցին մէջ կարելի կրնար ըլլալ այսքան մեծ արդիւնք ձեռ ձգել րնտրութիւններուն:

Ընկեր Յ. Աղազարեան, անդրադառնալով րնտրական տեղամասերու գիծերուն արդիւնքներուն, նկատել տուաւ, որ Վազգէն Մանուկեանի րնտրական կեդրոնի հաղած տուեալներով (տեղամասերու 70%ի մեր տրամադրութեան տակ եղած թիւերով) Վազգէն Մանուկեան րնտրուած էր նախագահ, իսկ մնացեալ տեղամասերու մէջ ընդդիմութեան աչքին ներու կատարուած գնդծումներով հրապարակուեցան արդիւնքները: Երբ բոլոր տեղամասերու արդիւնքներու հրապարակման պահանջը մերժուեցաւ հայաստանեան իշխանութիւններուն կողմէ, ժողովուրդը պաշտպանելու նպատակով: ժողովրդային պոռթկումը ա՛լ ուելի զօրացաւ, երբ Լեւոն Տէր Պետրոսեան հրապարակաւ շնորհաւորեց իր խմբակիցները, երբ տակաւին Ընտրական Կեդրոնական Յանձնաժողովի արդիւնքները հրապարակուած չէին: Պատկերասփիւռային հոյլի մը ընթացքին մանաւանդ՝ ան կը յայտարարէր. «Ձեմ գիտեր, եթէ ժողովուրդը գո՞հ է ընծեմէ, բայց իմ ընկերներս գոհ են»:

Ընկեր Աղազարեան, շարունակելով հայաստանեան իրադարձութիւններու մասին իր գնդողը, անդրադարձաւ րնդդիմադիր դիրքերու եւ գործիչներու ձերբակալութեան դէմ:

Ընկեր Աղազարեան ընդգծեց, որ Հայաստանի Հանրապետութեան նախագահին օրինական ըլլալու հանգամանքը ամէն բան գերիվեր է, եւ այդ իսկ մտահոգութեամբ Հայաստանի րնդդիմադրութիւնը կը սպասէ Սահմանադրական Դատարանին, որ պարզաբանէ րնտրութեան իրական արդիւնքները: Այն պարագային, երբ հաստատուի, թէ վերջին րնտրութիւններուն նախագահ րնտրուած չէ, ուրիշ բան չի մնար ընել, եթէ ո՛չ ուղղուիլ դէպի րնտրական երկրորդ փուլ, որպէսզի րնտրուած նախագահ ունենայ միկոն պարտական չըլլայ, բացի իր սեփական ժողովուրդին:

ԸՆԿԵՐ ԳԷՈՐԳԻ ՊԵՏՐՈՍԵԱՆԻ ԽՕՍՔԸ

Արցախի նախագահի նախկին պաշտօնակատար գնկեցից Ղարաբաղի անցեալին եւ ներկայի իրադարձութիւններու ու բաղաքականութեան հոլովոյթներու, առաւել՝ Արցախի դիմագրաւած այժմու դժուարութիւններուն մասին: Խօսեցաւ նաեւ պատերազմի նպատակներուն վրայ սիրող մը ընթերցողին մասին եւ ծանրացաւ ներկայ հանգրուանի գլխաւոր հարիւ ու բանակցութիւններուն վրայ, որ բան իրեն, երկար պիտի տեւեն:

Արցախի մեր ժողովուրդը այս հանգրուանին կը փորձէ առաջնահերթութեան կարգով լուծել իր րնկերային սուր հարցերը: Ղարաբաղի իրադարձութիւններ կապուած են Հայաստանի իրականութեան հետ: Արցախի ժողովուրդը ծայր ատեանն մտահոգ է Հայաստանի մէջ տեղի ունեցող դէպքերով: Այս կացութեան լոյսին տակ Արցախի ժողովուրդը, բացի Հայաստանէն ու Սփիւռքէն, մէկ խօսքով՝ Հայ ժողովուրդէն գաս ուրիշ պաշտպան չունի:

Արցախի ժողովուրդը կ'ուզէ, որ Հայաստան օրինաւոր եւ օրինական դիկավարութիւն ունենայ: Այն իրողութիւնը, որ այսօր Հայաստանի մէջ օրինաւոր կերպով րնտրուած նախագահ մը գոյութիւն չունի, միջազգային, այնե ռուսական շրջանակներու մէջ ե՛ւ Հայաստանի, ե՛ւ Ղարաբաղի խօսքը ազդու չ'ըլլար եւ միջազգային բանակցութիւններու մասնակցող պատուիրակութիւնները կրնան ենթական ունենալ:

Այս տագնապին միակ ելքը կը մնայ Սահմանադրական Դատարանը, որուն դիմած է Հայաստանի րնդդիմադրութիւնը՝ յուծում մը գտնելու ակնկալութեամբ: Թէ ի՞նչ յուծում կը տըրուի՝ շատ կարեւոր է ու տակնուռած Հայաստանի ապագային հետ:

ԸՆԿԵՐ ՍԷՅՐԱՆ ՊԱՂՏԱՍԱՐԵԱՆԻ ԽՕՍՔԸ

Հայ–Ռուսական Համագործակցութեան Ճոնսի ներկայացուցիչ ու Հայաստանի Գ.Խ.ի նախկին երեսփոխան ընկեր Սէյրան Պաղտասարեան նախ բացատրեց Մոսկուայի մէջ հաստատական ու բաղաքական (ոչ պետական) շրջանակներու մօտ տարուող աշխատանքներուն մասին: Դիտել տուաւ, թէ ռուսական բաղաքական շրջանակները միչեւ հիմա ծանօթ էին Լեւոն Տէր Պետրոսեանին, Հայաստանի Համայնավար Կուսակցութեան եւ Հայ Յեղափոխական Դաշնակցութեան, իսկ Հայաստանի բաղաքական իրավիճակին շուրջ լրիւ կամ ամբողջական կարծիք ու պատկերացում գոյութիւն չունէր: Այս է պատճառը, որ րնտրութիւններէն առաջ ու եաք տիրող մթնոլորտին շուրջ շփոթներ գոյութիւն ունէին: Այդ շփոթը ինչ մը եւս խորացաւ, երբ Պորիս Ելցինի րնտրութիւններուն յաջորդող գիշերը շնորհաւորեց Լեւոն Տէր Պետրոսեանի «րնտրութիւնը»:

Ընկեր Ս. Պաղտասարեան պարզեց ռուսատանեան բաղաքական իրավիճակը եւ ամոր դիմագրաւած դժուարութիւնները: Խօսեցաւ անցեալ Յուլիսին տեղի ունեցած րնտրութիւններուն եւ ամոր յաջորդող րնդդիմադրութեան կեցուածքներուն:

Ընկեր Ս. Պաղտասարեան նշեց, որ Ռուսիա կը գտնուի ապագայի նկատմամբ մեծ որոշումներ տալու եւ կարգավիճակներ դասաւորելու շրջանին: Դիմագրաւելի հարցերու կարգին կը գըտնուին՝ ՕՊԱՆի րնդարձակումը Ռուսիոյ սերմանով, Չեչնիոյ տագնապը, Տաճիկիսատանի ու Աֆղանիսատանի հարցը, ինչպէս նաեւ՝ Ուքրանիոյ եւ Ազրպէյճանը իրենն ենթարկելու խնդիրը: Այս յուրջ հարցերը ամոր տուած չեն Ռուսիոյ բաղաքական դիկավարութեան ու շրջանակներուն Հայաստանի ներքին հարցերով զբաղելու: Այս վարկածը կը հիմնաւորուի այն իրականութեամբ նաեւ, որ ռուսական ուժեր տեղաբաշխուած են Հայաստանի մէջ, ուսսի փորձիկ այս հանրապետութիւնը իրեն «գլխու ցաւ» չէր պատճառեր յատկապէս ուշադրութիւն կեդրոնացնելու համար: Ռուսական մօտեցումը ընդհանրապէս այս տնտեսութիւններուն մէջ պէտք է տեսնել: Անշուշտ, որ Մոսկուա շահագրգռուած է Հայաստանով. այս կը փաստէ արդէն իր ռազմական ներկայութիւնը: Ասկի՛ն. Ռուսիոյ բաղաքական գործիչները գոհ են, որ ձեռով մը Հայաստան ենթակայ է այս վիճակներուն:

Հայաստանի բաղաքական կարգ մը գործիչներուն կողմէ, հայրենիքէն ներս եւ Ռուսիոյ մէջ միտումնաւոր կերպով տարածուած է այն մտավախութիւնը, թէ Լեւոն Տէր Պետրոսեանի վերընտրութիւնը կրնայ երաշխաւորել Ռուսիոյ հետ ապագայ գործակցութեան մը հաւանականութիւններ, անոնք կը միտէին զօրացնել այն տեսակէտը, որ կացութիւնը կրնար փոխուիլ րնդդիմադրութեան յաջողութեան պարագային: Փաստօրէն այս մէկը խաղ մըն էր էութիւնները վախցնելու համար: Սակայն իրականութիւնը այդպէս չէ, տրուած ըլլալով, որ րնդդիմադրութիւնը հաւատարիմ եւ րնդդիմադրութեան մաս կազմող կուսակցութիւնները տոնածնաբար իրենց բաղաքական հեռանկարներուն մէջ միշտ ալ մեծ կարեւորութեամբ կանգ առած են ռուսական բաղաքական ու ռազմական գործօնին վրայ: Շարունակելով՝ ընկեր Ս. Պաղտասարեան դիտել տուաւ, որ Սփիւռքի ոչ դաշնակցական մտաւորականներ մէջ յանախ տոնի կ'ունենայ կարդալ հայաստանեան բաղաքական հեռանկարի կապակցութեամբ ամերիկեան բաղաքագէտ Զպիկնեու Պրժեզինսկիի տեսակէտները: Պրժեզինսկի, որ Ամերիկայի նախագահ Ջիմի Քարթըրի ատեն ազգային անուտքի խորհրդական էր, ամերիկեան բաղաքական շրջանակներու մէջ ունի ազդեցիկ դիրք մը: Ան կը նկատէ, որ Հայաստանի Հանրապետութեան նախագահին օրինական ըլլալու հանգամանքը ամէն բան գերիվեր է, եւ այդ իսկ մտահոգութեամբ Հայաստանի րնդդիմադրութիւնը կը սպասէ Սահմանադրական Դատարանին, որ պարզաբանէ րնտրութեան իրական արդիւնքները: Այն պարագային, երբ հաստատուի, թէ վերջին րնտրութիւններուն նախագահ րնտրուած չէ, ուրիշ բան չի մնար ընել, եթէ ո՛չ ուղղուիլ դէպի րնտրական երկրորդ փուլ, որպէսզի րնտրուած նախագահ ունենայ միկոն պարտական չըլլայ, բացի իր սեփական ժողովուրդին:

Անդրադառնալով Հայաստանի մէջ տիրող ժողովրդավարական համակարգի՝ ընկերը ընդգծեց, թէ ատոր չափանիշները շատ ցած են, երէ բաղդատելու ըլլանք Արեւմուտքի չափանիշներուն: Այն ինչ որ Արեւմուտքի մէջ ներ ամբողջական ձեւով իսկ չի ներուիր, Հայաստանի պարագային կը հանդուրժուի:

Իշխանութիւններու բաղաքականութեան եւ վարքագիծին մասին մեր բնութագրութիւններու մասին շատ խօսք եղած է անցեալին, նշեց գնկեցաւերը: Իր հրապարակութեան օրերուն «Երկիր» թերթը կը մատնանշէր այդ երեւոյթները՝ դժգոհութիւն պատճառով բաղաքական շրջանակներուն:

Ընկեր Սէյրան Պաղտասարեան իր խօսքը եզրակացնելով՝ շեշտեց, թէ վերջին իրադարձութիւնները Հայաստանի համար ստեղծած են շատ բարդ իրավիճակ: Ընդդիմադրութիւնը եւ Հայաստանի ժողովուրդը կը սպասեն Սահմանադրական Դատարանի վճիռին:

Նշելի է, որ Հայաստանի ժողովրդավարական համակարգը դառն իրողութիւն մը ապրեցաւ իր իսկ ժողովուրդին րնտրուած պատգամաւորներ Ազգային ժողովի մէջ ծեծի ենթարկելով: Այս դէպքը ամբողջ աշխարհի պատկերասփիւռներէն: Կարելի է րնդգծել, թէ մեզի պատիւ չբերող անթոյլատրելի երեւոյթներ են ատոնք:

Հայաստանի հարցերը պէտք է լուծեն հայերը, առանց օտարներու միջամտութեան, իր խօսքը ատարանց գնկեցաւերը:

Հ.Յ.Դ. Բիւրոյի ներկայացուցիչ ընկեր Բենիս Թոնոյեան կատարեց հատուածիկ եզրափակիչ խօսքը՝ ընդգծելով հետեւեալ միտքերը.

Հայ ժողովուրդը փաստեց, որ երէկ յաղթական, կրնայ տիրանալ իր իրաւունքներուն: Ժողովուրդը ե՛ւ րնտրութեամբ ե՛ւ հանրահաւաքներով ակնդարձակ իր բաղաքացիական հաստատ իրաւունքներուն, հակառակ Հայաստանի մէջ տիրող ամբոխավարչութեան մթնոլորտին: Հայաստանի այսօրուան կացութիւնը երէ պետական տեսակէտով դիտենք, արժանահաւատութեան ենթակայ մակարդակով կը ներկայանայ ան: Այս պարագան խորապէս կը մտահոգէ մեզ, բանի կրնայ ազդել Ղարաբաղեան բանակցութիւններու յաջողական փուլերուն վրայ: Մեր ենթը պիտի բլլայ լաւագոյն եղբը գտնել ու միաժամանակ օգտակար ըլլալ ազգի ու պետականութեան շահերուն: Հայ Յեղափոխական Դաշնակցութիւնը պատրաստ եղած է գոհութիւններու եւ ներ՛յն կեցուածքը պիտի դրսեւորէ տակաւ նաեւ:

ԵՐԿԽՕՍՈՒԹԻՒՆ, ՈՐ ԳՈՒՅԷ ՉԻ ԵՂԵԼ, ԲԱՅՑ...

Տարիներ առաջ, երբ նոր էի ընդունուել աշխատանքի Հայաստանի դատախազութիւնում, մի երկու ամսուայ ընթացքում իմացայ, թէ ովքեր են կառույցին «անուանի» մասնագէտները: Այդ անուանիները այնքան էլ շատ չէին, բայց նրանց մէջ կար յատկապէս մէկը, որի դէմ խաղ չկար, որի խօսքը բոլոր ժամանակներում գրխաւորների մօտ հայած իւղի տեղ էր անցնում: Հանգամանքների բերումով ես էլ մի քանի անգամ չփուել եմ այդ անուանիի հետ: Ես, որ ունեմ նաեւ տեխնիկական բարձրագոյն կրթութիւն, միշտ մտածել եմ, որ իրաւաբանութիւնը, ինչպէս՝ ուսոդութիւնը, բնագիտութիւնը, քիմիագիտութիւնը ճշգրիտ գիտութիւն է: Սակայն քիչ - քիչ չփուելով այդ անուանիի հետ, համոզուայ, որ իրաւաբանութիւնը նրա համար բութամատի եւ ցուցամատի չփումի գիտութիւն է: Սրան տեսնելով՝ կամաց - կամաց սկսեցի հասկանալ Պարոնեանի իրաւաբան հերոսին, ըմբռնել նրա խօսքը, որը բեմից պիտի ասի, թէ ում չահը պիտի պաշտպանենք: Իմ իմացած անուանիի մօտ էլ շատ պաշտպանելու սկզբունքով ծանրացուցիչ հանգամանքներում կատարուած դիտաւորեալ սպանութիւնը դառնում է անգգուշ, անչափահասի բռնարարութիւն՝ անչափահասի հետ սեռական յարաբերութեան մէջ մտնել եւ այլն, եւ այլն:

Սակայն, անկեղծօրէն ասած, ասելիքս այդ չէ, ուստի կարճ կապեմ եւ անցնեմ բուն նիւթին:

Սեպտեմբերի 25: Ալեկոծուող Երեւան: Բաղրամեան փողոց: Ազգային Ժողովի չէնքի գրոհ: Ցետոյ ղըմփ, ղրմփ, դմփոցներ: Ջրցան մեքենաներ: Գնդացիրային կրակահերթեր: Քանի որ սա էլ ասելիքս չէ, նորից փորձեմ անցնել բուն նիւթին: Ասում են այդ օրը, ուշ գիշերին, հանրապետութեան գլխաւոր դատախազ իր մօտ է կանչում այդ գերաստղ իրաւաբանին եւ ասում, թէ վաղը պիտի հրամանագիր տանի, ընդդիմութիւն ասածին հաւաքելու համար, ինչ յօդուածներ պիտի դնենք նրանց վրայ: Այդ գերաստղը իր սովորութեան համաձայն, բութամատն ու ցուցամատն իրար չփելով բացում է Հայաստանի Հանրապետութեան քրէական օրէնսգիրքը եւ ասում, թէ 59 յօդուածից սկսիր եւ ինչքան որ սիրտդ կ'ուզի, գնա առաջ:

- Բա յանկարծ, փորձում է խօսել գլխաւորը:

- Բա յանկարծ - մանկարծ չկայ,- ասում է գերաստղը: Առաջադրողը ես եմ, հաստատողն էլ դու: Դատարանն էլ, փառք Աստծոյ, տարիներով գործը քննում է, քննում է ու վերջը չի երեւում: Ես միշտ ասել եմ չէ՞, ժողովրդական էն խօսքը. որտեղ կտրի կապ, հնետդ տիրուպապ:

- Լսիր, բայց մերկ ձեռքերով իշխանութեան բունի գաւթումէ լինում: Էդ մարդիկ ինչո՞ւ են դաւաճանել հայրենիքին:

- Այ յարգելիս,- ասում է գերաստղը,- ապացուցելն իմ գործն է, դու ինչո՞ւ ես անհանգստանում:

- Ասում ես, սպանութեան փորձ: Ախր էդքան էլ չեմ հաւատում:

- Դու մի հաւատայ, բայց ես կ'ապացուցեմ, մեղադրականն էլ կը գրեմ: Էդպիսի բաներ եմ ապացուցե՛լ:

- Համբարձում Գալստեանի սպանութիւնն էլ ապացիր կ'ապացուցեմ, սակայն միտարի յետոյ բոլորին բաց թողեցինք:

- Բաց ենք թողել, հո գործը չենք փակել: Ագատուողներն էլ հո մինչեւ օրս ահով սպասումների մէջ են:

- Բա գանգուածային անկարգութիւնը ո՞րն է, ետպարձի ճամբին բնական, նոյնիսկ ասում են. «Մեր Հայրենիք թռչուառ, անտէր» երգելով վերադարձել եւ չարունակել են իրենց հանրահաւաքը:

- Յարգելի գլխաւոր,- չարունակել է գերաստղը,- ես որ ասում եմ չատ յօդուածներ դիր, էդ մեր օգուտն է: Որը չի ապացուցուի, վերջում մէկ - մէկ, մէկ տարուայ ընթացքում կը հանենք: Բա ուզում ես, որ ինձ ու քեզ չուտ թռչակի ուղարկեն: Դիր էլի, ինչքան չատ խարենք նախագահին, էնքան երկար մեր գործին կը մնանք:

- Բա որ յանկարծ Ագգային Ժողովը համաձայնութիւն չտայ:

- Ինչ միամիտ բաներ ես ասում: Տալի - տուշիով կը տայ, հլա ուրիշ բաներ էլ վրան:

Սեպտեմբերի 26ին Ագգային Ժողովի պատգամաւորները ոգեւորուած գլխաւորի ներկայացրած մեղադրանքների չատութիւնից, «յանցագործների» արարքների պետական վտանգաւորութիւնից, ընդդիմութեան կոչուած մի քանի մարդուն գցեց քացու տակ: Նիհարաւուն, բերանում հագիւ չունէ ունեցած ակնոցաւոր մէկին էնքան տուեցին, որ հագիւ լսելի ասաց. «Երեւում է, թէ ով է բռնութիւն կատարում»: Իսկ գլխաւորը հանգիստ, ոչ տեսնում եւ ոչ էլ լսում էր: Էմալէ պրոֆիլով եւ «օսլայած» հոգով այդ պաշտօնեան հերթական գոհին էր մատուցում գոհասեղանին: Եւ խուճապը, ի ցոյց աշխարհի, տրորում էր ժողովրդավարութեան ծիլերը, որով իսկ վարկարեկում էր ժողովրդավարական ճամբով իշխանութեան եկած նախագահին: Գուցէ չգրկի այս տողերը, եթէ անցած Հինգշաբթի չլսէի Դաւիթ Շահնազարեանին: Ուստի, յանուն նախագահի, պետութեան արժանապատուութեան, պահանջում եմ գլխաւոր դատախազի կամովին հրաժարականը: Յանուն իր աթոռի, նա որքա՜ն պիտի խարի նախագահին:

ՍՈԿՐԱՏ ՅՈՎՍԷՓԵԱՆ

(«Մոլորակ»)

ՄՐՑԱՆԱԿԻ ԱԿՆԿԱԼՈՒԹԻՒՆՆԵՐ

Ամերիկեան գործարար շրջանակներուն մէջ մեծ հեղինակութիւն վայելող «Ուոլ Սթրիթ Ճուռնըլ» օրաթերթը հրապարակած է «Մրցանակի Ակնկալութիւններ» խորագիրով յօդուածը, որ մէկ որոշ բաժիններ կը հրատարակենք՝ մէկ որոշ բաժիններ կը հրատարակենք՝ նկատի ունենալով, որ անոնք կ'առնչըւի Կովկասի մէջ քարիւղի արտահանման շուրջ տարուող պայքարին, որ անխուսափելիօրէն իր ազդեցութիւնը ունի Արցախեան տագնապին վրայ:

Ամերիկեան *«Ուոլ Սթրիթ Ճուռնըլ»* հարցնու տայ, թէ ազրպէյճանական վառելանիւթի կապակցութեամբ, արդեօք բոլոր խնդրայարոյց հարցերը աւելի հեզասահ չեն՞ լուծուեր, եթէ անոնց ծագման պատճառները աւելի ակնյայտ ըլլային: Ակներեւ է, որ Արեւմուտքի համար Ազրպէյճանը կը դառնայ յարմար երկընտրանք՝ վառելանիւթով հարուստ, սակայն անկայուն Մոցի նկատմամբ:

Ասիկա վառելանիւթի արեւմտեան ընկերութիւններուն համար 30 տարուան աշխատանքի եւ 8 միլիառ տոլար ներդրումներու ծրագիր է, որ 100 միլիառի եկամուտ կը նախատեսէ: Ազրպէյճան, որ պէտք է տնօրինէ եկամուտին 80 առհարիւրը, այս պայմաններուն մէջ կը փորձէ պահպանել իր անկախութիւնը: Անիկա նախկին Խորհրդային Միութեան հաւրապետութիւններէն միակն է, ուր չկան ռուսական զօրքեր:

Միւս կողմէ՝ հիասթափուեցաւ Իրանը: Դէպի Ազրպէյճան մարտնչող իսլամի թափանցումին հեռանկարը ի դերեւ ելաւ, եւ փոխարէնը աճեցաւ Ազրպէյճանի աշխարհիկ արժէքներու Իրան ներթափանցելու հաւանականութիւնը: Հայտար Ալիեւի խորհրդական Վ. Կիւլիզատէ ըսած է, թէ Ալիեւ Ազրպէյճանը դարձուցած է կայուն եւ անկախ պետութիւն:

Որքանո՞վ կայուն եւ անկախ է Ազրպէյճան:

Խորհրդային Միութեան անկումէն ետք կը թուէր, թէ Ռուսիա կը հեռանայ Ազրպէյճանէն՝ իր տեղը զիջելով Իրանի եւ Թուրքիոյ: Բայց Ռուսիա մնաց, իսկ Թուրքիան ալ չկրցաւ դիւրութեամբ ներթափանցել Ազրպէյճան: Իսկ Իրանի պարագան դարձաւ ամէնէն նուրբը:

Չեչենական պատերազմի ընթացքին Ազրպէյճանէն Չեչենիա զէնքերու թափանցումը կանխելու նպատակով, Ռուսիա փակեց իր սահմանը Ազրպէյճանին հետ եւ ասոր իբրեւ հետեւանք՝ փակուեցաւ Ազրպէյճանի համար կենսական ապրանքներու հաւաղարը՝ անվնդամթերքէն մինչեւ օճառ կամ հագուստ: Այնպէս, որ Ազրպէյճան կրնար ապրանքներ ներածել միայն Իրանէն: «Մենք ապրանքներ ներածել միայն Իրանէն՝ անոնց համար կեանքի հաւասարին ենք», կ'ըսէ իրանցի քաղաքական գործիչ մը, իսկ Ազրպէյճանի մէջ Իրանի դեսպան Պիկտեւլին, որ իրանցի-ազրպէյճանցի է, աւելի մեղմ կ'արտայայտուի. «Մենք անոնց հետ կը վերաբերինք իբրեւ լաւ դրացիներ»:

Թերթին մեկնաբանը՝ նշելով, որ Իրանի հաւասարին կենսական նշանակութիւն ունի նաեւ Հայաստանին համար, կը շեշտէ, որ Իրան բարեկամական յարաբերութիւններ կը մշակէ նաեւ Ազրպէյճանի ախոյեան՝ քրիստոնեայ Հայաստանին հետ եւ կ'աւելցնէ, թէ՝ «Ղարաբաղեան հարցին մէջ Իրան հայերու կողմնէ է, Կասպիականի կարգավիճակին հարցին մէջ՝ ռուսերու, այսինքն՝ Ազրպէյճանի դէմ»: Ազրպէյճան կատարած է ամէն ինչ, որպէսզի Իրան դուրս մնայ վառելանիւթի կնքուած համաձայնագիրէն:

Կը թուէր, թէ Ազրպէյճան, շրջանցելով Ռուսիան եւ Իրանը, կը մղուէր դէպի Միացեալ Նահանգներու ամուր բազուկները: Սակայն այդպէս չեղաւ, քանի որ Միացեալ Նահանգներու քաղաքականութիւնը քիչ մը իհողուած կը թուի այստեղ: Միաժամանակ պաշտպանելով Ելցինի վարչակազմը, ցաւակից դառնալով եւ աջակցելով Հայաստանին, մեկուսացնելով Իրանը Միացեալ Նահանգները կ'ողջունեն Ազրպէյճանի անկախութիւնը եւ կը յաւակնին վառելանիւթի պաշարներուն:

Միացեալ Նահանգներու ապահովութեան խորհուրդի մէկ նախկին անդամը ըսած է. «Մենք այստեղ քանի մը լուրջ յաջողութիւններ ունինք, որոնց մասին դուք երբեք չէք իմանար, քանի որ այդ պարագային անոնք ի դերեւ կ'ելլեն»: Այդ յաջողութիւններէն են, թերեւս, Ղարաբաղի հարցին մէջ Ռուսիոյ միանձնեայ դեր վերացնելն ու Իրանը յիշեալ նաւթի խմբակցութենէն դուրս ձգելը:

Ասոնք տեղի ունեցան առանց աղմուկի. Միացեալ Նահանգները միայն մէկ անգամ հրապարակաւ հանդէս եկան՝ ըսելով, որ ազրպէյճանական վառելանիւթի արտահանումը Ռուսիայէն միակ ուղին չէ, եւ յիշեցուց երկրորդ պարբերակը՝ Վրաստանէն դէպի Սեւ ծով:

Յայտնի է, որ Պիլ Քլինթըն այս հարցով 25 վայրեան հեռաձայնով զրոյց մը ունեցած է Ալիեւի հետ: Սակայն Ազրպէյճան դժգոհ է Միացեալ Նահանգներու դիրքորոշումէն, քանի որ զրկուած է ամերիկեան մարդասիրական օգնութենէն՝ Հայաստանը շրջափակելու պատճառով:

«Ամերիկա ամօթալի վիճակի մէջ է», կ'ըսէ Կիւլիզատէ: «Ազրպէյճան Ամերիկայի առջեւ բացաւ բոլոր դուռները, բացաւ կապոեան վառելանիւթի եկամուտները. ինչո՞ւ արդեօք չեղեալ չէք յայտարարեր այդ օրէնքը: Ազրպէյճանցիները ասիկա չեն հասկնար», կը տարակուսի Կիւլիզատէ:

Այո՛, վառելանիւթը, խճողուած քաղաքականութիւնը եւ անկայունութիւնը իրարմէ անբաժանելի իրողութիւններ են, եւ միակ բանը, որ հիմա պարզ է ազրպէյճանցիներուն համար՝ գրկաբաց ընդունիլ բոլորը եւ դուռները բաց պահել բոլորին առջեւ:

Իրան, որ ժամանակին դուրս մնաց նաւթի համաձայնագիրներէն, այժմ ներգրաւուած է վառելանիւթի այլ համաձայնագիրի մէջ, որ չի ներառներ ամերիկեան որեւէ ընկերութիւն: Արդիւնքին մէջ Իրան, իր կարգին, ընդլայնուցած է իր հաւասնութիւնը Ռուսիոյ այլ պնդումներուն, թէ Կասպիցը լիճ է:

Նաւթի իմբակը շուտով կ'արտահանէ վառելանիւթի առաջին քանակը: Այստեղ աշխատող ազրպէյճանցիներուն 2 շաբաթը անգամ մը կը թոյլատրուի երթալ տուն: Աշխատանքները կը ծաւալին թափով: Պաշտօնական շրջանակներուն մէջ Ազրպէյճանի յաջողութիւնները կը կապուին 73ամեայ Ալիեւի հետ: «Ալիեւ միշտ կեանքին վերջը պէտք է նախագահ մնայ», ըսած է Կիւլիզատէ: Ալիեւ իրեն համար ամէնէն մեծ վտանգը կը տեսնէ Մոսկուայէն՝ նոր պետական յեղաշրջման փորձի տեսքով:

Սակայն, իր կողքին ունենալով նաւթի իմբակը եւ վառելանիւթի կազմակերպութիւնները, ինքզինք անխոցելի կը զգայ եւ ճիշդ այս է գուցէ անոր սխալը:

Ըստ թերթի մեկնաբանին, ազրպէյճանցիները կը յուսան որ վառելանիւթի գործընթացը իրականութիւն պիտի դառնայ եւ իրենք պիտի կանգնին 2 կարելիութիւններու ընտրութեան առջեւ. «Հակահարուած հասցնել հայերուն եւ եւ ամրապնդել մենիշխանութիւնը կամ խաղաղութիւն հաստատել եւ ժողովրդավարութիւն զարգացնել երկրին մէջ»: Շատեր, ըստ *«Ուոլ Սթրիթ Ճուռնըլ»*ի, կ'ընտրեն երկրորդ ուղին:

«ԱԶԱՏՈՒԹԻՒՆ» ԿԱՅԱՆԻ ՀԱԶՈՐԴՈՒՄՆԵՐԷՆ

(Յառաջուած)

ԻՍԿԱՊԷՍ ԹՕԹԱՓԵՆՔ ԱՄԲՈՂՋԱՏԻՐԱԿԱՆ «ՀԻՒԱՆԴՈՒԹԻՒՆԸ»

Ստորեւ տրուած Ռաֆիկ Յովհաննիսեանի գրութիւնը պատասխան մըն է «Հայաստանի Հանրապետութիւն» օրաթերթին մէջ լոյս տեսած *«Անկողմնակալութեան Շղարշը»* յօդուածին, որուն մէջ անյայտ յօդուածագիր մը կամ, լաւագոյն պարագային, Ս. Հ. մը կը քննադատէ Յովհաննիսեանի «Ամբողջատիրական Հիւանդութիւնը» յօդուածաշարքին մէջ տեղ գտած միտքերը եւ վերլուծումները:

Այսօրուան իշխանութիւններուն պաշտօնաթերթ «Հայաստանի Հանրապետութիւն» օրաթերթը հայելին է բարձրները նստած ու իրականութիւններէն անտեղեակ իշխանաւորներուն էութեան ու քաղաքական կիրքերուն: Ըստ երեւոյթին, անոնք այնքան սահմռկած են Յովհաննիսեանի նշումներէն, որ Ս. Հ.ի ապսպրած են հակապդել: Թէ Ս. Հ. ինչո՞ւ չի հրապարակեր իր իսկական ինքնութիւնը, պարզ է: Ան, որ իր ըսելիքին չի հաւատար եւ գէթ գիտէ, որ իր վիճարկումները թոյլ են, կը ծածկէ իր ինքնութիւնը՝ սկզբնատառերով ստորագրելով կամ ծածկանունով հրապարակ գալով...

«Հայաստանի Հանրապետութիւն» պաշտօնաթերթում լոյս է տեսել «Անկողմնակալութեան Շղարշը» վերնագրով յօդուածը, որպէս պատասխան «Ագգ»ում վերջերս հրապարակուած իմ «Ամբողջատիրական Հիւանդութիւնը» յօդուածաշարի: Որոնեցի եւ, աւաղ, ստորագրութիւն չգտայ, ինչը, իմ կարծիքով, նոյն այդ անհեթեթ «հիւանդութեան» վերապրումներից մէկն է: Մինչդեռ ամենայն անկեղծութեամբ ուզում էի չնորհակալութիւն յայտնել հեղինակին (յօդուածում տեղ-տեղ Ս. Հ.ն նշուած): Ցաւօք, գլխի չընկայ, թէ ո՞վ է այդ Ս. Հ.ն, պարո՞ն, տիկի՞ն, գիտնակա՞ն, լրագրո՞ղ... Ինչեւէ, նրա դիտարկումների մէջ ես իրօք որոշ օգտակար, խելացի առարկութիւնների հանդիպեցի, որոնց համար յայտնում եմ երախտագիտութիւնս: Սակայն յօդուածում կան նաեւ ինձ համար միանգամայն վիճարկելի պնդումներ, առաւելաբար՝ իշխանութիւնների եւ պետութեան նոյնացման իմաստով, ինչը համարել եւ համարում եմ ամբողջատիրական «հիւանդութեան» ախտանիշ, բայց այսօր չեմ ուզում ներկայացնել առարկութիւնները՝ այդ թողնելով մի ուրիշ առիթի:

Այսօր հարկ եմ համարում ընդգծել հետեւեալը. երբեւէ չեմ յայտնել վերին ճշմարտութիւն բարբառողի անհամեստ դերին: Իմ խնդրոյ առարկայ յօդուածաշա-

ՌԱՖԻԿ ՅՈՎՀԱՆՆԻՍԵԱՆ
«ԱԶԳ»

9

ՄՈՍԿՈՎԵԱՆ ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ԴԷՊՔԵՐՆ ՈՒ ԼԵՌՆԱՅԻՆ ՂԱՐԱԲԱՂԸ

Գերտէրութեան եւ սովորական պետութեան տարբերութիւնների չարքում է նաեւ արտաքին քաղաքականութեան ժառանգականութիւնը ժամանակային երկարատեւ հատուածում, անկախ իշխանութեան փոփոխութիւնից, նախագահական կամ խորհրդարանական ընտրութիւնից: Այս տեսակէտից փոքր եւ ոչ այնքան փոքր պետութիւնները ունեն խուսանաւելու մեծ հնարաւորութիւն, չնայած քաղաքական հնարաւորութիւնները որպէս այդպիսիք անհամեմատ աւելի էին: Քաղաքականութեան ժառանգականութիւնը պարզապէս միջազգային քաղաքականութեան չափանիշ չէ կամ քմահաճ ապգի եւ վերնախաւային խմբերի քմահաճոյք: Այդ սկզբունքը իրում է երկրի աշխարհաքաղաքական, տնտեսական եւ ապգային շահերից, եթէ տուեալ երկիրը յաւակնում է համաշխարհային քաղաքականութիւն ունենալու իր մշտական տեղը: Ռուսաստանի արտաքին քաղաքականութիւնն ասուածի դասական ապացոյցն է, որը ցցուն կերպով արտայայտուած է նոյնիսկ պատմական անցումային ժամանակաշրջաններում: Ինչպէս յայտնի է, 1992 թ. «հերթական» հրասայլերը Լեռնային Ղարաբաղ ուղարկեց ոչ թէ համայնավարական գորբաչովեան վարչակարգը, այլ Ելցին-կայտարական վարչակազմը՝ ամենապատական - ժողովրդավարականը: Միամտութիւն է պնդումը, թէ ո՛չ Ելցինը, ո՛չ կայտարը չգիտէին, կամ վատ էին պատկերացնում իրադարձութիւնների ընթացքը, որոնք կապուած էին «կիրովապատեան տիվիզիայի» գործողութիւնների հետ: Ռմբակոծում էին ոչ միայն էլէկտրակայանները, այլեւ՝ ժողովրդավարների: Եւ յաւ էին ռմբակոծում: Ակնյայտ է ժառանգականութեան սկզբունքը: Պ. Ելցինի ադմկայարոյց էքսփրոմթային ուսոյթները Լեռնային Ղարաբաղի կարգավիճակի վերաբերեալ Ելցինին քաղաքական ասպարէզից գանգատացած աւարտի դէպքում կր մնան ուժի մէջ: Այդ դիրքորոշումը բաւական ճշգրիտ եւ յստակ նախապատրաստել էր Ե. Փրիմակովի խումբը Ա.Պ.Հ. երկրների վերամիաւորման պատուէրի չրջանակներում: Ռուսաստանի Համայնավարական կուսակցութեան դիրքորոշումը՝ բոլոր ինքնավարութիւնների ենթարկումը «կենտրոնին» քննութեան դէպքում վերածուում են նրչուած սկզբունքին՝ այլ պիտակով: Փինոչէի տարբերակի կողմնակիցները, որոնցից է նաեւ Լեպէտը, միայն կ'ուժեղացնեն այդ միտումը՝ չուկայական քաղաքականութիւն ուժեղ ձեռքի առկայութեամբ վերջին չորս տարուայ ընթացքում Ագրպէյճանը ապարդիւն փորձեց ուժով լուծել Ղարաբաղեան խնդիրը: Սակայն մեծացել է այդ երկրի նշանակութիւնը արեւմտեան ներդրումների չնորհիւ: Արեւմուտքի չահագրգռուածութիւնը կասպիական նաւթի խնդրում եւ Ագրպէյճանի համընդհանուր սատարումը Թուրքիայի կողմից, Իրանի եւ Փաքիստանի րարեացակամ վերաբերմունքը նուազեցրել են Ռուսաստանի դիրքերը: Ռուսաստան Ագրպէյճանում դիտարկւում է որպէս թշնամի: Մասնաւորապէս դա արտայայտուեց կասպիական նաւթային նախագծերում Ռուսաստանի ձեւական մասնակցութեամբ: Որպէս առեւտրական գործընկեր Ռուսաստանը հաւասարուել է երկրորդական երկրներին: Անհրաժեշտ է դարձել մեծ գին վճարել Ագրպէյճան մուտք գործելու համար: Այդ գինը կարող է դառնալ միայն Լեռնային Ղարաբաղ: Այս դրութիւնից միակ ելքը կարող է լինել Ռուսաստանում երկարատեւ անկայունութիւնը գոնէ երկու-երեք տարով: Եւ կարծես թէ այդպէս էլ տեղի կ'ունենայ: Ռուսաստանի Համայնավարական կուսակցութիւնը ներկայում առաջնորդում է ոչ թէ մարքսիստական գաղափարներով, այլ՝ ռուսական ագգային դրամագլուխների չահերով, եւ իր հասարակական դիրքերը ինքնակամ չի գիջի: Նրա չուրջը համախմբուում են բառացիօրէն բոլոր ընդդիմադիր կուսակցութիւնները ու խմբերը, որոնք ձգտում են յաղթահարել արեւմտականութեան ազդեցութիւնը ռուսական քաղաքականութիւնում: Յամենայնդէպս Համայնավարական կուսակցութիւնը դեռ երկար ժամանակ կր մնայ որպէս ռուսական քաղաքականութեան բեւեռներից մէկը:

Ռուսաստանում կան ոչ քիչ կիսաօրինական եւ ընդյատակեայ գինուած խմբեր, որոնք պատրաստ են արմատապէս լուծել վէճը Արեւմուտքի հետ: Հաչուի

«ՄՈԼՈՐԱԿ» ՕՐԱԹԵՐԹ

9

ԳՈՒՐԳՈՒՐԱՆՔ ՄԱՅՐԵՆԻՒՆ

3

ԲԱՅՑ ԵԹԷ...

Ոմանք *բացի* յետադրութեան փոխարէն հիւանդագին մոլութիւնը ունին գործածելու *բայց եթէ* շաղկապային դարձուածքը. օրինակ՝ «Իր առաջին քայլերուն մէջ ան շատ համեստ էր, ուրիշ նշանաբան չունենալով *բայց եթէ* վերջ տալ փտութեան ռեժիմին եւ ուրիշ զենք չունենալով *բայց եթէ* գրիչը: Անոնք ուրիշ բան չէին ըներ, *բայց եթէ* յարձակիլ փաշաներու եւ էֆենտիներու վրայ»:

Ասի հայերէն չէ, այլ... ֆրանսերէն: Այսպէս գրողները պարզապէս ի մտի ունին ֆրանսերէն sauf si շաղկապական դարձուածքը, որ հայերի մտածողութեան երբեք չի յարմարիր. հայը պիտի ըսէր՝ «... ուրիշ նշանաբան չունենալով *բացի* փտութեան ռեժիմին վերջ տալէ եւ ուրիշ զենք չունենալով *բացի գրիչէն*». ինչպէս նաեւ՝ «Անոնք ուրիշ բան չէին ըներ *բացի յարձակելէ* փաշաներու եւ էֆենտիներու վրայ»:

ՅԵՏ ՊԱՂ ՊԱՏԵՐԱԶՄԻՆ

ՌՈՒՍԻԱ ՄԻԱՑԵԱԼ ՆԱՀԱՆԳՆԵՐՈՒ ԿԸ ՎԱՃԱՌԷ ԿՈՐԻԳԱՅԻՆ ՏԵՂԵԿՈՒԹԻՒՆՆԵՐ

Վերջերս կորիգային գէնքերու ռուս գիտնականներ Միացեալ Նահանգներու պատկան մարմիններուն յանձնեցին ռուսական կորիգային ուժին մասին պետութեան կողմէ արտօնուած կարգ մը գիտական տեղեկութիւններ: Նման դէպք մը խորհրդային շրջանին հայրենիքի դաւաճանութեան համազօր էր:

Ռուս գինուորական մարկի գիտնականները վաճառուած տեղեկութիւնները կրնկատեն երկրորդական եւ ոչ կարեւոր: Անոնք Խորհրդային Միութեան անկումէն մէկ տարի ետք գործառնութիւնը կնքած էին Ամերիկեան Պաշտպանութեան Ցատուկ Ջէնքերու Գործակալութեան հետ՝ 288.501 տոլարի դիմաց: Ամերիկացիներուն կարծիքով, նիւթականի կարիքն է, որ ռուս գիտնական գինուորականները մղած է նման քայլի մը:

Տեղեկութեանց թղթածրարը կազմուած է Ռուսիոյ կորիգային գէնքերու տարրալուծարանի գլխաւոր բնագէտներէն Ալեքսանտր Ջեռնիչեւի կողմէ, որ կը պատճառաբանէ, թէ տեղեկութիւնները գաղտնի պիտի մնան ե՛ւ Ռուսիոյ, ե՛ւ Միացեալ Նահանգներու մէջ: Անիկա կ'ընդգրկէ ռուսական կորիգային գէնքի փորձերուն (թիւով 7,5) մասին տեղեկութիւններ՝ Պաղ Պատերազմի 41 տարիներուն վրայ երկարած, գիտական տեղեկութիւններ, ինչպէս չողարձակումներու եւ չրջապատին վրայ կորիգային գէնքերու ունեցած ազդեցութեանց մասին: Սակայն, տեղեկութիւններ չկան խորհրդային, այժմ՝ ռուսական, կորիգային խարիսխներուն պարունակած գէնքերուն վայրերուն կամ մշակումին մասին, ներառեալ՝ կորիգային ռագմագիտութեան եւ գէնքերու կրճատման մասին: Փոխանցուածը պետական գաղտնիքներու «փախուստ» չէ, բայց պէտք է ըսել, որ «նուրբ» են, կը խոստովանի Ջեռնիչեւ: Ծրագիրը վաւերացուած է Ռուսիոյ կորիգային ուժի հիգօր նախարարին՝ Վիքթոր Միխայլովի կողմէ, որ կ'երաշխաւորէ, թէ գաղտնապահութիւնը պիտի կանխարգիլէ տեղեկութիւններուն տարածումը:

Միւս կողմէ, Փենթագոնը տեղեկութիւնները պիտի վերծանէ աւելի լաւ հասկնալու համար ռուսական կորիգային գէնքերու կագմութեան գործընթացը ապագային: Ամերիկացի մասնագէտ գիտնականներ պիտի օգտուին այս տեղեկութիւններէն՝ հսկելու համար կարգ մը «անուղղայ» պետութիւններու, ինչպէս՝ Իրան, Լիպիա, Հնդկաստան եւ Չինաստան, կորիգային ուժի մշակման գործընթացին վրայ: Մանաւանդ, որ այդ երկիրներուն կորիգային ուժի գլխաւոր մատակարարող պետութիւնը Ռուսիան է: Միացեալ Նահանգներ նաեւ կ'ուզեն հակակշիռի տակ պահել այդ երկրորդական երկիրներու կորիգային ուժի գարգացման հեռանկարը, մանաւանդ որ անոնցմէ Հնդկաստան վերջերս մերժեց որդեգրել ՄԱԿի Ապահովութեան Խորհուրդի որոշումը՝ կորիգային փորձերու արգիլման մասին: Իսկ Իրան եւ Լիպիա աւելի խնդրայարոյց դարձած են, որովհետեւ Ամերիկայի կարծիքով, գաղտնօրէն կը գարգացնեն իրենց կորիգային ուժը՝ անկէ օգտագործելի գէնքեր դուրս բերելու միտումով: Լիպիա եւ Իրան (նաեւ Իրաք) ցարդ կը յայտնուին ամերիկեան հետախուգական մեքենայէն անյայտ գաղտնի պահել իրենց կորիգային երեսը:

Ռապըրթ Նորիս՝ Ամերիկեան Բնական Ապրիւրներու Պաշտպանութեան Խորհուրդի բարձրաստիճան մասնագէտը կ'ըսէ, թէ ռուսական թղթածրարը «տեղեկութեանց ոսկի հանք մրն է», ամերիկեան որոշումի մարդոց համար:

Ռուս գիտնականներէն նման տեղեկութիւններ կորգելը իր նախընթացները ունի: Միացեալ Նահանգներ տեղեկութիւններ գնեցին ռուսերէն 1949ի իրենց կորիգային փորձին մասին, որ օրին գարմացուց ամերիկեան լրտեսական մեքենան եւ նախագահ Հէրի Թրումընը: Ապա նաեւ՝ 1953ին ռուսական առաջին ջրածնային ռումբի փորձ - պայթումին մասին: Իսկ 1954ին՝ Թոթսքի կորիգային պայթումին մասին, որ կ'ընդգրկէր հրուստ տեղեկութիւններ անոր կենսոլորտային չողավարակման եւ գիտական ու քաղաքական ազդեցութեանց մասին:

«Ստալին եւ Ռումբը» գիրքին հեղինակ Տէյվիտ Հոլոուէյ Ռուսիայէն «խլուած» տեղեկութիւններուն արժէքին մասին կ'ըսէ. «Շատ կարեւոր եւ հետաքրքրական են հասկնալու համար Խորհրդային կորիգային ուժին կառոյցը, արհեստագիտութեան մակարդակը, գործելաձեւը, հրահանգ գործադրելու եղանակը, ինչպէս նաեւ՝ ապահովական հարցերը»: Տեղեկութիւնները կրնան օգտագործուիլ նաեւ Միացեալ Նահանգներու կողմէ ինքնարժեւորում մը կատարելու համար, թէ որքանով ամերիկեան հետախուգական տեղեկութիւնները ռուսական գէնքին մասին ճշգրիտ են, եւ ինչպէս կարելի է գայն բարելաւել հետագային: Ասոր վրայ կու գայ աւելնալու նաեւ կորիգային գէնքերու միջագգային արգիլման համաձայնագիրը, որ արդէն իսկ կը սահմանէ վերահսկում եւ հետախուգական ձեւեր:

Համաձայնուած է, որ ռուսական թղթածրարին վճարում պիտի կատարուի անհատ գիտնականներուն ուղղակիօրէն: Հեղինակներէն իւրաքանչիւրը պիտի ստանայ 500 տոլար, ժամանակի մը մէջ, երբ ռուս քաղաքացիի մը ամսականը չ'անցնիր 38 տոլարի սահմանը:

Կը մնայ ըսել, որ պետական ուժի մասին «թրչնամիին» տրուած նման գերգաղտնի տեղեկութիւնները կրնան ըլլալ կեղծուած կամ, լաւագոյն պարագային, ոչ ճշգրիտ, մանաւանդ երբ անիկա դուրս կու գայ ռուսական հետախուգական մեքենային նման փորձառուի մը գրաքննութենէն:

Համադրեց Կ. ՍԱՂՏՐՃԵԱՆ

ՉԻՆԱՊԱՐՏԱՅԻՆ ԾԱՌԱՅՈՒԹԵԱ՞Ն, ԹԷ ՎԱՐՁՈՒ ԲԱՆԱԿ

Այս տարուայ սկզբին եւրոպական որոշ երկրներում, միանգամից եւ գրեթէ անսպասելիօրէն, հրապարակային արձարձումի նիւթ դարձան հանրածանօթ՝ զինապարապային սկզբունքով սահեցնող բանակները «արհեստավարժ բանակներով» փոխարինելու հարցը: Արդեօք դա պարզ գուգադիպութիւնների շարք էր, թէ կազմակերպուած ու համաձայնեցուած ծրագրային շարժում: Երկուսն էլ հնարաւոր են: Բայց ուշագրաւն այն է, որ դա տեղի ունեցաւ եւ շարունակում է այլեւայլ արձագանգներ յարուցել գանազան եւ իրար հետ անմիջապէս չկապուած երկրներում:

Այդպիսի խօսակցութիւն եղաւ, օրինակ, Աւստրիայում, բանակի մղձով կառավարական ու հասարակական որոշ ուժերի: Եւ մինչեւ հիմա էլ պարզ չէ, թէ ի վերջոյ ո՛ր կողմը կը յաղթէ: Հոսանքի արձագանգներ ունեցաւ Յրանսայի նախընտրական վարքերի այն յայտարարութիւնը, թէ իրեմ որոշել են անսանձի ապագայում իրագործել ու իրագործել արհեստավարժ բանակի սկզբունքը: Այդ եւ նոյնպիսի դէպքերում հիմնական փաստարկումն այն է, թէ արդի գէնքերն այնքա՜ն բազմատեսակ ու բարդ են, որ նրանց հետ գործ ունեցող բանակը պէտք է կազմուած լինի ոգմական լայն գիտելիքների տէր եւ հմուտ մարդկանցից, որոնց համար բանակը մնայուն եւ հիմնական զբաղմունք է, արհեստ ու մասնագիտութիւն:

Յրանսայի պարագայում վճռական դեր է խաղում, ի հարկէ, մանաւանդ այն հանգամանքը, որ իշխանութեան գլուխ են գանուում կոլխաների, իսկ, ինչպէս յայտնի է, իր ժամանակ զօրավար Շարլ Տը Կոլի առանցքային ցանկութիւններից մէկը յատկապէս արհեստավարժ բանակի ստեղծումն էր: Այժմ նրա ժառանգորդները ժամանակն են համարում հիմնովին զրաղուել այդ պատգամի իրագործման հարցերով: Յրանսական նախածեռնութիւնը ցարդ տարբեր վերաբերմունքի արժանացաւ, որ այս կամ այն չափով աշխուժանալ խօսակցութիւնները բանակային կազմակերպման հարցի շուրջ ու նոյնիսկ օրակարգի նիւթ դառնան:

Նաեւ Զուլցերիայում, որեղ առանցարար զօրաւոր է պարզ չէ, թէ ի վերջոյ ո՛ր կողմը կը յաղթէ: Հոսանքի արձագանգներ ունեցաւ Յրանսայի նախընտրական վարքերի այն յայտարարութիւնը, թէ իրեմ որոշել են անսանձի ապագայում իրագործել ու իրագործել արհեստավարժ բանակի սկզբունքը: Այդ եւ նոյնպիսի դէպքերում հիմնական փաստարկումն այն է, թէ արդի գէնքերն այնքա՜ն բազմատեսակ ու բարդ են, որ նրանց հետ գործ ունեցող բանակը պէտք է կազմուած լինի ոգմական լայն գիտելիքների տէր եւ հմուտ մարդկանցից, որոնց համար բանակը մնայուն եւ հիմնական զբաղմունք է, արհեստ ու մասնագիտութիւն:

Յրանսայի պարագայում վճռական դեր է խաղում, ի հարկէ, մանաւանդ այն հանգամանքը, որ իշխանութեան գլուխ են գանուում կոլխաների, իսկ, ինչպէս յայտնի է, իր ժամանակ զօրավար Շարլ Տը Կոլի առանցքային ցանկութիւններից մէկը յատկապէս արհեստավարժ բանակի ստեղծումն էր: Այժմ նրա ժառանգորդները ժամանակն են համարում հիմնովին զրաղուել այդ պատգամի իրագործման հարցերով: Յրանսական նախածեռնութիւնը ցարդ տարբեր վերաբերմունքի արժանացաւ, որ այս կամ այն չափով աշխուժանալ խօսակցութիւնները բանակային կազմակերպման հարցի շուրջ ու նոյնիսկ օրակարգի նիւթ դառնան:

Նաեւ Զուլցերիայում, որեղ առանցարար զօրաւոր է պարզ չէ, թէ ի վերջոյ ո՛ր կողմը կը յաղթէ: Հոսանքի արձագանգներ ունեցաւ Յրանսայի նախընտրական վարքերի այն յայտարարութիւնը, թէ իրեմ որոշել են անսանձի ապագայում իրագործել ու իրագործել արհեստավարժ բանակի սկզբունքը: Այդ եւ նոյնպիսի դէպքերում հիմնական փաստարկումն այն է, թէ արդի գէնքերն այնքա՜ն բազմատեսակ ու բարդ են, որ նրանց հետ գործ ունեցող բանակը պէտք է կազմուած լինի ոգմական լայն գիտելիքների տէր եւ հմուտ մարդկանցից, որոնց համար բանակը մնայուն եւ հիմնական զբաղմունք է, արհեստ ու մասնագիտութիւն:

Յրանսայի պարագայում վճռական դեր է խաղում, ի հարկէ, մանաւանդ այն հանգամանքը, որ իշխանութեան գլուխ են գանուում կոլխաների, իսկ, ինչպէս յայտնի է, իր ժամանակ զօրավար Շարլ Տը Կոլի առանցքային ցանկութիւններից մէկը յատկապէս արհեստավարժ բանակի ստեղծումն էր: Այժմ նրա ժառանգորդները ժամանակն են համարում հիմնովին զրաղուել այդ պատգամի իրագործման հարցերով: Յրանսական նախածեռնութիւնը ցարդ տարբեր վերաբերմունքի արժանացաւ, որ այս կամ այն չափով աշխուժանալ խօսակցութիւնները բանակային կազմակերպման հարցի շուրջ ու նոյնիսկ օրակարգի նիւթ դառնան:

Նաեւ Զուլցերիայում, որեղ առանցարար զօրաւոր է պարզ չէ, թէ ի վերջոյ ո՛ր կողմը կը յաղթէ: Հոսանքի արձագանգներ ունեցաւ Յրանսայի նախընտրական վարքերի այն յայտարարութիւնը, թէ իրեմ որոշել են անսանձի ապագայում իրագործել ու իրագործել արհեստավարժ բանակի սկզբունքը: Այդ եւ նոյնպիսի դէպքերում հիմնական փաստարկումն այն է, թէ արդի գէնքերն այնքա՜ն բազմատեսակ ու բարդ են, որ նրանց հետ գործ ունեցող բանակը պէտք է կազմուած լինի ոգմական լայն գիտելիքների տէր եւ հմուտ մարդկանցից, որոնց համար բանակը մնայուն եւ հիմնական զբաղմունք է, արհեստ ու մասնագիտութիւն:

Յրանսայի պարագայում վճռական դեր է խաղում, ի հարկէ, մանաւանդ այն հանգամանքը, որ իշխանութեան գլուխ են գանուում կոլխաների, իսկ, ինչպէս յայտնի է, իր ժամանակ զօրավար Շարլ Տը Կոլի առանցքային ցանկութիւններից մէկը յատկապէս արհեստավարժ բանակի ստեղծումն էր: Այժմ նրա ժառանգորդները ժամանակն են համարում հիմնովին զրաղուել այդ պատգամի իրագործման հարցերով: Յրանսական նախածեռնութիւնը ցարդ տարբեր վերաբերմունքի արժանացաւ, որ այս կամ այն չափով աշխուժանալ խօսակցութիւնները բանակային կազմակերպման հարցի շուրջ ու նոյնիսկ օրակարգի նիւթ դառնան:

Նաեւ Զուլցերիայում, որեղ առանցարար զօրաւոր է պարզ չէ, թէ ի վերջոյ ո՛ր կողմը կը յաղթէ: Հոսանքի արձագանգներ ունեցաւ Յրանսայի նախընտրական վարքերի այն յայտարարութիւնը, թէ իրեմ որոշել են անսանձի ապագայում իրագործել ու իրագործել արհեստավարժ բանակի սկզբունքը: Այդ եւ նոյնպիսի դէպքերում հիմնական փաստարկումն այն է, թէ արդի գէնքերն այնքա՜ն բազմատեսակ ու բարդ են, որ նրանց հետ գործ ունեցող բանակը պէտք է կազմուած լինի ոգմական լայն գիտելիքների տէր եւ հմուտ մարդկանցից, որոնց համար բանակը մնայուն եւ հիմնական զբաղմունք է, արհեստ ու մասնագիտութիւն:

Յրանսայի պարագայում վճռական դեր է խաղում, ի հարկէ, մանաւանդ այն հանգամանքը, որ իշխանութեան գլուխ են գանուում կոլխաների, իսկ, ինչպէս յայտնի է, իր ժամանակ զօրավար Շարլ Տը Կոլի առանցքային ցանկութիւններից մէկը յատկապէս արհեստավարժ բանակի ստեղծումն էր: Այժմ նրա ժառանգորդները ժամանակն են համարում հիմնովին զրաղուել այդ պատգամի իրագործման հարցերով: Յրանսական նախածեռնութիւնը ցարդ տարբեր վերաբերմունքի արժանացաւ, որ այս կամ այն չափով աշխուժանալ խօսակցութիւնները բանակային կազմակերպման հարցի շուրջ ու նոյնիսկ օրակարգի նիւթ դառնան:

Նաեւ Զուլցերիայում, որեղ առանցարար զօրաւոր է պարզ չէ, թէ ի վերջոյ ո՛ր կողմը կը յաղթէ: Հոսանքի արձագանգներ ունեցաւ Յրանսայի նախընտրական վարքերի այն յայտարարութիւնը, թէ իրեմ որոշել են անսանձի ապագայում իրագործել ու իրագործել արհեստավարժ բանակի սկզբունքը: Այդ եւ նոյնպիսի դէպքերում հիմնական փաստարկումն այն է, թէ արդի գէնքերն այնքա՜ն բազմատեսակ ու բարդ են, որ նրանց հետ գործ ունեցող բանակը պէտք է կազմուած լինի ոգմական լայն գիտելիքների տէր եւ հմուտ մարդկանցից, որոնց համար բանակը մնայուն եւ հիմնական զբաղմունք է, արհեստ ու մասնագիտութիւն:

ԱՂԱՍԱՐԳԻՍԵԱՆ ՀԱՍՏ.

- ՍԼԷԹԼԱՅԹ ՌԻՍԻՎԸՐ
- ՎԻՏԷՕ
- ՔԱՄԵՐԱ
- ՌԱՏԻՕ-ՔԱՍԷԹ
- ԷՐ -ՔՈՆԴԻՏԻՈՆ
- ԼՈՒԱՅՋԻՄԵՔՔՆԱՅ
- ԿԱԶՈՎՓՈՒՌ
- ՄԱՅՔՐՕՈՒԷՅՎ ՓՈՒՌԵՐ

ԵՒ ԵԼԵԿՏՐ ՏՆԱՅԻՆ ՊԻՏՈՅՔՆԵՐ

Պուրճ Համուտ – Քաղաքապետարանի հրապարակ, հեռ. 261270, 266432, 581011, 583218, FAX 583219
Շքդ մուտք, Սաթթր Պլանքոյէն: Կառատուն ապահովուած:

ԿԱԼԸՐԻ ՊԱՂՏԱՏԵԱՆ

ՆՆՋԱՐԱՆ — ՀԻԻՐԱՍԲԱՀ — ՃԱՇԱՐԱՆ ԵՒ ԱՅԼ ԿԱՀ–ԿԱՐԱՍԻՆԵՐ

Պուրճ Համուտի Քաղաքապետարանի մօտ. «Արմենիա» պողոտայ. հեռ. 260818 — 265144:

(Շար. 1)

ՀԱՄԱԶԳԱՅԻՆԻ ԿՈՄԻՏԱՍ ՍԱՍՆԱՑԻՒՂ - ՊԼԷՅՐՈՒԹ

ՎԵՐԱՄՈՒՏԻ Ա. ԸՆԹՐԻՔ (ՉԻՆԱԿԱՆ)

Ուրբաթ, 1 Նոյեմբեր 1996, երեկոյեան ժամը 8.30էն ակսեալ, Միութեանս ակումբին մէջ. Ջոքաք Էլ-Պլաթ:

ՎԱՐՉՈՒԹԻՒՆ

Կարճ ժամանակամիջոցի մէջ տիրապետեցէք
ՕՐԿ ՆՈՒԱԳԵԼՈՒ
Գաղտնիքին, շնորհիւ
ԱՐԱ ՔԷՔՃԵԱՆԻ
նոր մեթոտով դասընթացքներուն
Արձանագրութեան համար հեռաձայնել 01-261696 եւ 03-250518:

ԼՈՒՐԵՐ ԱՇԽԱՐՀԷՆ

ՀՆԴԿԱՍՏԱՆԷՆ

Նոյեմբեր 23ին Հնդկաստանի Պենկալոր քաղաքին մէջ տեղի պիտի ունենայ աշխարհի գեղեցկագոյն աղջկան ընտրութեան հանդիսութիւնը: Հնդկաստանի նման պահպանողական ընկերութեան մը մէջ պատահելիք դէպքը, սակայն, այս տարի աւելի լուսարձակներ կը խլէ:

Հնդիկ բազմաթիւ շրջանակներ մրցոյթը կը նկատեն վիրաւորանք՝ ուղղուած իրենց կրօնական հաւատալիքներուն: Հինտու կիներ կը սպառնան անձնասպան ըլլալ այդ օրերուն՝ բողոքելով կնոջ մարմինը ցուցադրութեան հանած մրցոյթին դէմ: Սակայն, հընդկական իշխանութիւնները արտօնութիւն տուած են մրցոյթին կայացման, որուն պիտի հսկէ աւելի քան երկու հազար *քոմանտոներէ* բաղկացած ապահովական ուժ մը:

ՆԻՒ ԵՈՐՔԷՆ

Այս օրերուն Նիւ Եորքի մէջ տեղի կ'ունենայ յառաջիկայ եղանակներուն համար ամերիկացի հանրածանօթ ձեւագէտներու վերջին յղացումներուն ցուցադրութիւնը: Յատկանշական է ձեւագէտ Նորմա Քամալի մէկ ստեղծագործութիւնը. ան հնդիկ ղեկավար Մահաթմա Կանտիի պատկերը օգտագործած է իր ձեւագծած հագուստներուն վրայ:

ՊՈԹՈԿԱՅԷՆ

Պատանի քոլոմպիացիի մը ծնողները զայն երկար տարիներ արգելափակած են, քանի որ ան տեսածը բերանը կը տաներ ու կ'ուտեր...

Արդարեւ, ըստ ծնողքին, փոքրիկը կերած է թռչուն, ոլոչ հաւ, քար, հագուստեղէն եւ նոյնիսկ... շուն մը:

Պատանին, որ փոքր տարիքին գլխէն վիրաւորուած էր եւ այդ պատճառով ալ մտքով թերահաս էր, պիտի յանձնուի հոգեբուժական կեդրոնի մը, արդէն անոր բաժեշտ դարմանման ենթարկուի:

ԳԱՀԻՐԷԷՆ

22 տարեկան եգիպտուհի մը թունաւորուեցաւ եւ ապա մեռաւ միջատասպան դեղ խմելուն պատճառով:

Եգիպտուհին սխալմամբ մրջիւն մը կլլած էր եւ զայն սպանելու համար չվարանեցաւ միջատասպան դեղ խմելու... մրջիւնը մեռցնելու համար:

ՀՈՆԿ ՔՈՆԿԷՆ

Աշխարհի մէջ Չինաստան առաջին դիրքը կը գրաւէ՝ իբրեւ անձնասպանութեան բարձրագոյն տոկոսը ունեցող երկիր: Չինաստանին կը հետեւի Հունգարիան:

Անձնասպան եղող չիներուն մեծամասնութիւնը դաշտերուն մէջ աշխատող, 15էն 39 տարեկան երիտասարդուհիներ են:

ԱՊՈՒ ՏԱՊԲԷՆ

Ապու Տապիի էմիրութիւնը արգիլեց կլկլակի գործածութիւնը սրճարաններուն մէջ՝ առողջապահական մտահոգութիւններէ մղուած:

Այս միջոցառումը արդէն իսկ երեք տարիներէ ի վեր կը գործադրուի Շարժայի էմիրութեան մէջ:

Կլկլակի գործածութեան դէմ արշաւը կ'իյնայ ծխախոտին դէմ մղուող խիստ արշաւի մը ծիրէն ներս:

ՓԱՐԻԶԷՆ

Փարիզի մէջ կիրարկուած հակաահաբեկչական միջոցառումները, յատկապէս մայրաքաղաքին մէջ աղբամանիներուն փակ պահուիլը, շուրջ 15 ամիսէ ի վեր մեծ երջանկութիւն կը պատճառեն առնետներուն, որոնք կը վիտան աղբակոյտերուն մէջ:

Արդարեւ, շուրջ 26 հազար աղբամաններ փակ կը մնան եւ օրական աւելի քան 70 թոն աղբ կը կուտակուի մայրաքաղաքին փողոցներուն մէջ:

Նշենք, որ 20էն 25 սանթիմեթր երկայնքով եւ 250 կրամ կշռող առնետներու զոյգ մը երկու տարուան ընթացքին կրնայ 1.800 առնետ ծնիլ:

ՆԻՒ ՏԵԼՀԻԷՆ

Չորս հնդիկ քոյրեր իրենք զիրենք կախեցին, որովհետեւ ի վիճակի չէին իրենց ամուսնութեան օժիտին ծախսերը հոգալու:

12էն 24 տարեկան չորս քոյրերը ոչ միայն հայր չունէին, այլ նաեւ ստիպուած էին հոգալու իրենց անկար մայրը:

Նշենք, որ հնդկական սովորութեան համաձայն, ընտանիքին հայրը պէտք է հոգայ իր աղջիկ զաւակներուն օժիտի ծախսերը եւ պատրաստէ լաւագոյն օժիտը, որպէսզի աղջիկները դիւրաւ ամուսին գտնեն ու պսակուին:

ՓԵՔԻՆԷՆ

Չինական լրատու գործակալութիւն մը յայտնեց, որ Չինաստանի մէկ նահանգին մէջ վերջերս մանուկ մը ծնած է երկու ուղեղով:

Նոյն աղբիւրին համաձայն, զոյգ ուղեղով օժտուած մանուկին առողջական վիճակը լաւ է եւ վիրաբուժութեան չի կարօտիր, սակայն ան գրեթէ չի քնանար:

Մանուկին ուղեղները փոխն ի փոխ կ'աշխատին, եւ ան օրական ժամ մը եւ միայն իսկ 20 վայրկեան հազիւ կը քնանայ:

ՈՒԱՇԻՆԿԹՔՆԷՆ

Վերջերս Տայլանա իշխանուհին, 120 այլ անձնաւորութիւններու հետ, Սպիտակ Տուն այցելած է եւ Միացեալ Նահանգներու Առաջին Տիկնոջ՝ Հիլըրի Քլինթընի հիւրը դարձած է:

Ներկաները քնած են ստինքի քաղցկեղի գծով բժշկագիտական աշխատանքները ֆինանսաւորելու միջոցներն ու կարելիութիւնները:

Հիւրերուն կարգին էին անուանի ձեւագէտներ, լրագրողներ եւայլն...

Կէսօրին Տայլանա իշխանուհին հաշած է Միացեալ Նահանգներու մէջ Բրիտանիոյ դեսպանին հետ, իսկ երեկոյեան ներկայ գտնուած է հաշկերոյթի մը, որուն եկամուտը պիտի յատկացուէր վերոյիշեալ նպատակին:

Լաւատեղեակ աղբիւրներու համաձայն, պնակ մը հաշը արժած է 800 տոլար, իսկ անուշեղէնի պնակը 150 տոլար:

ԺԸՆԵՒԻԷՆ

Ֆրանսացի դերասանուհի Իզապէլ Ադճանի որոշած է ժընեւ հաստատուիլ, ինչպէս՝ իր հայրենակիցներէն շատ մը արուեստագէտներ:

Ժընեւի լիճը, ինչպէս նաեւ համեմատաբար թեթեւ պետական շահատուրքերը, բազմաթիւ ֆրանսացի արուեստագէտներ կը քաշեն դէպի Զուիցերիա:

Ադճանի իր այս որոշումը կը պատճառաբանէ յայտնելով, թէ Փարիզի օդը չափազանց ապականած է, եւ ինք մտահոգ է իր մէկուկէս տարեկան տղուն՝ Կապրիէլի առողջական վիճակով:

Նշենք, որ Ադճանիէն առաջ այս նոյն քայլը առած էին Ալէն Տլլոն, Ժան Ալեզի, Ալէն Փրոսթ եւ Շարլ Ազնաւուր:

ԳԵՐՄԱՆԻԱՅԷՆ

29 տարեկան գերմանացի մը իր բարեկամուհիին 15 ամսու մանուկը լուացք չորցնող մեքենային մէջ դրած ու մեքենան աշխատցուցած է այն պարզ պատճառաբանութեամբ, թէ երեխան զինք կը իանգարէր եւ արգելք կը հանդիսանար, որ ինք պատկերասփիւռ դիտէ:

Սկիզբը յանցագործը հերքած է եղելութիւնը՝ յայտնելով, թէ մանուկը առանձին մագլցած ու մտած է մեքենային մէջ... բայց շատ չանցած ան խոստովանած է իր յանցանքը:

Մանուկը բարեբախտաբար փրկուած է մահէ, բայց այրուածքներ ու վէրքեր կը ծածկեն անոր մարմինը:

ԳԱՀԻՐԷԷՆ

Աղեքսանդրիոյ հրշէջները փրկեցին փաքիստանցի մը, որ կը փորձէր 5րդ յարկի իր բնակարանին պատուհանէն փախչիլ... Խեղճը կը փախչէր իր եգիպտացի կնոջմէն, որ ամբողջ շաբաթ մը զինք առանց ուտելիքի բանտարկած էր:

Փաքիստանցին յայտնեց, թէ իր կինը սովորութիւն ունէր զինք բանտարկելու, երբ տուներէն բացակայէր, բայց այս անգամ կինը ուշացաւ գալու եւ անօթութիւնը զինք մղեց փախչելու:

Անցորդներ տեսնելով պատուհանէն կախուած խեղճ մարդը՝ հրշէջներուն լուր տուած են. վերջիններուն միջամտութեամբ փաքիստանցին փրկուած է:

ԻՏԱԼԻԱՅԷՆ

Բրիտանիոյ գահին նախկին իշխանուհին կը մնայ ժպտերես եւ գործունեայ: Վերջերս Լէյտի Տի ստացաւ ծաղկեփունջ մը եւ ոսկի մետալ մը՝ առ ի գնահատանք քաղցկեղէ եւ ՍԻՏԱԷ տառապող մանուկներուն օժանդակութեան համար իր տարած աշխատանքներուն: Ներկը պատահեցաւ իտալական Ռիմք քաղաքին մէջ կայացող միջազգային ուսումնասիրութեանց «*Պիոմանգօ*» կեդրոնի մէկ համագումարին բացման հանդիսութեան ընթացքին:

ԱՌՈՂՋԱՊԱՀԱԿԱՆ ԼՈՒԻՐԵՐ

ՄԵՆՈՓՈԶ - ԹՐՈՄՊՈԶ

«Լանսէթ» բժշկական թերթին համաձայն, այն կիները, որոնք մենոփոզի չրջանին հորմոնային դարմանումի կը հետեւին, ենթակայ են բրոմպոզի վտանգին:

Երեք տարբեր ուսումնասիրութիւններու տեղեկագիրներ կը հաստատեն, թէ վերոյիշեալ դարմանումին հետեւողները, աւելի քան ուրիշներ, ենթակայ են արեան լերդացումի՝ սրունքներուն եւ թոքերուն մէջ:

Տակաւին մինչեւ վերջերս արեան մէջ լերդացումները կը կապուէին յղութիւնը արգիլող դեղահատերուն հետ:

Ցիշեցնենք, որ հորմոնային դարմանումը մենոփոզի չրջանին մէջ գտնուող կինը կը ձերբազատէ մենոփոզին պատճառած բոլոր անպատեհութիւններէն՝ չունչի նեղութիւն եւ տաքութիւն, ջղագրգռութիւն, հոգեկան անկում, սրտի տրոփում, գլխու ցաւ, եւ այլն... Այս դարմանումը նաեւ կը պաշտպանէ սրտանօթային հիւանդութիւններէն եւ օսթէոփորոզն (ոսկորներու պարպում եւ տկարացում), բայց կ'ըսուի, թէ անիկա չէին տոկոսով մը կրնայ նպաստել ստինքի քաղցկեղի յայտնութեան:

ԻՒԼ ԵՒ ՍՏԻՆՔԻ ՔԱՂՑԿԵՂ

«Նիւ Ինկլընտ Ճըրնըլ Ափ Մետիսին» թերթին համաձայն, իւղով հարուստ սննդառութիւնը ոչ մէկ ձեւով պատճառ կը դառնայ ստինքի քաղցկեղի յայտնութեան:

Միւս կողմէ, քիչ իւղ սպառող կիներուն մօտ ստինքի քաղցկեղի պարագաներու ոչ մէկ նուազում արձանագրուած է: Հետեւաբար տակաւին մինչեւ վերջերս իրրեւ վերջնական ճշմարտութիւն ընդունուած այն վարկածը, թէ առատ իւղ սպառողները մեծապէս ենթակայ են ստինքի քաղցկեղի, կը հերքուի:

ՄԱՆՈՒԿԸ ԵՒ ՍՈՒՐՃԸ

Ֆրանսական բժշկական ուսումնասիրութիւն մը կը հաստատէ, թէ մօր արգանդին մէջ կագմուող մանուկը չ'ախորժիր սուրճէն, ինչպէս նաեւ՝ թէյէն, ոլայէն կամ ծխախոտէն, որոնք յղութեան չրջանին լուրջ բարդութիւններ կը ստեղծեն իրենց պարունակած քոֆէինին պատճառով:

ԾԽՈՂ ՄԱՅՐԵՐԸ

Յղութեան չրջանին ծխող մայրերը կը ծնին մանուկներ, որոնք հետագային կ'ըլլան անհանդարտ, եւ մտացիր, կը յայտնէ ամերիկեան ուսումնասիրութիւն մը, որ կարեւորութեամբ կը չեշտէ, թէ ծխող մայրերէ ծնող մանուկները հետագային կեդրոնացումի դժուարութիւն կ'ունենան եւ կը կաղան դպրոցէն ներս:

ԱԼՑԱՅՄԸՐԻ ՀԻԱՆԴՈՒԹԻՒՆ

Ամերիկեան ուսումնասիրութիւն մը վերջերս ապացուցած է, թէ մենոփոզի չրջանին առնուած կնոջական հորմոնները՝ էսթրոժէնները, գգալիօրէն կ'ուշացնեն Ալցայմըրի հիւանդութեան յայտնութիւնը եւ կրնան մինչեւ իսկ կանխարգիլել զայն:

ՍՈԽԸ՝ ՔԱՂՑԿԵՂԻՆ ԴԷՄ

Հոլանտական ուսումնասիրութիւն մը ապացուցած է, թէ սոխը մեզ կը պաշտպանէ ստամոքսի քաղցկեղէն: Հետեւաբար օրական կէս սոխ ուտելով 50 տոկոսով մեր ստամոքսը կը պաշտպանենք այս ահաւոր հիւանդութենէն:

Պատրաստեց՝ ՇՈՒՇԻԿ ՄԱԼԻՔՍԱԳԱՍԵԱՆ

ՊԱՀՈՒԱԾ ԲԱՌ

Պահուած բառը՝ ՍԱՌՆԱՏԵՍԱԿ ԱՊԱԿԻ (6 տառ)
Նախորդին պատասխանը՝ ՆՈՐԳԵՆԻ

Կ	Ա	Ր	Ա	Ն	Ջ	Յ	Ա	Ն	Կ	Ա	Ր	Ծ	Կ	Ա	Շ	Ա	Ձ	Կ
Ս	Վ	Ս	Տ	Ա	Հ	Խ	Տ	Ա	Կ	Ա	Ձ	Ա	Խ	Ո	Ր	Դ	Ա	Կ	Ա
Չ	Ա	Փ	Տ	Ե	Պ	Ր	Ա	Վ	Փ	Ա	Ր	Ա	Տ	Ի	Լ	Կ	Ի	Ջ	Ղ
Ա	Տ	Հ	Ր	Ա	Ն	Կ	Ե	Ղ	Ծ	Լ	Ի	Գ	Ա	Ր	Ա	Վ	Լ	Ր	Ո
Փ	Ա	Չ	Ա	Կ	Ե	Ր	Տ	Ղ	Ա	Ն	Ք	Չ	Չ	Տ	Ա	Ե	Ե	Ո	Ջ
Ա	Կ	Փ	Ա	Ծ	Ա	Ի	Ս	Ի	Ի	Ղ	Ա	Դ	Ա	Ա	Կ	Ձ	Ր	Ի	Ա
Ր	Ո	Ջ	Ա	Պ	Ր	Ն	Ն	Ն	Ո	Կ	Ա	Մ	Ր	Ա	Փ	Է	Ա	Ղ	Յ
Ղ	Ջ	Ա	Ա	Փ	Ա	Ա	Ք	Ք	Ե	Տ	Ա	Ս	Ր	Ո	Ս	Ա	Փ	Ի	Ա
Ա	Ր	Հ	Կ	Յ	Կ	Չ	Կ	Ր	Ն	Ր	Ա	Ա	Է	Ա	Խ	Ա	Հ	Ր	Կ
Ղ	Տ	Ե	Ա	Ո	Ա	Ա	Տ	Ն	Տ	Ե	Ն	Ս	Տ	Ր	Տ	Ո	Տ	Ա	Վ
Ա	Ո	Ր	Տ	Վ	Ն	Ե	Ձ	Ե	Ա	Ջ	Կ	Ս	Ի	Ս	Ր	Ա	Տ	Ա	Ս
Խ	Ի	Թ	Ս	Ա	Լ	Խ	Ն	Ա	Ս	Յ	Ա	Ն	Ա	Ո	Ս	Ա	Ս	Ա	Ի
Ձ	Ն	Կ	Ա	Չ	Ի	Ր	Ա	Ի	Շ	Մ	Ն	Մ	Ի	Ո	Յ	Տ	Գ	Ի	Ն
Ա	Ա	Ր	Վ	Ն	Յ	Ո	Կ	Ս	Ի	Ա	Ի	Ա	Ի	Ո	Ա	Ձ	Ր	Մ	Ք
Հ	Ս	Կ	Ա	Չ	Ե	Խ	Չ	Ր	Տ	Ր	Կ	Ք	Ձ	Կ	Ն	Ր	Ե	Ա	Ն
Ո	Ե	Փ	Ա	Ր	Ա	Տ	Ր	Ս	Ե	Ա	Ա	Ա	Ա	Խ	Ո	Ա	Թ	Ս	Ո
Ի	Յ	Ա	Յ	Ր	Ա	Տ	Ա	Ն	Շ	Ն	Գ	Շ	Մ	Ն	Կ	Գ	Ղ	Տ	Ի
Կ	Ռ	Ա	Ի	Ո	Չ	Պ	Վ	Ա	Տ	Ա	Ա	Ջ	Ր	Դ	Ե	Ղ	Ա	Ա	Ս
Վ	Ա	Ր	Ա	Պ	Ա	Ն	Ձ	Ա	Ր	Տ	Ա	Ր	Ե	Ի	Փ	Ն	Յ	Կ	Փ
Շ	Ի	Ն	Ա	Փ	Ա	Չ	Շ	Ա	Ն	Ա	Բ	Ա	Ջ	Ր	Ե	Վ	Ա	Ր	Կ

ԱՂԻՒՍ
ԱՃՊԱՐԱՐ
ԱՆԿԵՂԾ
ԱՊԱՍՏԱՆ
ԱՐԱԳԻԼ
ԱՐԱԿԱՆ
ԱՐՏԱՍՈՒՔ

ԻՄԱՍՏ
ԻՄԱՍՏԱԿ
ԻՄԱՍՏԱՍԷՐ
ԻՆՔՆԵԿ
ԻՆՔՆՈՒՍ
ԻՍԿՈՅՆ
ԻՐԱԻ
ԻՐԵՆ

ԽԱՂԱՂ
ԽԱՂԱՂԱՍԷՐ
ԽԵՉԱԿ
ԽՆԴԻՐ
ԽՈՏԱՆ
ԽՈՐԴ
ԽՈՐԴԱԿ
ԽՐՈԽՏ

ՁԱԳԱՐ
ՁԱԿԱՏ
ՁԱԿԱՏԱՄԱՐՏ
ՁԱՀՈՒԿ
ՁԱՇԱԿ
ՁԱՇԱԿԱՒՈՐ
ՁԱՐՏԱՐ (2)

ՅԱՂԹԵՐԳ
ՅԱՅՐԱՏ
ՅԱՆԿԱՐԾ
ՅԱՆԿԱՐԾԱՀԱՍ
ՅԱՋՈՂԱԿ
ՅԱՏԱԿ
ՅԵՍԱՆ
ՅՈՎԱՋ
ՅՈՒՍԱՏՈՒ

ՉԱԿԵՐՏ
ՉԱԿԵՐՏԵԼ
ՉԱՓԱՀԱՍ
ՉԱՓԱՆԻՇ

ՉԱՓԱՐ
ՉՈՒԱՌ
ՉՏԵՍ
ՉՔՆԱՂ

ՋԱՀԵՐԹ
ՋԵՐՄ
ՋՆԱՐԱԿ
ՋՆԱՐԱԿԵԼ
ՋՈԿԱՏ
ՋՐԱՆԵՐԿ
ՋՐԴԵՂ
ՋՐՈՒՂԻ
ՋՐՏՈՒ

ՎԱՍՏԱԿ

ՎԱՍՏԱԿԱՇԱՏ
ՎԱՐԱՊԱՆ
ՎԱՐԿ
ՎԱՐՉԿԱՆ
ՎԱՐՊԵՏ
ՎԵՐԱՊԱՀ
ՎԵՐՋԱԲԱՆ
ՎՍՏԱՀ

ՓԱՂԱՆՈՒԻՆ
ՓԱՐԱՏ
ՓԱՐԱՏԻԼ
ՓԱՐԵԼԻ
ՓԱՓԿԱՁԱՇԱԿ
ՓԵԿՈՆ
ՓՐԿԱՆՔ

1. Բառերը կրնան կարդացուիլ հորիզոնական, ուղղահայեաց եւ չեղոքի գիծերու վրայ՝ աջէն ձախ, ձախէն աջ, վերէն վար եւ վարէն վեր ուղղութեամբ:
2. Միեւնոյն տառը կրնայ գործածուիլ մէկէ աւելի բառերու մէջ:
3. Տուեալ բոլոր բառերը գտնելէ ետք՝ աւելցած տառերով կազմել պահանջուած պատասխանը:
4. Ինքնութեան ճամաք՝ սկսիլ երկար բառերը գտնելով:

Պատրաստեց՝ Տ. Մ. ԱՂԱՋԱՐԵԱՆ

Մարզական Մարզական

ՄԱՆՉԵՍԹԸՐ ԵՈՒՆԱՅԹԸՏ ՊԻՏԻ ՇԱՀԻ ԵՒՐՈՊԱՅԻ ԲԱԺԱԿԸ

Կ'ԸՍԷ ՖԵՐԿԸՍԸՆ

Ֆերկըսըն

Մանչեսթըր Նուճայթըտի մարգիչ Ալեքս Ֆերկըսըն, Սաութհէմփթընէն իր կրած պարտութենէն ետք (6 - 3), յայտնեց, թէ ատիկա չի նշանակեր որ իր կազմը այս եղանակի աւարտին ձեռնունայն դուրս պիտի ելլէ:

Մանչեսթըր Նուճայթըտ վերջին անգամ 1968ի Ապրիլ 29ին Ուէսթ Պրոմուիչ Ալպիոնէն նոյն արդիւնքով (6 - 3) պարտութիւն մը կրած էր, բայց այդ թուականէն ճիշդ ասիս մը ետք, ան «Ուեմպլի»ի մէջ պարտութեան մատնած էր Պենֆիքան, դառնալով անգլիական առաջին ակումբը, որ կը շահէր Եւրոպայի բաժակը:

Ներկայիս, Ֆերկըսըն կը հաւատայ, թէ խումբին ձախողութիւնները շուտով պիտի մոռցուին եւ խումբը պիտի բոնէ յաջողութեան ճամբան եւ պիտի տիրանայ Եւրոպայի բաժակին:

Արդեօք ան որոյ յայտարարութիւններէն ետք, ի՞նչ կարելի է ըսել Ֆեներպահչէէն ան որ կրած պարտութեան մասին (1 - 0), հակառակ ան որ Մանչեսթըր տակաւին յոյս ունի Եւրոպայի բաժակին տիրանալու համար:

Մանչեսթըր Նուճայթըտի վաղուան մրցակիցն է Զելսին:

Զելսի, որ այս եղանակին կը նկատուի վտանգաւոր կազմ մը, արդեօք պիտի եւս պիտի խորացնէ ան որ վէրքը...

ՌՈՆԱԼՏՈ ԵՒ ՃԻՈՎԱՆՆԻ՝ ՊՐԱԶԻԼԻՈՅ ԱԶԳԱՅԻՆ ԽՈՒՄԲԻՆ ԱՆԴԱՄ

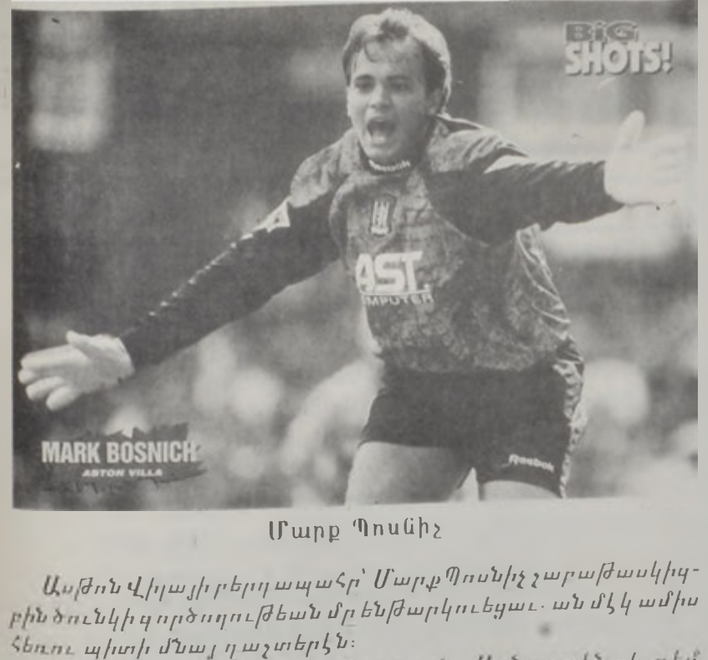
Պրագիլիոյ ֆութպոլի ազգային խումբին մարգիչ Մարիս Զակարօ կազմէն ներս առաւ Պարսելոնայի երկու մարգիկները՝ Ռոնալտօ եւ Ճիովաննի, յառաջիկայ ամիս, Քամերունի դէմ բարեկամական մրցումին համար:

Ռոնալտօ, որ իր վրայ կեդրոնացուցած է բոլորին ուշադրութիւնը, Պրագիլիոյ խումբին հետ իր վերջին մրցումին 3 կոլ նշանակեց, Լիթվանիոյ (3 - 1) դէմ մրցումին: Ռոնալտօ կր բաղդատուի Փելէի հետ, սակայն Զակարօ կը մերժէ այսպիսի բաղդատութիւններ ընել, րսելով, որ ոչ մէկ աստղ կարելի է բաղդատել այլ աստղի մր հետ:

Պրագիլիա վերջին անգամ 1994ի Մոնտիալին մրցած էր Քամերունի դէմ եւ 3 - 0 արդիւնքով յաղթանակ մր տարած էր Միացեալ Նահանգներու մէջ:

Միջազգային մրցումներուն, պրագիլիացիք չեն պարտուած ափրիկեան կազմերէ: Ողիմպիականի կազմն էր, որ անցեալ ամառ կիսաւարտականին պարտուեցաւ Նիճերիային (4 - 3):

ՄԱՐՔ ՊՈՍՆԻՉ ԱՄԻՍ ՄԸ ԵԻՍ ՊԻՏԻ ԲԱՑԱԿԱՅԻ

Մարք Պոսնիչ

Ասթըն Վիլլայի բերդապահ՝ Մարք Պոսնիչ չարաբաստիկ-բին ծունկի գործողութեան մը ենթարկուեցաւ. ան մէկ ամիս հեռու պիտի մնայ դաշտերէն:

Աւստրալիացին ծունկը վիրաւորեց Սանտըրլէնտի դէմ մրցումին. նոյն ծունկը պատճառ դարձած էր, որ ան այս եղանակի սկիզբը 2 ամիս բացակայի դաշտերէն:

Բացի ասկէ, Պոսնիչ մտահոգուելու այլ պատճառ մրն ալ ունի:

Անցեալ ամառուան սկիզբը, երբ ան այս եղանակին առաջին անգամ ըլլալով դաշտ ներկայացաւ, Թոթենհամի համակիրները անգամ ըլլալով դաշտ ներկայացաւ, Թոթենհամի համակիրները անգամ ըլլալով դաշտ ներկայացաւ, Թոթենհամի համակիրները ներուն բարեւեց «հիթլէրեան» ձեւով. Անգլիոյ ֆութպոլի ֆետերասիոնը տուգանքի ենթարկեց Պոսնիչը:

Ան կը սպասէ, թէ Անգլիոյ ոստիկանութիւնը ի՛նչ տուգանք պիտի սահմանէ իր այդ արարքին համար:

ՆԻՔ ՊԱՐՄՊԻ ՄԻԱՑԱՒ ԷՎԸՐԹԸՆԻ

Պարմպի

Անգլիոյ ագգային խումբին եւ Միտրլզպորոյի յառաջապահը՝ Նիք Պարմպի լքեց իր ակումբը եւ փոխան 9.2 միլիոն տոլարի միացաւ Էվըրթընի:

22 տարեկան Պարմպի, անցեալ տարի Թոթենհամէն միացաւ Միտրլզպորոյի (փոխան 8.4 միլիոն տոլարի):

Նշենք, թէ Լիվըրփուլ եւ Լիծ եւս հետաքրքրուած էին Նիք Պարմպիով:

10 անգամ ագգային խումբին չապիկը կրած Պարմպի անցեալ եղանակին Միտրլզպորոյի հետ նշանակեց եօթը կոլ, բայց այս եղանակին, ան միայն մէկ կոլ նշանակեց, նկատի առնելով, որ ան ընդհանրապէս հիմնական խումբին մաս չկազմեց:

Միտրլզպորոյի մէկ պատասխանատուն՝ Քէյթ Լէմպ յայտնեց, թէ ակումբը չնորհակալութիւն կր յայտնէ Պարմպիի ծառայութիւններուն համար եւ մաղթեց, որ ան ապագային յաջողութիւն գտնէ ֆութպոլի իր ասպարէզին մէջ:

Անցեալ չաբաթ, Միտրլզպորոյի մարգիչ Պրայըն Ռոպսըն այն եզրակացութեան եկած էր, թէ պրագիլիացի Ժունինիոն եւ Նիք Պարմպին չի կրնար նոյն դիրքին վրայ խաղցրնել, որովհետեւ հաւասար կարողութիւններով օժտուած մարգիկներ են:

Ռոպսըն նախընտրեց իր կազմին մէջ պահել պրագիլիացին, որովհետեւ անոր յատկութիւնները աւելի են:

Նշենք, թէ Ժունինիոս եւս անցեալ տարի միացած էր Միտրլզպորոյի:

ՀԱԳՈՒՍՏ ՅՈՒՅԱԴՐՈՂ ԲԵՐԴԱՊԱՀԸ

Վերջերս մօտաւորապէս ամիս մը բացակայած Փարիզ Սէն Ժերմէնի եւ Ֆրանսայի ազգային խումբին բերդապահը՝ Պոնար Լամա աւիթէն կ'օգտուի եւ այլ «ձիրքեր» ցոյց կու տայ:

Ան ափրիկեան ընկերութեան մը նորագոյն հագուստները ցուցադրեց փարիզեան ցուցասրահի մը մէջ:

Լամայի համար ասիկա նիւթական շահ ապահովելու համար չէր, այլ ան իր շահածը նուիրած է Ատիս Ապեպայի մէջ շինուելիք որբանոցի մը: Ցուցադրութիւնը նուիրուած էր Եթովպիոյ որբերուն:

ՉՈՒԳԱՀԵՌ ԴԱՇՏԻՆ ՀԵՏ

Լուսանկարիչը կրցած է այս դիրքին մէջ «բռնել» Ռափիտ Վիեննայի միջնապահ Փրոզենիքը...: Ան կը փորձէ գնդակին հասնիլ: Իր մօտ կը գտնուի «Եուվէի» յետսապահ Եուկովիչը:

Երթի մրցումին երկու խումբերը Վիեննայի մէջ 1 - 1 արդիւնք մը արձանագրած էին:

ՄՈՒՍՔՐՈՆ՝ ՊԵԼՃԻՔԱՅԻ ԱՆԱԿՆԿԱԼ ԿԱՋՄԸ

Ֆրանսական հնչումով այս փոքր քաղաքը կը գտնուի Ֆրանսայի սահմանին կից: Լիլէն քայլ մը հիւսիս, Ռուպէէն ետք, երբ կը մտնէք Պելճիքա, Մուսքրոնը կարեւոր առաջին քաղաքն է:

Մուսքրոնի անունն ալ փոքր տեղ մը գտած է համայնագիտարանին մէջ: 15րդ դարուն շինուած եկեղեցի մը «Սուրբ Բարթողիմէոս» անունով, որ քանի մը անգամ վերանորոգուած է, նաեւ՝ քանի մը գործարաններ, որոնք հիւսուածեղէնի մարզին մէջ մասնագիտացած են: Բնակչութեան թիւը շուրջ 65 հազար է:

Ֆութպոլի աշխարհին մէջ անծանօթ է Մուսքրոն բառը, իսկ շրջանի խումբին անունը՝ Էքսելսիորը աւելի կը յիշեցնէ... պանդոկի մը անունը.

Հակառակ այս բոլորին, Մուսքրոն կը մնայ տարուան անակնկալ կապմը: Իր պատմութեան մէջ առաջին անգամ ըլլալով Ա. դասակարգ բարձրացած խումբը անակնկալներ կը ստեղծէ, եւ առաջնակարգ դիրքեր կը գրաւէ, պարտութեան մատնելով Սթանտար Լիէժը:

Խումբին մարզիչը եւս անծանօթ մրն է՝ Ժորժ Լիքընպ: Մարզիկները՝ այլ անծանօթներ՝ Քլօտ Վերսփայ, Տոմինիք Լըմուան եւ ափրիկեցի Մփենզա եղբայրները՝ Լոքոնէա եւ Մպօ:

Քաղաքը ունի օրինակելի աւանդութիւն մը, *թրիպիւնին* մէջ, յատուկ բաժին մը տրամադրուած է պատանիներուն, որոնք կարգապահօրէն կը հետեւին մրցումներուն: Ոչ ոք կրնայ մուտք գործել այդ վայրը, նոյնիսկ ծնողները չեն արտօնուած:

Որեւէ հիւր խումբ մեծ տպաւորութեամբ կը հեռանայ դաշտէն: Մրցակից կապմը ջերմօրէն կը հիւրասիրուի տեղացիներուն կողմէ:

ՊՐԵՄԸՆ ՉԵՌՔ ՉԳԵՑ ՌԱՖԱՅԷԼ ՎԻՔԻՆ

Պուենտոսլիկայի կազմերէն՝ Վերտըր Պրեմըն իր կազմին միացուց Զուիցերիոյ Սիոնի խումբի անդամներէն Ռաֆայէլ Վիքին:

Ան երեք տարիով մաս պիտի կազմէ Պրեմընին: Փոխանցումը արժած է 3 միլիոն մարք (երկու միլիոն տոլար):

Նշենք, թէ 19 տարեկան Վիքի երեք անգամ կրած է Զուիցերիոյ ագգային խումբին չապիկը եւ ապագայ խոստացող մարգիկ մըն է:

ՄՈՍԿՈՎԵԱՆ ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ԴԷՊՔԵՐՆ ...

4

առնելով նաեւ, որ Պետական Տուման փաստօրէն վերահսկում է Համայնավար Կուսակցութեան կողմից կարելի է սպասել, որ մօտ ապագայում Ռուսաստանը կր լինի անկայուն: Նոյնիսկ չեչենական պատերազմը Ռուսաստանում յարաբերական կայունութեան առկայութեամբ թոյլ տրուեց Մոսկուային մօտենալու արեւմտեան եւ Ղարաբաղեան խնդիրների լուծմանը: Ներքաղաքական եւ աճող ընկերային անկայութեան պայմաններում ռուսական ոչ մի կուսակցութեան համար արտաքին քաղաքականութիւնը նոյնիսկ Ա.Պ.Հ. սահմաններում չի կարող լինել առօրեական: Եթէ մօտակայ երկու-երեք տարուայ ընթացքում Ռուսաստանը չկարողանայ մշակել Ղարաբաղեան խնդրի յստակ լուծումը, ապա տեղի կ'ունենայ Ազրպէյճանի անվերադարձ կողմնորոշումը դէպի Արեւմուտք եւ առաջին հերթին՝ Թուրքիա: Արեւմուտքը չհագթգռուած է ոչ այնքան Ղարաբաղեան խնդրի լուծմամբ՝ այլ աւելի՝ այդ տագնապի սառեցմամբ: Հսկայական նաւթային նախագծերի իրականացմանն կը խանգարի ցանկացած տագնապի հետ անմիջականօրէն կապուած, նաւթամուղի ճանապարհը նաւթային ընկերութիւնների «սրբութեան սրրոցն» է: Միւս կողմից՝ Ուքրանիան, Իւգպեքիստանը, Թիւրքմենիստանը, Ազրպէյճանը, Մոլտաւիան դժկամութեամբ են վերաբերուում յետ խորհրդային տարածքի վերամիաւորման ռուսական նախագծերին, բաւական սառն է այդ տեսակէտից նաեւ Վրաստանը: Ռագմական, տնտեսական, կրօնա-մշակութային, գաղափարական գործօնների բացակայութիւնը, որոնք անհրաժեշտ են միութենական պետութեան վերականգնման համար, եւ Ա.Պ.Հ.ն եւ ցանկացած այլ միութիւն դատապարտուած է անյաջողութեան: Ակնյայտ է, որ միութիւնը չի կայանայ: Այդ գաղափարի սատարումը երկրորդական նշանակութեամբ երկրների կողմից՝ Խրղխզիստան, Պիելոռուսիա, Հայաստան, Տաճիկիստան, ոչինչ իորոշում, առաւել եւս, որ Պիելոռուսիայում եւ Տաճիկիստանում Միութեան վերականգնման գաղափարը կրում են այդ երկրների ագգային ուժերից եւ հասարակութիւններից կտրուած մոսկովեան ագդեցութեան գործակալները՝ Լուկաչենկոն եւ այլք: Հետեւաբար Ռուսաստանը կորցնում է նախկին հանրապետութիւնների վրայ ագդեցութեան լծակները: Հնարաւոր է նաեւ Ղարաբաղի խնդրի լուծման նաեւ այլ տարրերակ՝ տագնապի «պահածոյացում»: Ազրպէյճանը վերակազմաւորելով իր բանակը, որը առաջուայ պէս չունի բարձր բարոյա-հոգեբանական ոգի, կարող է փորձել մինչեւ նաւթամուղների կառուցման սկիզբը սկսել ռագմական գործողութիւններ վերադարձնելու համար «կորցրած» տարածքները կամ նրանցից մի քանիսը (առաջին հերթին՝ Իրանի հետ սահմանակից): Այս դէպքում Ռուսաստանը նորից լուրջ լծակներ ձեռք կը բերի իրավիճակի կառավարման համար: Սակայն պատերազմն ունի իր սրէնքները: Եւ մենք համոզուել ենք դրանում:

Մարզական

Մարզական

ԼԻԲԱՆԱՆԵԱՆ ՖՈՒԹՊՈԼ

ՎԱՂԸ՝ ՇԱՊԱՊ ՍԱՀԷԼ - Հ. Մ. Ը. Մ.

Լիբանանի ֆութպոլի ախոյեանութեան 6րդ հանգրուանին, վաղը՝ Հ. Մ. Ը. Մ.ի ֆութպոլի ներկայացուցչական խումբը պտի մեկնի Սայտա, ուր պիտի մրցի Շապապ Սահլիին դէմ, ժամը 14.30ին։

Հ. Մ. Ը. Մ., որ Զորեքշարթի օր պարտութեան մատնելէ ետք Սալամը՝ գրաւած էր Բ. դիրքը, իր դէմ պիտի ունենայ բաւական լաւ խումբ մը, որ հակառակ Սաֆայէնի 6 կոլ ստանալուն, կը մնայ գօրաւոր խումբ մը։ Պէտք չէ մոռնալ, որ առաջին 3 հանգրուանէն ետք, ան կը գրաւէր պարագլուխի դիրքը եւ կոլ չէր ստացած։ Բայց ան իր վերջին 2 մրցումներուն, Անսարէն (2-0) եւ Սաֆայէն (6-1) պարտութիւններ կրեց։ Անշուշտ Հ. Մ. Ը. Մ.ի տղաքը պիտի աշխատին պարտութեան մատնել այս մրցակիցը, կրկնելով Զորեքշարթիի մրցումին կիրարկուած գեղեցիկ փոխանցումները եւ խմբային խաղարկութիւնը։

Հ. Մ. Ը. Մ. ունի Լիբանանի լաւագոյն յարձակողական գիծը՝ ան ցարդ նշանակած է 15 կոլ, այսինքն միջին հաշուով 3 կոլ իւրաքանչիւր մրցումի։

Վարդան եւ Դրօ միասնարար 12 կոլ նշանակած են եւ կը գրաւեն կոլսքորըրներու առաջին 2 դիրքերը։

Վարդան Հ. Մ. Ը. Մ.ի 5 մրցումներուն կոլ նշանակած է, իսկ Դրօ վերջին մրցումին հեթ-թրիք մը իրագործեց։ Միջնապահներ Րաֆֆի, Արտակ եւ Սամուէլ մէկական կոլ նշանակած են։

Ստորեւ կոլ-սքորըրներու դասաւորումը։

1.- **Վարդան Ղազարեան** (Հ. Մ. Ը. Մ.) 7 կոլ։
2.- **Դրօ Քէհէեան** (Հ. Մ. Ը. Մ.) եւ **Փիթըր Պրոսպըր** (Անսար) 5ական կոլ։
4.- **Ապտէլ Լաթիֆ Հրլու** (Հ. Մ. Մ.) 4 կոլ։
5.- **Աշոտ Բարսեղեան** (Սաժէս), **Մոհամմէտ Խէյրէտտին** (Շ. Սահլ) եւ **Ռեմոն Նաժմ** (Հ. Մ. Մ.) 3ական կոլ։
9.- **Սերգէյ Ալեքսանտրով** (Սաժէս), **Ֆատի Զէյն** (Սաժէս), **Էմանուէլ Հէյրիս** (Սաֆա), **Ուիսամ Ապու Եահիա** (Սաֆա), **Եասէր Սրպահի** (Սաֆա), **Ապտալլա Մենտօ** (Շ. Սահլ), **Հայտար Հայէք** (Նրժմէյ), **Հիշամ Իպրահիմ** (Նրժմէյ), **Ալի Քագէմ** (Նրժմէյ), **Պիլալ Ֆէյֆէյ** (Նրժմէյ), **Ահմէտ Խագաֆ** (Շ. Մագրաա), **Ֆաուզի Եամմին** (Սալամ), **Քյօտ Պու Նաամէ** (Սալամ), **Էլի Նաժաար** (Սալամ), **Բարգէն Մելիքեան** (Հ. Մ. Մ.) եւ **Արմէն Իսկիթպաչեան** (Հ. Մ. Մ.) 2ական կոլ։

Ստորեւ 6րդ հանգրուանի մրցումներուն յայտագիրը.- (Բոլոր մրցումները 14.30ին, բացի Պրրժ - Հ. Մ. Մ.էն որ պիտի սկսի 14.15ին)։

●ՎԱՂԸ

Շապապ Սահէլ - Հ. Մ. Ը. Մ. (*Մայտայի Քաղաքապետարանի դաշտ*)։
Պըրժ - Հ. Մ. Մ. (*Ժամալ Ապտէլ Նասէր դաշտ*)։
Սալամ - Սաժէս (*Թրիփոլիի Քաղաքապետարանի դաշտ*)։
Սաֆա - Ռիատա Ուալ Ատապ (*Սաֆայի դաշտ*)։

●ԿԻՐԱԿԻ ՕՐ

Նըժմէ - Անսար (*Թրիփոլիի Քաղաքապետարանի դաշտ*)։
Ախա Ահլի Ալէյ - Ռասինկ (*Սաֆայի դաշտ*)։
Շեպիպէթ Մազրաա - Թատամոն Սուր (*Պուրճ Համուտի Քաղաքապետարանի դաշտ*)։

Հ. Մ. Ը. Մ. ԱՆԹԻԼԻԱՍ — Հ. Մ. Ը. Մ. ԱՆԹԻԼԻԱՍ

ՊԱՇՏՕՆԱԿԱՆ ՎԵՐԱՄՈՒՏ

Հ. Մ. Ը. Մ. Անթիլիասի Սկաուտական Խորհուրդը եւ Խմբապետական Կազմը կը տեղեկացնեն, թէ 1996-97 տարեշրջանի սկաուտական աշխատանքներու պաշտօնական վերամուտը տեղի պիտի ունենայ Կիրակի, 3 Նոյեմբեր 1996ի առաւօտեան ժամը 10.30ին: Հաւաքի վայր՝ Ագգային Եղիշէ Մանուկեան երկրդ. վարժարան:

Սիրով հրաւիրուած են բոլոր ծնողները եւ բարեկամները:

ԾԱՆՕԹ.- Արարողութենէն ետք տեղի պիտի ունենայ հիւրասիրութիւն:

ՍԿ. ԽՈՐՀՈՒՐԴ
ԵՒ ԽՄԲ. ԿԱԶՄ

ՀԱՄԱԶԳԱՅԻՆ «ՆԻԿՈԼ ԱՂԲԱԼԵԱՆ» ՄԱՆՆԱՑԻՒՂ (ՀԱԼԷՊ)

ԳՐԱԿԱՆ ՅԱՆՁՆԱԽՈՒՄԲ

ԳՐԱԿԱՆ ԵՐԵԿՈՅ

Նուիրուած «ՄԵՀԵԱՆ» գրական հանդէսի վերահրատարակութեան 1914 (Պոլիս)

Կը ներկայացնէ Լիբանանահայ գրագէտ

ՊՕՂՈՍ ՍՆԱՊԵԱՆ

(Խմբագիր «ԲԱԳԻՆ» գրական հանդէսի)

Տեղի կ'ունենայ Երկուշաբթի, 4 Նոյեմբեր 1996, երեկոյեան ժամը 8.30ին, «Լեւոն Շանթ» սրահին մէջ:

365 ՕՐԵՐԷՆ ՕՐ ՄԸ՝ ՔԱՀԼ-Ի ԾԵՐԱՆՈՑԻՆ

Պետոյեան ընտանիք, ի յիշատակ տոքթ. Հրաչ Պետոյեանի մահուան Դ. տարելիցին առիթով, 300 $, 3 Նոյեմբերին:

ԲԱԺԱԿԱԿԻՐՆԵՐՈՒ ՄՐՑԱՇԱՐՔ

-Փ. Ս. Վ. ԱՅՆՏՀՈՎԸՆ ԴՈՒՐՍ ՄՆԱՑ -ԼԻՎԸՐՓՈՒԼ 6 ԿՈԼ ՆՇԱՆԱԿԵՑ

Եւրոպայի բաժակակիր խումբերու մրցաշարքի Բ. հանգրուանի դարձի մրցումներր տեղի ունեցան երէկ եւ մեծ անակնկալ մր արձանագրուեցաւ Հոլանտայի մէջ։

Արդարեւ, Հոլանտայի բաժակակիր Փ. Ս. Վ. Այնտհովրն, որ այժմ իր երկրի ախոյեանութեան պարագլուխի դիրքը կը գրաւէ, 2-2 արդիւնքով հաւասարութիւն մր արձանագրեց Նորվեկիոյ Պրան Պէրկէնի հետ եւ դուրս մնաց, որովհետեւ երթին, Նորվեկիոյ մէջ ան 2-1 արդիւնքով պարտուած էր։

Կէսր Հաուգունտ (35') եւ Թորէ Անտրէ Ֆլօ (59') նշանակեցին Նորվեկիոյ խումբին կոլերը, իսկ Ռրնէ Էյքրլքամփ (74') եւ Պոտուին Զենտէն (83') Այնտհովրնի կոլերը։

Անգլիոյ մէջ, Լիվըրփուլ կիսախաղին 2-1 արդիւնքով ետ մնացած գնաց հանդերձարան, բայց մրցումի աւարտին 6-3 արդիւնքով յաղթական դուրս եկաւ։

Սթիւ Մաքմանման (28') Սթիվ Ինկր Պիրնպի (54'), Ճոն Պարնզ (65'), Ռոպի Ֆաուլըր (70' եւ 71') եւ Փաթրիք Պերկըր (89') նշանակեցին «կարմիրներ»ուն կոլերը, իսկ Ֆրետերիք Շաոս (19' եւ 64') եւ Քրիսթոֆ Պոնվէն (23') Զուիցերիոյ Սիոնին 3 կոլերը։

Փարիզի մէջ (Ֆրանսա), Սէն Ժերմէն 4-0 արդիւնքով չախչախեց Թուրքիոյ Կալաթասարայր, չնորհիւ Լէոնարտոյի, Խուլիս Սեզարի, Տէյվի Վաշտէսի, Փաթրիս Լոքոյի եւ Ռայի կոլերուն։ Կալաթասարայ, որ երթին 4-2 արդիւնքով յաղթական էր, նոյնիսկ չկրցաւ, «չունչ առնել»։

Ֆրանսայի Գ. դասակարգի Նիմը յաջողեցաւ 1-0 արդիւնքով պարտութեան մատնել Ա. Ի. Ք. Սթոքհոլմը, Շուէտի մէջ, բայց ասիկա բաւարար չէր, որովհետեւ չուէտական կապմը երթին, Ֆրանսայի մէջ 3-1 արդիւնքով յաղթած էր։ Լիբանանի մէջ վերջին 2 տարիներուն մրցումներ դեկավարած Սլովաք իրաւարար Միշէլ Լուպոս ներկայ էր պաշտին վրայ եւ վերջին վայրկեաններուն կրնար կիլ մր ստանալ Ֆրանսայի Սիրիլ Ժէսնըչանէն, որ ստացաւ... կարմիր քարտ մր։

Ստորեւ արդիւնքները (փակագիծի մէջ երթի մրցումներուն արդիւնքները, չեղագիրով նշուած խումբերը կը հասնին յաջորդ հանգրուան).

Ա. Ի. Ք. Սթոքհոլմ (Շուէտ) - *Նիմ* (Ֆրանսա) (3-1) 0-1։

Լոքոմոթիւ Մոսկուա (Ռուսիա) - *Պենֆիքա* (Փորթուգալ) (0-1) 2-3։

Լիվըրփուլ (Անգլիա) - *Սիոն* (Զուիցերիա) (2-1) 6-3։

Կարմիր Ատտղ Պելկրատ (Եուկոսլաւիա) - *Պարսելոնա* (Սպանիա) (1-3) 1-1։

Փ. Ս. Վ. (Անտհովըն) (Հոլանտա) - *Պրան Պերկէն* (Նորվեկիա) (1-2) 2-2։

Փարիզ Ս. Ժ. (Ֆրանսա) - *Կալաթասարայ* (Թուրքիա) (2-4) 4-0։

Սփարթա Փրակա (Չեխիա) - *Ֆիորենթինա* (Իտալիա) (1-2) 1-1։

Ա. էք. Աթենք (Յունաստան) - *Սլիմ'փիա Լիուպլիանա* (Սլովենիա) (2-0) 4-0։

ՆԱՆԹԻ ՆԱԽԱԳԱՀԸ՝ ՇԵՐԷՐ ՀՐԱԺԱՐԵՑԱՒ

Ֆրանսայի դպրոց-կագմին՝ Ֆ. Ֆ. Նանթին նախագահը կի Շերէր հրաժարեցաւ անձնական պատճառներով։

Ան 1992ին դարձաւ խումբին նախագահը, երբ խումբը տագնապի մատնուած էր։ Ան յաջողեցաւ խումբին վիճակը բարելաւել եւ 1995ին գայն հասցուց ախոյեանութեան գագաթը։ Անոր անդամներն էին Փաթրիս Լոքօ, Փետրոս եւ Քրիսթիան Քարամպէօ, որոնք այժմ այլ կագմերու միացած են։

Այս տարի «դեղձանիկներ»ը յաւ ընթացքի մէջ չէն։ Ֆ. Ֆ. Նանթ կը գրաւէ դասաւորման 16րդ դիրքը։

ԹԵՆԻՍԻ ՓԱՐԻԶԻ ՄՐՑԱՇԱՐՔԻՆ

ՄԻԱՅՆ ՔԱՖԵԼՆԻՔՈՎ ԵՒ ԷՆՔՎԻՍԹ ՓՐԿՈՒԱԾ

Երկկ չարունակուեցաւ Փարիզի թենիսի մրցաշարքը, որ աւելի ճիշդ պիտի բլլար կոչել անակրնկալներու մրցաշարք, որովհետեւ Գ. հանգրուանի մրցումներէն ետք, միայն 2րդ դասուած մարգիկներ յաջողած են փրկուիլ. անոնք են ռուս Եւգենի Քաֆելնիքով եւ չուէտացի Թոմաս Էնքվիսթ։

Արդարեւ Փիթ Սամփրաս (1), Մայքըլ Ջանկ (2), Թոմաս Մուսթըր (3), Կորան Իվանիսեւիչ (5), Պորիս Պեքըր (6), Ռիչըրտ Քրայչէկ (7), Ուէյն Ֆերէյրա (8), Անտրէ Ագասի (9), Մարչելօ Ռիոս (10), Թոմ Մարթին (11), Մալիվայ Ուաշինկթրն (13), Ալպերթօ Քոսթա (14), Ճիմ Քուրիր (15) եւ Ֆելիքսօ Մանթիա (16) պարտութիւններ կրած են եւ դուրս մնացած մրցաշարքէն։

Վեթերան թենիսէն Շթեֆան Էտպրրկ չարունակեց իր յաջող խաղարկութիւնը եւ 4-6, 6-4 եւ 6-2 արդիւնքով պարտութեան մատնեց Հոլանտացի Ֆերնանտ Վիպիէրը։

Երկուան ամէնէն գգայացունց արդիւնքն էր թիւ 2 թենիսէն Մայքըլ Ջանկիդիւրին... պարտութիւնը՝ Ֆրանսացի Առնօ Պլօչէնն, 6-1 եւ 6-3 արդիւնքով։

Ստորեւ երկկուան մրցումներուն արդիւնքները.-

Եւգենի Քաֆելնիքով (Ռուսիա) - *Մալիվայ Ուաշինկթրն* (Մ Ն) 6-4 եւ 6-3

Փիթըր Քորտա (Չեխիա) - *Ալպերթօ Պերազաթեկի* (Սպանիա) 6-1 եւ 6-4

Առնօ Պլօչ (Ֆրանսա) - *Մայքըլ Ջանկ* (Մ Ն) 6-1 եւ 6-3

Շթեֆան Էտպրրկ (Շուէտ) - *Ֆեռնանտ Վիպիէր* (Հոլանտա) 4-6, 6-4 եւ 6-2

Մարք Ռոսէթ (Զուիցերիա) - *Ֆելիքս Մանթիա* (Սպանիա) 7-5, 3-6 եւ 7-6

Փօլ Հարիւս (Հոլանտա) - *Թոմ Մարթին* (Մ Ն) 6-4, 3-6 եւ 7-6

Եանուս Կուսթաֆան (Շուէտ) - *Ուէյն Ֆերէյրա* (Հար. Ափրիկէ) 6-2 եւ 6-4

Թոմաս Էնքվիսթ (Շուէտ) - *Քարլոս Մոյա* (Սպանիա) 6-2 եւ 7-6։

●*Շիքագոյի* (Մ Ն) - *Էլենա Լիխովցեւա* (Ռուսիա) 6-2 եւ 6-1

Իրինա Սփիրլէա (Ռումանիա) - *Մարի Ճօ Ֆերնանտէս* (Մ Ն) 6-1 եւ 6-2

Եանա Նովոթնա (Չեխիա) - *Էյմի Ֆրէյզըր* (Մ Ն) 6-2 եւ 6-1

Մերետիթ Մաքկրաթ (Մ Ն) - *Իվա Մայոլի* (Խորուաթիա) 6-3 եւ 6-2

Մարթինա Հինգիս (Զուիցերիա) - *Սթեֆանի Տրվիլ* (Պելճիքա) 6-1 եւ 6-2

Մակտալենա Մալիեւա (Պուլկարիա) - *Սանտրին Թեսթիւ* (Ֆրանսա) 6-3 եւ 6-2։

●*ՄՈՍԿՈՒԱՅԻ ԹԵՆԻՍԻ ԱՂՋԿԱՆՑ ՄՐՑԱՇԱՐՔԻՆ ԱՐԱՁԱՆԱԳՐՈՒԵՑԱՆ ՀԵՏԵՒԵԱԼ ԱՐԴԻՒՆՔՆԵՐ.-*

Մոնիքա Սելէշ (Մ Ն) - *Էլենա Լիխովցեւա* (Ռուսիա) 6-2 եւ 6-1

Իրինա Սփիրլէա (Ռումանիա) - *Մարի Ճօ Ֆերնանտէս* (Մ Ն) 6-1 եւ 6-2

Եանա Նովոթնա (Չեխիա) - *Էյմի Ֆրէյզըր* (Մ Ն) 6-2 եւ 6-1

Մերետիթ Մաքկրաթ (Մ Ն) - *Իվա Մայոլի* (Խորուաթիա) 6-3 եւ 6-2

Մարթինա Հինգիս (Զուիցերիա) - *Սթեֆանի Տրվիլ* (Պելճիքա) 6-1 եւ 6-2

Մակտալենա Մալիեւա (Պուլկարիա) - *Սանտրին Թեսթիւ* (Ֆրանսա) 6-3 եւ 6-2։

●*ՄՈՍԿՈՒԱՅԻ ԹԵՆԻՍԻ ԱՂՋԿԱՆՑ ՄՐՑԱՇԱՐՔԻՆ ԱՐԱՁԱՆԱԳՐՈՒԵՑԱՆ ՀԵՏԵՒԵԱԼ ԱՐԴԻՒՆՔՆԵՐ.-*

Քոնչիթա Մարթինէս (Սպանիա) - *Քաթարինա Սթուտենիքովա* (Սլովաքիա) 6-3 եւ 6-1

Պարպարա Փաուլուս (Աւստրիա) - *Ելենա Մաքարովա* (Ռուսիա) 6-2, 5-7 եւ 6-0

Պարպարա Շէֆ (Աւստրիա) - *Ելենա Թաթարքովա* (Ուքրանիա) 6-0 եւ 6-2

Մապին Ափրլմանս (Պելճիքա) - *Ռուգանտրր Տրակոմիր* (Ռումանիա) 6-1 եւ 6-3։

ՍՏԱՑԱՆՔ

ՄԱՆԿՈՒԹԻՒՆ ՉՈՒՆԵՑՈՂ ՄԱՐԴԻԿ

Հեղինակ՝ ԱՆԴՐԱՆԻԿ ԾԱՌՈՒԿԵԱՆ
«ԿԻԼԻԿԻԱ» ՄԱՏԵՆԱՇԱՐ ԹԻՒ 11
Հալէպ, Տպարան ԿԻԼԻԿԻԱ, 1996: 255 էջ:

ՓԻՆՉ ՓՈՆԿՒ ՄԻՋ-ԱՐԱԲԱԿԱՆ ՄՐՑԱՇԱՐՔ

-ԱՀԼԻ՝ ԱՂՋԿԱՆՑ ԵՒ ՏՈՂՑ ԱԽՈՅԵԱՆ -Հ. Մ. Ը. Մ.ԱԿԱՆ ԺՈՂԷՔ ՇԱԼՀՈՒՊ ՄՐՑԱՇԱՐՔԻ ԼԱՒԱԳՈՅՆ ՄԱՐԶԻԿԸ

Մէն Լա Սալի սեղաններուն վրայ Զորեքշարթի գիշեր վերջ գտան փինկ փոնկի միջ-արաբական տղոց եւ աղջկանց ակմբային ախոյեանութեան մրցաշարքր։

Հ. Մ. Ը. Մ.ի տղոց խումբը իր վերջին մրցումին 3-0 արդիւնքով պարտութեան մատնեց Քաթարը եւ գրաւեց տղոց դասաւորման 11րդ դիրքը։ Հ. Մ. Ը. Մ.ի աղջիկները գրաւեցին 5րդ դիրքը։

Տղոց ախոյեան հանդիսացաւ Եգիպտոսի Ահլին, որ 3-1 արդիւնքով յաղթեց Զամալէքին։ Աղջկանց ախոյեան հանդիսացած էր նոյնպէս Ահլին, որ նոյն արդիւնքով պարտութեան մատնած էր Ալճերիոյ ախոյեանր։

Այս մրցումներէն ետք, յատուկ ընդունելութիւն մր տեղի ունեցաւ, որուն ընթացքին, Հ. Մ. Ը. Մ. յուշանուէր յանձնեց բոլոր մասնակցող խումբերուն, արաբական ֆետերասիոնի նախագահին, քարտուղարին եւ պատուիրակութիւններու նախագահներուն։

Տղոց մրցաշարքի լաւագոյն մարգիկը ընտրուեցաւ Հ. Մ. Ը. Մ.ական Ժոզէֆ Շալհուպ (60 թեկնածուներու մէջ)։ Հարկ է արձանագրել նաեւ աղջկանց յաջող արդիւնքր։ Մեր խումբը միայն պէտք ունի յաւելեալ փորձառութեան։ Արդարեւ, խումբը միայն 3-2 արդիւնքով գիջեցաւ Զամալէքին եւ 3-1 արդիւնքով՝ Ահլիին։

ՅԵՏԱՁԳՈՒԱԾ

Հ. Մ. Ը. Մ. Անթիլիաս մասնաճիւղի վարչութեան ձեռնարկած վիճակահանութիւնը, որ տեղի պիտի ունենար 21 Նոյեմբեր 1996ին, յետաձգուած է մէկ շաբաթով՝ 28 Նոյեմբեր 1996ին։

ԱՋՐՊԷՅՃԱՆ ՓՈՐՁԱԾ Է...

մտահոգութիւններ ծագած են ԼՂՀ նախագահական ընտրութիւններու գծով, հակառակ անոր, որ բոլորն ալ գիտէին, թէ ընտրութիւններ կատարելու որոշումը տրուած էր 1994ի Դեկտեմբերին։

Հաղորդագրութիւներ կ'ըսէ, որ ժողովուրդին կողմէ ընտրուած նախագահր պիտի ունենայ աւելի լայն իրաւասութիւնները գինադուլր պահպանելու եւ բանակցութիւնները վարելու իմաստով։

Իր կարգին, Լեւոն Տէր Պետրոսեանի խորհրդական Ժիրայր Լիպարիտեան, հարցազրոյցի մր ընթացքին, յայտնած է, որ չի գարմանար Ագրպէյճանի արտաքին գործոց նախարարին՝ Հասան Հասանովի բացասական արտայայտութիւններուն համար, ԼՂՀի մէջ կայանալիք նախագահական ընտրութիւններու մասին։ Ան ըսած է, որ Հասանով եւ Ագրպէյճանի իշխանութիւնր միշտ հարց ունեցած են Մինսկի Խմբակի գործընթացի հետ։ Անոնք կ'անտեսեն կարեւոր փաստ մր, որ Մինսկի Խմբակը իր գործունէութեան սկսած է 1992 թուականի Մարտ 24ին, Ե. Ա. Ժ. Կազմակերպութեան որոշումով, ուր կր նշուի, թէ Լեռնային Ղարաբաղի «ընտրուած ներկայացուցիչները» կր հրաւիրուին ժողովին։ Այս որոշումր միաձայնութեամբ անցած է, երբ ինք՝ Ագրպէյճան, անդամ էր եւ է Ե. Ա. Ժ. Կազմակերպութեան։ Լիպարիտեան նաեւ գարմանք յայտնած է, որ ուրիշ անդամներ եւս այս ուղղութեամբ կր մտահոգուին։ «Այսպէս Ագրպէյճան կամ միջազգային հանրութիւնը որո՞ւն հետ կ'ուզէ վարել խաղաղութեան բանակցութիւնները», հարց տուած է ան, աւելցնելով, որ միջազգային հանրութիւնը պէտք է աւելի չահագրգռուած բլլայ դէտեր ուղարկելով, քան թէ ընտրութիւնները քննադատելով։

Խօսելով Թուրքիա - Հայաստան «սահմանային դուռ»ի բացման հարցի մասին, Ժ. Լիպարիտեան ըսած է, որ ասիկա Թուրքիոյ որոշումէն կախեալ է։ Ան աւելցուցած է, որ Թուրքիա Կովկասի մէջ կր ձգտի խաղաղութեան եւ կայունութեան ապահովման, եւ իրենց հետ բանակցութիւններու ընթացքին պարզուած է, թէ յարաբեր խաղաղութիւն եւ կայունութիւն կր պահանջէ, որպէսզի կողմերէն մէկր իր չահերը չպարտադրէ միւսին։

ՄԱՀԱԶԴ

Տէր եւ տիկին Գառնիկ Շահինեան եւ գաւակունք
Տէր եւ տիկին Գրիգոր Շահինեան եւ գաւակունք
Տէր եւ տիկին Բենիամին Պալանկեան
Թաթոյեան եւ Տէտէեան ընտանիքներ
Տագէսեան ընտանիք
Փիլոյեան ընտանիք
Արծրունի ընտանիք
եւ համայն ազգականներ կր գուժեն իրենց մօր, մեծ մօր եւ հարազատին

ՀԱՅԿՈՒՀԻ ՇԱՀԻՆԵԱՆԻ
(Ծնեալ՝ ՓԻԼՈՅԵԱՆ)

մահր, որ պատահեցաւ Զորեքշարթի, 30 Հոկտեմբեր 1996, կէսօրուան ժամը 12ին։

Յուղարկաւորութեան արարողութիւնը պիտի կատարուի այսօր՝ Հինգշարթի, 31 Հոկտեմբեր, կէսօրէ առաջ ժամը 11ին, Ֆրրն Շրպոկի Ագգային կերեզմանատունր։

●Ներկայս ընդունիլ իրրեւ մահագդ։
●Յաւակցութիւնները կ'ընդունուին հանգուցեալին կայքին Գրիգոր Շահինեանի բնակարանր, Ժէլ էլ Տիվլ, Մար-Թագլա փողոց, Համ շէնք։

ԲԺՇԿԱԳԻՏԱԿԱՆ ՀԱՐՑԵՐ

ԾԻՆԱԲԱՆԱԿԱՆ ԴԱՐՄԱՆՈՒՄՆԵՐԸ ԻՆՔՆԱԴԱՐՄԱՆՄԱՆ ՁԵՒԵ՞Ր ԵՆ

Ժառանգական հիւանդութիւն պատճառող ախրբեանական ծիլի մը յայտնաբերումը բնականաբար կը նպաստէ առաջին եւ ամենէն կարեւոր քայլը՝ դէպի այդ հիւանդութեան յարձակ դարմանումի մը մշակումը:

Այս չէր պարագան սակայն մանգաղանմման բջիջ կոչուող (sickle cell) հիւանդութեան:

Այս հիւանդութիւնը առաջինն էր, որուն պարագային գիտնականները ճշգրտօրէն գիտէին գայն պատճառող ծիւնաբանական թերութիւնը: Աւելի քան 30 տարի առաջ ուսումնասիրողները յայտնաբերած էին, որ գայն պատճառողը ալոյ կապ մրն է ֆիմիական հիւթերու այն երկար շղթային մէջ, որ կը գոյացնէ *հոմոգլոպինը*՝ արեան կարմիր գնդիկներու թթուածինի կրող ապրը:

Հակառակ այս գիտելիքներուն, միայն վերջերս է, որ բժիշկները ի վիճակի են դարմանումի մը մասին մտածել այս հիւանդութեան համար, որ կը հարուածէ մօտաւորապէս 80 հազար սեւամորթ ամերիկացիները:

Անցեալ ամիս վիրաբուժներու խմբակ մը ապեղծացուց, որ ողնածուծէն ներս կատարուող ներարկումները (ծիւնաբանական դարմանումի «իզօր» թերը) կը յաջողին բուժել այս հիւանդութիւնը ունեցող այն երեխաները, որոնք բախտաւոր են ունենալով նաեւ առողջ հոյր կամ հղրայր մը, իրրեւ՝ ողնածուծի «նուիրատու»:

Իսկ Սեպտեմբերի սկիզբը Ֆիլատելֆիոյ Թամբս Ճիֆֆըրսըն համալսարանի աշխատակիցներու խմբակ մը, իր կարգին ապեղծացուց այլ յայտնագործութեան մը մասին:

Պարզ ձեւ մը, որուն միջոցով մանգաղանմման բջիջները կը բուժեն իրենք գիտնեն: Մօտիկ ապագային մէջ հաւանաբար ողնածուծի ներարկումներու կողքին ունենալ նաեւ այլ կիրարկումներ: Ըստ խմբակի անդամներէն բժիշկ էրիք Քմիֆի, ծիւնաբանական այս դարմանումին փորձարկումները կրնան սկսիլ յառաջիկայ տարի իսկ:

Այս հիւանդութիւնը կը հարուածէ 375 սեւամորթ ամերիկացի երեխաներէն մէկը: Մինչ հիւանդանալու համար անհրաժեշտ է ժառանգել բերի ծիւնին գոյգ օրինակները, իւրաքանչիւր 12 սեւամորթ ամերիկացիներէն մէկը կը կրէ ծիւնին մէկ օրինակը՝ այս հիւանդութիւնը վերածելով ծիւնաբանական ամէնէն տարածուած մէկը:

Հիւանդութեան ախտանիշները տակի տակ կը սրբին, երբ մարմինը յատկապէս բթութեան կարիք կը զգայ, ինչպէս, օրինակ, մարզանքի կամ ջերմի պարագային: Հիւանդին արեան կարմիր գնդիկները կը սառեան մանգաղի մը ձեր եւ կը կառչին իրարու, թոյլ չտալով, որ արիւնը հոսի բարակ երակներէն ներս եւ կանխելով թթուածինի շրջանցողութիւնը: Թթուածինի պակասը, իր կարգին, պատճառ կը դառնայ ահաւոր ցաւերու եւ գործարանիներու վնասման՝ ի վերջոյ հիւանդը առաջնորդելով մինչեւ իսկ դէպի մահ:

Յարդ այս հիւանդութեան դարմանումը կը սահմանափակուէր ցաւազրկող եւ բորբոքումը կանխող *անթիպիորիտ* դեղերով:

Այժմ, սակայն, մասնագէտները յուսալից են, որ Քմիֆի մշակած ծիւնաբանական դարմանումը իսկապէս պիտի յաջողի յաղթահարել այս հիւանդութիւնը: Ծիւնաբանական դարմանումները բնականաբար սովորաբար հիւանդին մարմնին մէջ կը ներարկուին բերի ծիւնին առողջ օրինակները, որոնք ի՛արատաւորեն հիւանդութեան բերումով բացակայ *փրոթէիններ*: Քմիֆ փաստորէն կը ակնկալէ, որ հիւանդներուն բջիջները իրենք գիտնեն բուժել:

Այս դարմանումի բանալին արուեստականօրէն սինթեզուած DNAի եւ RNAի կարճ շղթայ մըն է, զոր մասնագէտները կը լուծեն ճարպի մէջ, որ ապա գայն կը փոխադրեն դէպի բջիջ DNAը, որ կիաւիճի նախագիծը կը պարունակէ, կը կառչի ծիւնի բերի շրջանին եւ կը դիակարգ անոր «ներդրութիւնը»: Մինչ այդ RNAը, որ սովորաբար կը գործէ իբրեւ ծիւնաբանական տեղեկութեանց միջ բջիջային փոխանցող մը, կը կայունացնէ կարճ շղթան, որպէսզի անիկա արագօրէն չոչնչանայ:

Թէեւ Քմիֆ ցարդ նշգրըտօրէն չի գիտեր, թէ այս գործընթացը ինչպէս կը բանի՝ արուեստական DNAը եւ RNAը փաստօրէն կը յաջողին հիւանդ բջիջը մղել դէպի իւիճատարմանում:

Համադրեց՝
Մ ՄԱՐՏԻՐԵԱՆ

ԲԱԽՏԱԻՈՐՈՒԱԾ

Տէր եւ տիկին
Յակոբ եւ Մարիամ
Հաճեանեան
բախտաւորուած են
առջինին մանչ
զաւակով մը՝

ՍԵՐՈՒԺ

28 Հոկտեմբեր, 1996

ԾԱԽՈՒ ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆ ԿԱՄ ՎԱՐՁՈՒ *ՏԱՄԱՆՈՎ*

●Ժէլ էլ-Տիպի կեդրոն, 150 քառ. մեթր տարածութիւն, «PICADOR» վաճառատունը: Դիմել՝ անձամբ:

ՎԱՐՁՈՒ ՅԱՐԿԱԲԱԺԻՆ

●Պուրճ Համուտի նամակատան կից, բնակարանի, դարմանատան կամ գործատեղիի յարմարութեամբ: Հեռ. 328694:

ՀԻԻԱՆԴԱՆՈՑ ՄՈՒՏՔԻ ՆԻՒԹԱԿԱՆ ՄՏԱՀՈԳՈՒԹԻՒՆՆԵՐԷՆ ՁԵՐԲԱԶԱՏԵԼՈՒ ՀԱՄԱՐ

ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԵՑԷՔ՝

ԱՖՀԻԼի մօտ

●ՆՈՒԱԶԱԳՈՅՆ սակերով
●ԱՌԱՒԵԼԱԳՈՅՆ խնամք
●Վճարման դիւրութիւններ

Հասցէ.- Ազգային Խորհուրդի շէնք, ԱՖԷՏի կից, Հեռ. 263324

ՀՈԳԵԲԱՆԱԿԱՆ ԴԱՐՄԱՆՈՒՄ

ԿԱՐԻՆ ՓԱՓԱՋԵԱՆ - ՋՈՒՐԱԲԵԱՆ

(PSYCHOLOGIE, PSYCHOTHERAPIE)

ԸՆԴՈՒՆԵԼՈՒԹԻՒՆ ԺԱՄԱԴՐՈՒԹԵԱՄԲ,

ՀԵՌԱՁԱՅՆ՝ 03- 243255

CAESAR'S PALACE

ՃԱՃԱՌԱՏՈՒՆ

WHITE CAESAR'S PALACE

●Ընտանեկան եւ միութենական խրախճանքներու լաւագոյն վայրը:
●Համադամ աղանդեր, հայկական մթնոլորտ, սերտուած գիներ:

Կը խանդավառէ երգիչ՝

ՎԱՐԴԱՆ ՏԷՐ ՍԱՐԳԻՍԵԱՆ (ՎԱՐԴԱՆԱՔԻ)

Ընկերակցութեամբ՝

ԱՆԴՐԱՆԻԿ ՔԷՇԻՇԵԱՆԻ
եւ ԱՋԱՏ ՉԱԹԱԼԵԱՆԻ

●ԲԱՑԱՌԻԿ ԱՆԱԿՆԿԱԼ

Ա.– Երեք շ., Չորեք շ. եւ Հինգ շ. 10 ամ. $:
Բ.– Ունինք ԿԼԿԼԱԿի սպասարկութիւն:
Գ.– Նուագախումբը՝ ամէն օր:

Վերապահումներու համար հեռաձայնել ԱՐԱՄ եւ ՏԻՐԱՆ ՍԱՐԳԻՍԵԱՆՆԵՐՈՒՆ, հեռ. 03 – 266176, 03 – 265475 եւ 03 – 611093 կամ ժամը 7էն ետք ճաշարան՝ հեռ. 406736:

ՄԱՀԱԶԴ

Տիկին Հերմինէ Պապիկեան եւ գաւակք՝ Առնոյտ
Տէր եւ տիկին Տանրյտ Պապիկեան եւ դուստրը՝ Քրիսթըլ
Տէր եւ տիկին Ճէֆ եւ Արլին Լրինճեռը
Սուրէն, տոքթ. Վահրամ եւ Ռիսաննա Պապիկեան եւ ընտանիք
Տիկին Քնար եւ տոքթ. Ասրինէ Գարապաշեան
Տէր եւ տիկին Նագարէթ Գարապաշեան եւ գաւակունք
Տիկին Կայտա, տոքթ. եւ տիկին Հէնրի Հատիտեան եւ գաւակունք
եւ համայն ազգականներ կը գուժեն իրենց ամուսնոյն, հօր, մեծ հօր, հօրեղբօր եւ հարազատին՝

ՏՈՔԹ. ԼԵՒՈՆ ԿԱՐԱՊԵՏ ՊԱՊԻԿԵԱՆԻ
(Ծնեալ՝ Այնթապ, 1917ին)

մահր, որ պատահեցաւ Լոս Անճելըսի մէջ, յետ երկարատեւ հիւանդութեան:

Յուղարկաւորութեան արարողութիւնը տեղի պիտի ունենայ Շաբաթ, 2 Նոյեմբեր, կէսօրէ առաջ ժամը 11ին, Հայ Աւետարանական Ա. Եկեղեցւոյ մէջ, Հոլիվուտ, Քալիֆորնիա:

●Ներկայս ընդունիլ իրրեւ մահագդ:

ՀՈԳԵՀԱՆԳԻՍՏ

ՀՐԱՉ ՊԵՏՈՅԵԱՆի մահուան Դ. տարելիցին առիթով, հոգեհանգստեան պաշտօն պիտի կատարուի Կիրակի, 3 Նոյեմբեր 1996, Պուրճ Համուտի Հայ Կաթողիկէ Ս. Փրկիչ եկեղեցւոյ մէջ, առաւօտեան ժամը 9.30ին:

ԱՂԱՒՆԻ ՀԱՅԿ ՊԱԼԵԱՆի մահուան քառասունքին առիթով, հոգեհանգստեան պաշտօն պիտի կատարուի Կիրակի, 3 Նոյեմբեր 1996. Անթիլիասի Ս. Գրիգոր Լուսաւորիչ Մայր Տաճարին մէջ, յաւարտ Ս. Պատարագի:

ՀԱԼԷՊ *ՀԱԼԷՊ*

ԱՐՏԱՒԱԶԴ ՄԿՐՏԻՉԵԱՆի մահուան Ժ. տարելիցին առիթով, հոգեհանգստեան պաշտօն պիտի կատարուի Կիրակի, 3 Նոյեմբեր 1996, Հալէպի Սրբոց Քառասնից Մանկանց եկեղեցւոյ մէջ, յաւարտ Ս. Պատարագի:

ՍԱՐԳԻՍ ՔԷՇԻՇԵԱՆի մահուան առիթով, հոգեհանգստեան պաշտօն պիտի կատարուի Կիրակի, 3 Նոյեմբեր 1996, Նոր Սիս թաղի Ս. Սարգիս եկեղեցւոյ մէջ, յաւարտ Ս. Պատարագի:

ԳՐԻԳՈՐ ԱՊՈՒՀԱՆԵԱՆի մահուան քառասունքին առիթով, հոգեհանգստեան պաշտօն պիտի կատարուի Կիրակի, 3 Նոյեմբեր 1996. Անթիլիասի Ս. Գրիգոր Լուսաւորիչ Մայր Տաճարին մէջ, յաւարտ Ս. Պատարագի:

ԿԱՐԱՊԵՏ ՍԱՐԱՖԵԱՆի մահուան քառասունքին առիթով, հոգեհանգստեան պաշտօն պիտի կատարուի Կիրակի, 3 Նոյեմբեր 1996, Անթիլիասի Ս. Գրիգոր Լուսաւորիչ Մայր Տաճարին մէջ, յաւարտ Ս. Պատարագի:

★ ՅՈԳ կ'ըսէ ԱՍՏՂԵՐԸ ★

★ *ԽՈՒԳ* (21 *Մարտէն* 20 *Ապրիլ*)

Բնաւորական հատկութիւն մը բնաբացին մի բարդացնէ հարց մը, այլ «կորցուցէք անկիւնները»՝ կարեւոր մնալ խաղաղ արտով եւ անհոգ: Դատարկ խօսքերու կարեւորութիւն մի տաք:

★ *ՅՈՒԼ* (21 *Ապրիլէն* 21 *Մայիս*)

Ձամբորդութիւն մը կամ ձեր գործին վերաբերեալ տեղափոխութիւն մը յետաձգեցէք յաջորդ ամսուան: Ուշադիր եղէք ձեր աշխատաւորներուն եւ ներշնչումներուն վերաբերեալ ձեր մուրհակներու, որպէսզի պարտքեր չդիզուին:

★ *ԵՐԿՈՒՈՐԵԱԿ* (22 *Մայիսէն* 21 *Յունիս*)

Յոգնած կը զգաք ու անուրամադիր. ուշադիր եղէք, արկած մը չունենաք: Լաւ կ'ընէք որ ինչ մը հանգստաւէտ այսօր ձեր տան մէջ:

★ *ԽԵՑԳԵՏԻՆ* (22 *Յունիսէն* 23 *Յուլիս*)

Եթէ բնաւորական յարկի տակ փոթորիկ մը պայքի, կրնաք գործուղէք, կարեւորութիւն մի տաք, ու պիտի տեսնէք որ հարցերը կարգադրուած են իրենքնաբերաբար:

★ *ԱՌԻՒԾ* (24 *Յուլիսէն* 23 *Օգոստոս*)

Տնտեսական ձեր հարցերը ձեր ուշադրութեան կեդրոնը կը գտնուին. պիտի կարենաք զգալի կերպով բարելաւել դրամական ձեր վիճակը: Շարունակեցէք նոյն թափով:

★ *ԿՈՒՅՍ* (24 *Օգոստոսէն* 23 *Սեպտեմբեր*)

Ամսուան առաքին դժուարութիւն պիտի ունենաք դրամական մարզի մէջ: Այս մասին շատ կը մտահոգուիք, եւ կը գտնէք անուրամադիր: Թօքափեցէք անցեալ մնալու ձեր մտահոգութիւնը: Այս ալ կ'անցնի:

★ *ԿՇԻՌՔ* (24 *Սեպտեմբերէն* 23 *Հոկտեմբեր*)

Ձեր հետաքրքրասիրութեամբ պիտի գտնէք հանելի շատախօս մը, ինչ որ չէիք եղած միւնչեւ հիմա: Այստուհանդերձ պիտի փնտռուիք բնկերութեան մէջ, համայնով բոլորը:

★ *ԿԱՐԻՃ* (24 *Հոկտեմբերէն* 23 *Նոյեմբեր*)

Կիպրոնացէք ձեր աշխատաւորներուն վրայ, առանց կարեւորութիւն ապրայի հարցերու գործադրումին: Դատարկեցէք ձեր գործերը ու պիտի յաջողիք:

★ *ԱՂԵՂՆԱՒՈՐ* (24 *Նոյեմբերէն* 21 *Դեկտեմբեր*)

Ձիշդ ձեր ուզածին համաձայն օր մը պիտի ունենաք այսօր. հանդիպումներ, գաղափարի փոխանակումներ պիտի ոգեւորեն ձեր օրը:

★ *ԱՅԾԵՂՋԻՒՐ* (22 *Դեկտեմբերէն* 20 *Յունուար*)

Պիտի ըլլաք բարի կամեցողութեամբ յորդուն, ինչ որ պիտի գուարթացնէ ձեր օրը, ձեր կապերը պիտի ըլլան բնականի՝ ձեր շրջապատին նման:

★ *ԾՈՎԱՆՈՑՇ* (21 *Յունուարէն* 19 *Փետրուար*)

Ձեր ապատութեան շատ կտրած էք ու չէք մտածեր այլոց օգնելու մասին: Ձեր կարգին պէտք է գիջողութիւններ ընէք:

★ *ՁՈՒԿ* (20 *Փետրուարէն* 20 *Մարտ*)

Պուտէք լսել միայն ձեր ուզած հարցերուն մասին, ու մնացեալ կարեւոր խնդիրներուն ականջ չէք կախեր: Այսպէսով կրնաք խոտովել ու խանգարել ձեր բարեկամական կապերը: Ներնեսաւանան մի ըլլաք:

ԽԱՉԲԱՌ ԹԻՒ 3522
Պատրաստեց՝ Տ. Մ. ԱՂԱՋԱՐԵԱՆ

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1										
2										
3										
4										
5										
6										
7										
8										
9										
10										

ՀՈՐԻԶՈՆԱԿԱՆ

1. *Առասպելական կենդանի մը:*
2. *Գիշատիչ թռչուն - Խոտաբոյս (հակ.):*
3. *Հասակ - Մովարի քաղաքներէն - Փեսայի քոյրը՝ հարսին նկատմամբ:*
4. *Փոքր խանութ - Հարաւային Ամերիկայի ոստաններէն:*
5. *Աղաւնիի տեսակ - Գոյութիւն ունին:*
6. *Կօշիկ, սօյեր:*
7. *Արար Նախագահ (հակ.) - Օրէնք (հակ.):*
8. *Ժխտական մասնիկ - Անգոյր - Արական օտար անուն:*
9. *Շան նման ուտէր - Ցեխ (հակ.):*
10. *Երուանդ Տէմիրճեանի գրչանուններէն:*

ՈՒՂՂԱՀԱՅԵԱՑ

1. *Տարի (հակ.) - Հաւու ձայն հանել:*
2. *«Նուիրատու» եւ «Նուիրաբերի» երկերուն հեղինակը - Կայլեկ:*
3. *Արարական երկիր - Արական օտար անուն:*
4. *Կրկնուած բաղաձայններ - Հայ թագաւոր:*
5. *Թաքուն պայթուցիկ - Ապրանքէն մաս մը:*
6. *Իմաստ, սահմանում - Քրիստոս Հոն հարսնեւոր էր:*
7. *Այրուբենէն - Անվերջ լուռ ցաւ:*
8. *Խալիֆայական կուսակալ - Կէս՝ հեգնանք:*
9. *Երաժշտական չափ:*
10. *Մեքենայի կլոր ժողթթու հոյգով պտուղ:*

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1	Կ	Ա	Պ	Ո	Ի	Տ	■	Ա	Ց	Ց
2	Ե	Ջ	Ե	Ր	Ա	Պ	Ա	Հ	■	Ա
3	Ն	Ա	Ն	■	Ր	Ե	Ն	■	Ա	Ն
4	Ա	Տ	Ո	Ն	Ի	Ս	■	Է	Մ	Ք
5	Կ	Ա	Ն	Ո	Ն	■	Ո	Գ	Ի	■
6	Ի	Կ	■	Ի	Ա	Ր	Ջ	■	Ր	Է
7	Ց	Ա	Ի	Ի	■	Ա	Ն	Կ	Ա	Ր
8	■	Ն	Ո	Ր	Ա	Գ	Ի	Ր	■	Ի
9	Ա	■	Դ	Ա	Ն	Ա	■	Ա	Ն	Կ
10	Պ	Ր	Ա	Կ	■	Ճ	Ի	Մ	Ա	■

ԹԻՒ 3521

ԽԱՉԲԱՌԻՆ

ԼՈՒԾՈՒՄԸ

ԻՍԿԱՊԷՍ ԹՕԹԱՓԵՆՔ ԱՄԲՈՂՋԱՏԻՐԱԿԱՆ...

4

րը բացառութիւն չէր, այն շատ աւելի հրապարակախօսական, քան գիտական բնոյթի էր, եւ միանգամայն հնարաւոր է, որ Նրանում եգրարանական եւ այլ վրիպումներ լինէին: Սակայն իմ ամենամեծ մտահոգութիւնը, ինչպէս կարող էր նկատել իրօք անկողմնակալ ընթերցողը, ամբողջատիրական անցեալի բեռը մեր հոգեբանութիւնից, մտքից, յիշողութիւնից, վերջապէս

գործելակերպից թօթափելն էր (եւ է):

Ես անչափ ուրախ կը լինէի, եթէ մեզանում իրօք մի լուրջ բանավէճ սկսուեր այդ բեռի, եթէ կարելի է այսպէս ասել, «ուրուագծերը» ճշդելու նպատակով: Համոզուած եմ, դա երբեք աւելորդ չի լինի եւ, թերեւս, կարող է օգտակար հետեւութիւնների յանգեցնել մանաւանդ նորօրեայ քաղաքական գարգացումների համապատկերում: Այնպէս որ, մեծարգոյ Ս. Հ., ես ձեզ (եւ ուրիշների) միայն անկեղծ, չիտակ, բարեկամական խօսակցութեան եմ հրաւիրել, ոչինչ աւելի, ընդսմին, ինչպէս միշտ, չվախենալով դնել ստորագրութիւնս: Ժամանակին խայթոցներով չարժեզրկենք ու չվարկաբեկենք ինքներս մեզ մաքրապործելու, մեր մտածողութիւնն ու գործելակերպը ամբողջատիրական «ժառանգութիւնից» սրբագրելու անհրաժեշտութեան գաղափարը: Որքան հասկացայ, այդ հարցում մենք դաշնակիցներ ենք, իսկ դա արդէն քիչ բան չէ: Հետեւաբար, եկէք խօսենք իրրեւ միեւնոյն հարցի առթիւ մտահոգուած բարեկամներ եւ ոչ հակառակորդներ, գրաքննիչի կեցուածքով չվիճարկենք, չկառչենք ամէն բառից, կասկածի տակ չդնենք դիմացինի անկեղծութիւնը եւ անկողմնակալութիւնը: Այդպիսի վարքագիծը, մեղմ ասած, արդարացի չէ եւ միանգամայն անընդունելի է ինձ համար՝ յատկապէս խնդրոյ առարկայ յօդուածաշարիս մէջ արծարծուած հարցադրումների կապակցութեամբ:

Հարկ եմ համարում նկատել նաեւ, որ նման անվրդովութիւնը անխտիր բոլորի հանդէպ, ովքեր ինչ-ինչ հարցերում մեզ պէս չեն մտածում, արտայայտում են մեզ համար անընդունելի, գուցէ նոյնիսկ սխալ տեսակէտներ, նոյնպէս ամբողջատիրական «հիւանդութեան» վերապրումներից մէկն է: Առնուազն այդ առումով ես իմ մէջ յաղթահարել եմ անցեալի արատը եւ ամենայն յարգանքով ձեռք եմ մեկնում անյայտ ընդդիմախօսիս:

ՄԱՀԱԶԴ

Տիկին Մարի Փեշտիմալճեան
Տէր եւ տիկին Թոֆիք եւ Անահիտ Սայում եւ գաւակք՝ Սթիւըրն
Տէր եւ տիկին Սարգիս Մատուրեան եւ գաւակունք
Պր. Հրաչ Խաչանեան
Տիկին Գոհար Փեշտիմալճեան եւ գաւակունք
Տէր եւ տիկին Հայկ Փեշտիմալճեան եւ գաւակունք
Պր. Վռամշապուհ Բալուեան
եւ համայն ազգականներ կը գուժեն իրենց ամուսնոյն, հօր, մեծ հօր, հօրեղբօր եւ հարազատին՝

ԳԱՄԷՐ ՓԵՇՏԻՄԱԼՃԵԱՆի
(Ծնեալ՝ Պոլիս, 1906ին)

մահր, որ պատահեցաւ Ջորեքշաբթի, 30 Հոկտեմբեր 1996, առաւօտեան ժամը 7ին, յետ երկարատեւ հիւանդութեան:

Յուղարկաւորութեան արարողութիւնը կատարուեցաւ Հինգշաբթի, 31 Հոկտեմբեր, կէսօրէ ետք ժամը 3ին, Անթիլիասի Ս. Գրիգոր Լուսաւորիչ Մայր Տաճարին մէջ, ուրկէ հանգուցեալին մարմինը փոխադրուեցաւ Ֆըրն Շրըպկէի Ագգային գերեզմանատունը:

●Ներկայս ընդունիլ իրրեւ մահագդ:

●Յաւակցութիւնները կ'ընդունուին հանգուցեալին աղջկան Անահիտի բնակարանը, Զալբա, Շարդունի փողկաց Անահիտի բնակարանը, Զալբա, Շարդունի փող. 2-րդ նրբ., Ա. յարկ, Հինգշաբթի 31 Հոկտեմբեր, Ուրբաթ 1 եւ Շաբաթ 2 Նոյեմբերներին:

ՔԼԻՆԹԸՆ ՎՍՏԱՀ Է ՈՐ ՊԻՏԻ ՅԱՂԹԷ

Ցստակօրէն ինքնավստահ Նոյեմբեր 5ի նախագահական ընտրութիւններուն իր յաղթանակով, Միացեալ Նահանգներու նախագահ Պիլ Քլինթըն երկկ իր ընտրարշաւը հասցուց Արիզոնա, որ տասնամեակներէ ի վեր դեմոկրատներու դէմ կը քուէարկէ։

Դէտեր կ'ըսեն, թէ Քլինթըն Արիզոնա պիտի չայցելէր, եթէ ինքնավստահ չըլլար յառաջիկայ Երեքշաբթի օրուան իր յաղթանակին, նկատի առած, որ նահանգը իր յաղթանակին համար անհրաժեշտ 270 քուէներէն միայն ութը կր ներկայացնէ։

Նախագահը Արիզոնայէն մեկնած է Նեւատա, որ նոյնպէս սովորաբար դեմոկրատներու դէմ կր կողմնորոշուի։ Անոր յաջորդ կայանն է Քալիֆորնիան, որ 54 քուէներ կր ներկայացնէ։

Քլինթըն, որ ըստ հարցախոյգներու արդիւնքներուն 12էն 17 առ հարիւրի առաւելութիւն մր ունի հանրապետական թեկնածու Պոպ Տոլի վրայ, կրծրագրէ նահանգներ այցելել մինչեւ յառաջիկայ Երեքշաբթի, վերջին կոչ մր ուղղելով քուէարկողներուն։

Անոր խորհրդականները յայտնեցին, թէ նախագահր Քալիֆորնիոյ մէջ այսօր կարեւոր խօսք մր պիտի արտասանէ ընտրարշաւի ֆինանսաւորման միջոցներու բարեկարգումին մասին, որ վերջին քանի մր շաբթիներուն լուսարձակի տակ դրուած էր դեմոկրատներու եւ հանրապետականներու քաղաքական ֆինանսաւորման միջոցներուն մասին ամբաստանութեանց եւ հակա-ամբաստանութեանց լոյսին տակ։

Քլինթըն անտեսած է այդ հարցին շուրջ բանավէճ մր ունենալու Տոլի ճիգերը, իսկ Ջորեքշաբթի գիշեր ան մերժեց ընդունիլ Բարեկարգումներու կուսակցութեան ղեկավար Ռոս Փերոյի մարտահրաւէրը՝ ընտրարշաւի ֆինանսաւորման եւ բարոյական այլ հարցերու մասին նախընտրական բանավէճի մր կայացման համար։

Միւս կողմէ, Տոլ Ջորեքշաբթի օր Փերոյի գօրակիցներուն կոչ ուղղեց, որպէսզի իրեն քուէարկեն, որովհետեւ «երկիրը նժարի վրայ է»։ Հանրապետական թեկնածուն, որ անցեալ շաբաթ փորձած էր Փերոն համոզել, որ հրաժարի Սպիտակ Տունն հասնելու իր ճիգերէն, ըսաւ, թէ կրմաղթէր, որ Փերօ իր թեկնածութիւնը ղրած չըլլար։

●*ՖՐԱՆՍԱՅԻ մէջ երկկ լոյս տեսած հարցախոյգի մր արդիւնքները ցոյց տուած են, որ եթէ ֆրանսացիք կարենային ամերիկեան ընտրութեանց մասնակցիլ, անոնք մեծամասնութեամբ Քլինթընի ի նպաստ պիտի քուէարկէին։*

(ՌԷՈԹԸՐ)

ՔԱԶԱՖԻ. ՔԼԻՆԹԸՆ ԼԱՒ ՄԱՐԴ Է, ԲԱՅՑ...

ԹՈՒՆՈՒԶ, 31 (ՌԷՈԹԸՐ)։- Լիպիոյ նախագահ Մուամմար Քագաֆի Ջորեքշաբթի օր յայտնած է, թէ նախագահ Քլինթընը «լաւ մարդ է, սակայն խեղճ է, նոյնիսկ եթէ ան խաղաղութիւնը կր սիրէ, չ'իշխեր»։ Ըստ Քագաֆիի, կայսերապաշտութիւնը, մեծ ընկերութիւնները, հրէական լոպին կ'իշխեն։

Թունուզի մէջ ուսանողներու առջեւ խօսելով, նախագահր Միացեալ Նահանգները ամբաստանեց ՍԻՏԱՆ տարածելու յանցանքով։

ՌՈՒԱՆԴԱ - ՉԱՅԻՐ ՏԱԳՆԱՊԸ ԿՐՆԱՅ ՄԱՍՆԱՏԵԼ ՉԱՅԻՐԸ

ՓԱՐԻԶ, 31 (ՌԷՈԹԸՐ)։- Ֆրանսայի մօտ Ռուանտայի դիւանագիտական գրասենեակի ներկայացուցիչը Հինգշաբթի օր ըսաւ, որ իր երկիրը նպատակայարմար չի նկատեր նախագահ Ժաք Շիրաքի ներկայացուցած միջազգային խորհրդաժողովի առաջարկը՝ Ռուանտա - Չայիր սահմանային տագնապին լուծում գտնելու համար։

Մոտեսթէ Ռութապայիրու աւելցուց, որ Ռուանտա խանդավառ չէ շրջանին մէջ միջազգային խաղաղարար ուժի հաստատման ծրագիրով։

Ջորեքշաբթի օր, Շիրաք կոչ ուղղեց Արեւելեան եւ կեդրոնական Ափրիկէի ղեկավարներուն, որպէսզի չուտով խորհրդաժողով մր գումարեն՝ ՄԱԿի եւ Ափրիկեան Միութեան կազմակերպութեան հովանաւորութեան ներքեւ։

Չայիր - Ռուանտա սահմանագիծին վրայ կացութիւնը դարձած է մտահոգիչ։ ՄԱԿի մարդասիրական օժանդակութիւններու խմբակները կր փորձեն պարպել սահմանամերձ կարգ մր շրջաններ։ Հինգշաբթի օր, անոնք սկսան հեռանալ Չայիրի արեւելեան Կոմա քաղաքէն, ուր բախումներ կ'արձանագրուին Չայիրի բանակին եւ թութսի ընդդիմադիրներուն միջեւ։ Թութսիներու ուժերը կր մօտենան Կոմայի օդակայանին եւ իրենց ճամբուն վրայ ռումբեր կ'արձակեն գանագան ուղղութիւններով, որպէսզի կտրեն գաղթականներուն օժանդակութեան ճամբաները։ Չայիրի կառավարութիւնը կ'ըսէ, որ Ռուանտա կ'օժանդակէ ընդդիմադիրներուն։

Դէտեր եւ մեկնաբաններ նկատել կու տան, որ եթէ թութսի ընդդիմադիրները յաղթեն կառավարութեան եւ անոր բանակին, Չայիր մասնատելու սպառնալիքին տակ պիտի գտնուի։ Կոմայի եւ Պուքաւուի մէջ ընդդիմադիրներուն յաղթանակները աւելի հաւանական կը դարձնեն այս կարելիութիւնը։

ԲՈԼՈՐ ՔԱՆԴՈՒԱԾ ՇԷՆՔԵՐԸ ԱՊՕՐԻՆԻ ՉԷԻՆ

ԵՐՈՒՍԱՂԷՄ, 31 (ՌԷՈԹԸՐ)։- «Հաարեց» օրաթերթը կր գրէ, որ 1993էն ի վեր ապօրինի կերպով չինուած բլլալու պատճառաբանութեամբ քանդուած չէնքերը կր պատկանէին արաբներուն։

Օրաթերթը, որ ուսումնասիրած էր ներքին գործոց նախարարութեան տեղեկագիրները, դիտել կու տայ, որ քանդուած կառոյցներուն 90 առ հարիւրը արաբներուն կր պատկանի։ Թերթը կր հաստատէ, որ անոնց միայն 65 առ հարիւրը իսկապէս ապօրինի չինութիւններ են։

HOTEL BZOMMAR
• ՆՈՐ ԲԱԺԻՆ ՆՈՐԱՊՍԱԿ ԶՈՒՑԳԵՐՈՒԻ ՀԱՄԱՐ
•ՔՈՔԹԵՑԼԻ ԸՆԴԱՐՁԱԿ ՍՐԱՀ
•ՄԱՏՉԵԼԻ ԳԻՆԵՐ ԸՆՏԱՆԻՔՆԵՐՈՒԻ
ՀԵՌ. 902731
902469

ԵԼՑԻՆԻ ԲԱՑԱԿԱՅՈՒԹԵԱՆ ՄԻՑԱԿՑՈՒԹԵԱՆ ԴԱՇՏԻՆ ՎՐԱՅ

ՀԱՄԱՅՆԱՎԱՐՆԵՐԸ ԿԸ ՓՈՐՁԵՆ ԿՈՏՐԵԼ ՉՈՒՊԱՅԻՍԻ ԹԵՒԵՐԸ

ՄՈՍԿՈՒԱ, 31 (ՌԷՈԹԸՐ)։- Ռուսիոյ քաղաքական բարձրագոյն մակարդակներու վրայ պայքարը կր շարունակուի քաղաքական անձնաւորութիւններուն միջեւ, մինչ բժիշկներ կր պատրաստուին որոշելու, թէ նախագահ Պորիս Ելցինի սրտի վիրաբուժական գործողութիւնը ե՞ր պէտք է տեղի ունենայ։

Համայնավար կուսակցութեան ղեկավարր՝ Կենատի Զիւկանով ըսաւ, թէ Ռուսիա Ելցինի հակակշիռին են թակայ չէ։ Բժիշկները Ելցինի հետ նախատեսուած բոլոր տեսակցութիւնները չնչած են, մինչ բժշկական վերջին քննութիւնները կր տանին, գործողութեան թուականր որոշելու համար։

Քաղաքական անձնաւորութիւններու միջեւ ցեխարձակումը անցեալ ամիսէն ի վեր հետզհետէ աւելի ուժեղ թափ կր ստանայ։ Անիկա ծայր տուած էր Ելցինի այն յայտարարութենէն ետք, թէ սրտի վիրաբուժութեան պիտի ենթարկուի։

Գլխաւոր քննադատութիւնը կր կեդրոնանայ Կրեմլինի անձնակազմի պետ Անաթոլի Չուպայիսի ընտրակատարութեան վրայ։ Պահպանողականները կայն կր դատապարտեն զայն, որ անոր սեփականաշնորհումի արշաւը պետական ստացուածքները գրեթէ ոչինչով ծախած է։ Ելցինի մամլոյ գրասենեակին նախկին քարտուղարին համաձայն, անցեալ Յուլիսի նախագահական ընտրութիւններէն ետք, երկրին մէջ ոչ բացայայտ քաղաքական պետական հարուած մր տեղի ունեցած է։

Ան կ'ըսէ, թէ ներկայիս ամբողջ իշխանութիւնը կր գտնուի Անաթոլի Չուպայիսի գլխաւորած խմբակին ձեռքը։

Ներքին պայքարին գրեխաւոր գոհր եղաւ Ելցինի կողմէ ստեղծուած յատուկ խորհուրդր՝ քաջալերելու համար կառավարութիւնը, խորհրդականը եւ նախագահական անձնակազմը որպէսզի գործակցին։

Պետական Տուժային համայնավար նախագահր Չորեքշաբթի օր յայտնեց, թէ Չուպայիսի հետ պիտի չգործակցի։ Վարչապետ Վիքթոր Չեռնոմիրտին մինչեւ յառաջիկայ չարաթ յետաձգած է խորհուրդին անդրանիկ նիստր, որ սկրգրուելքով Ուրբաթ օր (այսօր) տեղի պիտի ունենար։

ՌՈՒՍԻՈՅ ՏՆՏԵՍԱԿԱՆ ՏԱԳՆԱՊԻՆ ԶՈՀ

ՄՈՍԿՈՒԱ, 31 (ՌԷՈԹԸՐ)։- Կորիկային հուչակաւոր բնագէտ Վլատիմիր Նեչայ (60 տարեկան) Ջորեքշաբթի օր անձնասպան եղած է Ռուսիոյ կորիկային հետագօտութեան 2րդ մեծագոյն կեդրոնին մէջ գտնուող իր գրասենեակին մէջ։

Կորիկային Դաշնակցային կեդրոնին փոխ պատասխանատու Վլատիսլաւ Նիքիթին ըսաւ, թէ գիտնականը իր սեղանին վրայ ձգած է նամակ մր, զոր ոստիկանութիւնը տարած է։ Անոր որոշումը հետեւողական ճրնշումի հետեւանքով տրուած է, ըստ Նիքիթինի։

Ան ճշգրիտ բացատրութիւն չկրցաւ տալ, սակայն ըսաւ, թէ Նեչայի ընկճուածութիւնը կապուած է այս կեդրոնին գոյատեւման համար իր մղած պայքարին։ Աշխատաւորները Մայիսէն ի վեր ամսական չեն ստացած...

Ոստիկանութիւնը բացատրութիւն չտուաւ։

ՄԻՋ-ՔՐՏԱԿԱՆ ԲԱՆԱԿՑՈՒԹԻՒՆՆԵՐԸ «ԼԱՒ, ԲԱՅՑ ՆԱԵԻ՝ ՏԱՐԱԿԱՐԾՈՒԹԻՒՆՆԵՐ»

ԱՆԳԱՐԱ, 31 (ՌԷՈԹԸՐ)։- Իրաքի մէջ քրտական հակամարտ երկու խմբակներու ներկայացուցիչները, յաջորդաբար երկրորդ օրն ըլլայով, Անգարայի մէջ չարունակեցին ամերիկեան հովանաւորութիւն վայելող խաղաղութեան բանակցութիւնները։

Բանակցութիւններուն նպատակն է ամրապնդել գինադադարը եւ համաձայնութիւն մր գոյացնել վերջ տալու համար երկու ամսուան կռիւներուն։ Հանդիպումին մասնակցող դիւանագէտ մր ըսաւ, որ ամէն ինչ լաւ կ'ընթանայ, սակայն տակաւին կան տարակարծութիւններ։ Կր նախատեսուի, որ բանակցութիւնները աւարտին Հինգշաբթի կիրակի, կամ Ուրբաթ առտու։

«ՆԱԵԻ ԷՐՆԻԻԷՆ ԱՅԼ ԳՈՐԾԱԿԱԼՆԵՐ»

ՓԱՐԻԶ, 31 (ՌԷՈԹԸՐ)։- Ֆրանսայի պաշտպանութեան նախկին նախարար Շարլ Էռնիւի արեւելեան պարտքին հաշուոյն լրտեսած բլլալու հարցով ծագած գայթակղութիւնը աւելի լայն տարողութիւն ստացաւ Հինգշաբթի օր, այն ակնարկութիւններէն ետք, թէ այլ պաշտօնատարներ եւս Պաղ Պատերազմի օրերուն թշնամիներուն գործակալներն էին։

Ֆրանսական գաղտնի սպասարկութեանց նախկին վարիչը՝ Փիեռ Մարիոն, պատասխանելով այն հարցումին, թէ արդեօք այլ պաշտօնատարներու մասին կա՛ն կասկածներ, թէ՝ համայնավարներու հաշուոյն կ'աշխատին, ըսաւ, թէ 1960ական թուականներէն մինչեւ 80ականներ, կային նշաններ մարդոց մասին, որոնք կարեւոր պաշտօններու վրայ էին։ Չեմ գիտեր, թէ քանի՞ հոգի կապ ունէր հարցին հետ, յայտնեց ան։

ԹԵՅԼԸՐԻ ԴԷՄ ՍԱՀԱՓՈ՞ՐՁ

ՄՈՆՐՈՎԻԱ, 31 (ՌԷՈԹԸՐ)։- Լիպերիոյ մէջ իշխող խորհուրդի անդամ Ջարլզ Թէյլըր յայտնեց, թէ նախագահական ապարանքին մէջ քոմանտոյական յարձակումի մր թիրախ եղած է Հինգշաբթի օր։ Ան ըսաւ, թէ իր բարձրաստիճան խորհրդականը սպաննուած է ու անձնակազմի անդամներ վիրաւորուած են։

Թէյլըր, որ 1989ին Լիպերիոյ քաղաքացիական պատերազմին սկսման ազդանշանը տուած էր, չյայտնեց, թէ ո՛վ գործած է յարձակումը։ Ան ըսաւ, թէ իր կարծիքով յարձակումը պիտի չազդէ խաղաղութեան եւ ժողովրդավարութեան հաստատման համար գոյացած համաձայնագիրին վրայ։

ԿԱՐՃ ԼՈՒՐԵՐ

ՔՈՆՏՈՆ.- Բրիտանիոյ ընդդիմադիր Աշխատաւորական կուսակցութիւնը Մարտին ի վեր ամլնկճ մեծ առաւելութիւնը արձանագրած է հարցախոյգներու մէջ՝ պահպանողականներուն բաղդատմամբ։

ՍԱՕ ՓԱՈՒԼՕ.- 5 հոգի սպաննուած են Ջորեքշաբթի օր, երբ բանտարկեալներ ապրի փոխադրակառքմր գողցած են եւ փորձած անցնիլ Լատին Ամերիկայի ամէնէն մեծ բանտին դուռներէն...

ԹՈՔԻՕ.- Ճափոնցի 60 աշակերտներ հիւանդանոց փոխադրուած են երկկ, երբ Թոքիոյի մէջ իրենց դպրոցին դասարաններուն մէջ խորհրդաւոր կազ մր տարածուած է։ Յայտնի չէ, թէ ի՞նչ էր անիկա։

(ՌԷՈԹԸՐ)

Speedway
BLANCO CENTER
ՀԵՌ. 585545-268962
ՕՐՈՒԱՆ ՃԱՇԸ
●ԼԵՁՈՒԱՁՈՒԿԻ ՅԻԼԷ
(ՅԻԼԷ ՏԸ ՍՈՒԼ)
●ՍՕՍ ԹՈՒՐԹՈՒՐ
●ՏԱՊԿՈՒԱՃ ԳԵՏՆԱԽՆՁՈՐ
●ԱՂՑԱՆ

ՔԱՊՈՒԼ ԿԸ ՌՄԲԱԿՈՇՈՒԻ, «ԹԱԼԵՊԱՆ»Ի ՎՐԱՅ ՃՆՇՈՒՄԸ ԿԸ ԲԱՐՁՐԱՆԱՅ

ՔԱՊՈՒԼ, 31 (ՌԷՈԹԸՐ)։- Աֆղանիստանի նախկին կառավարութեան ուժերը Հինգշարթի օր ռմբակոծեցին մայրաքաղաք Քապուլր եւ մեծ յարձակումի մր ձեռնարկեցին անոր հիւսիսր գտնուող «Թալեպան»ի դիրքերուն վրայ։

Երկու օր տեւած համեմատական խաղաղութենէ մր ետք, Ահմէտ Շահ Մասուտի եւ Ապտուլ Ռաշիտ Տոսթումի ուժերը յարձակման անցան Տր Սապգի եւ Խայր Խանայի անցքերուն վրայ, որոնք ճամբայ կր բանան դէպի Քապուլ, որ «Թալեպան»ի հակակշիռին տակ է։ Ռմբակոծումի ենթարկուեցաւ նաեւ Քապուլի օդակայանը, ուր երեք գոհեր (մանուկներ) եւ եօթը վիրաւորներ ինկան։

Մասուտի մէկ բանբերը՝ Մեհրապուտտին Մասթթան, հաստատեց յարձակումին լուրը, սակայն աւելցուց որ յառաջխաղացքի մր մասին տակաւին ստոյգ լուրեր չկան։ Մասթթան չեչտեց, որ Մասուտ-Տոսթում ճակատը որոշած է անընդհատ յարձակիլ, մինչեւ որ Քապուլի ճամբան բացուի եւ մայրաքաղաքէն հեռացնեն «Թալեպան»ի ուժերը։

ՆԱԹԷՔ ՆՈՒՐԻ՝ԻՐԱՆԻ ՆԱԽԱԳԱՀՈՒԹԵԱՆ ԹԵԿՆԱԾՈՒ

ՏՈՒՊԱՅ, 31 (ՌԷՈԹԸՐ)։- Իրանի կրօնական պահպանողական գլխաւոր չարժումը Հինգշարթի օր յայտարարեց, որ յառաջիկայ տարուան նախագահական ընտրութիւններուն իր թեկնածուն պիտի բլլայ խորհրդարանի նախագահր՝ Ալի Աքպար Նաթէք Նուրի։

Իրանի մէջ Հինգշարթի օր լոյս տեսած բոլոր օրաթերթերը հրապարակած էին այս լուրը, թէեւ Նուրի ցարդ պաշտօնապէս չէ յայտարարած իր թեկնածութիւնը։ Քանի մր օր առաջ, չորս աստուածաբաններու խմբակ մրն ալ գօրակցութիւն յայտնած էր Նուրիի թեկնածութեան։

Նախագահ Ռաֆսանճանիի համակիր ճակատ տակաւին չէ յայտարարեց իր թեկնածուն։

Ըստ իրանեան օրէնքին, նախագահ մր չի կրնար յաջորդաբար 3 նստաշրջան պաշտօնավարել։ Ռաֆսանճանի այժմ երկրորդ չրջանի մր համար կր վարչ նախագահութիւնը եւ չի կրնար թեկնածու ներկայանալ։

ՈՒԱՆԿԻ ԴԷՄ՝ ՎՃԻՌԸ ՊԻՏԻ ՉԱԶԴԷ ՅԱՐԱԲԵՐՈՒԹԵԱՆՑ ՎՐԱՅ

ԿԸ ՅՈՒՍԱՑ ՉԻՆԱՍՏԱՆ

Չինաստան երկկ յայտնեց, թէ ծանօթ այլախոհ Ուանկ Տանի դէմ 11 տարի բանտարկութեան վճիռը մարդկային իրաւանց մարգին վերաբերող հարց չէ, այլ օրինական սովորական հարց մր, որ Միացեալ Նահանգներու հետ Չինաստանի գոյաւոր յարաբերութեանց վնաս պիտի չհասցնէ։

Ջորեքշաբթի օր, չինական ատեան մր հագիւ 4 ժամուան ընթացքին տուած էր վճիռը, ամբաստանելով Ուանկր կառավարութեան դէմ դաւելու յանցանքով։ Ուաշինկթըն փութաց մտահոգութիւն արտայայտելու, իսկ մարդկային իրաւանց միջազգային խմբակներ որոշումը դատապարտեցին։

Եւրոպական կառավարութիւններ մեծ գարմանք արտայայտեցին վճիռին խստութեան մասին։

ԱՄԵՐԻԿԱՅԻ ՊԱՇՏՕՆԱՏԱՐ ՄԸ՝ ՉԻՆԱՍՏԱՆ

Միացեալ Նահանգներու արտաքին գործոց փոխնախարար Լին Տէյվիս Ջորեքշաբթի օր փեքին ուղղուեցաւ։ Իրանի եւ Փաքիստանի գէնքեր ծախելու Չինաստանի քայլին մասին բանակցութիւններու համար, ճամբայ հարթելով արտաքին գործոց նախարար Ուորրն Քրիսթոֆըրի Չինաստան այցելութեան, որ 2 տարիէ ի վեր առաջինը պիտի բլլայ։

Տէյվիսի այցելութիւնը մաս կր կազմէ Չինաստանի հետ նուազ յարուցած յարաբերութիւններ մշակելու ամերիկեան ճիգերուն։

(ՌԷՈԹԸՐ)

ՈՒԱՇԻՆԿԹԸՆ 7.3 ՄԻԼԻՈՆ ՏՈԼԱՐ ԿՈՒ ՏԱՅ ԻՐԱՔԻ ՔԱՂԱՔԱՑԻՆԵՐՈՒՆ

ՈՒԱՇԻՆԿԹԸՆ, 31 (ՌԷՈԹԸՐ)։- Միացեալ Նահանգները Ջորեքշաբթի օր րնդառաջեցին ՄԱԿի կոչին եւ յայտարարեցին, որ 7.3 միլիոն տոլարի օժանդակութիւն կր տրամադրեն Իրաքի քաղաքացիներուն, չեչտելով, սակայն, որ Սատտամ Հիւսէյն մեղադրելի է, որովհետեւ ան միլիառաւոր տոլարներ կր մսխէ, մինչ իր ժողովուրդը անօթի է։

Արտաքին գործոց նախարարութեան բանբերը ըսաւ, որ Ուաշինկթըն օժանդակութիւնը կու տայ, պայմանաւ, որ ատիկա տրամադրուի միայն հիւսիսային չրջանի քիւրտերուն։

ՄԱԿի մարդասիրական օժանդակութիւններու գործակալութիւնները Երկուշաբթի օր յայտարարած էին, որ հիւսիսային չրջաններուն մէջ հագարաւոր բնակիչներ կր տառապին ուտեստեղէնի, դեղի եւ ըմպելի ջուրի պակասէ, որուն պատճառր՝ Իրաքի դէմ հաստատուած պատժամիջոցներն են։ ՄԱԿի աղբիւրները կ'ըսեն, որ Իրաքի մէջ ամէն ամիս 4500 երեխայ կր մեռնի եւ թէ միայն փոքրաթիւ երկիրներ կ'ընդառաջեն օժանդակութեան կոչին։

ՕԴԱՆԱՒԻ ԱՀԱՒՈՐ ԱՐԿԱԾ՝ ՊՐԱԶԻԼԻՈՅ ՄԷՋ

ՍԱՆ ՓԱՈՒԼՕ, 31 (ՌԷՈԹԸՐ)։- Պրազիլիական օդանաւ մր, որ 95 հոգի կր փոխադրէր, թռիչք առնելէ քանի մր վայրկեան ետք ջախջախուեցաւ Հինգշարթի օր, Սան Փաուլոյի հոծ բնակչութիւն ունեցող մկկ չրջանին մէջ։ Վերապրողներ չեղան։

Հրշեջներու համաձայն, քանդուած տուներուն մէջ եւս գոհեր արձանագրուած են։